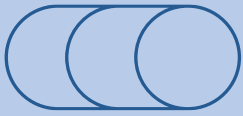

Kuntakortit Keski-Suomen kunnat 2024

Liite:

**Vuoden 2024 hyvinvoinnin, terveyden ja
turvallisuuden edistämisen neuvottelujen yhteenveto**

Alueellinen hyvinvointikertomus 2022-2024

Sisällys

1.	Hankasalmen kuntakortti.....	3
2.	Joutsan kuntakortti.....	7
3.	Jyväskylän kuntakortti.....	11
4.	Jämsän kuntakortti.....	15
5.	Kannonkosken kuntakortti.....	20
6.	Karstulan kuntakortti.....	24
7.	Keuruun kuntakortti.....	28
8.	Kinnulan kuntakortti.....	32
9.	Kivijärven kuntakortti.....	35
10.	Konneveden kuntakortti.....	39
11.	Kyyjärven kuntakortti.....	43
12.	Laukaan kuntakortti.....	46
13.	Luhangan kuntakortti.....	50
14.	Multian kuntakortti.....	54
15.	Muuramen kuntakortti.....	58
16.	Petäjäveden kuntakortti.....	62
17.	Pihtiputaan kuntakortti.....	66
18.	Saarijärven kuntakortti.....	69
19.	Toivakan kuntakortti.....	73
20.	Uuraisten kuntakortti.....	77
21.	Viitasaaren kuntakortti.....	81
22.	Äänekosken kuntakortti.....	85

1. Hankasalmen kuntakortti

Muodostuu hyvinvointialueen sekä kunnan yhteisistä vähimmäistieto indikaattoreista
– hyvinvoinnin kuntakortti

Lisätietoja: Miikka Laihonon, 014 2671 365 / miikka.laihonon@hankasalmi.fi

	Hankasalmi	Keski-Suomi	Huomioita
Väestömäärä	4549	273 271	Vuoden 2023 lopussa (Keski-Suomen liitto)
Väestöennuste 2030 ja 2040 (lasketettu 2024)	4074/3698	274 570 / 274 724	Sotkanet
Ikärakenne 2023			Ikärakenne (Keski-Suomen liitto)
Alle 15-vuotiaiden osuus väestöstä	13 %	15 %	
16–64-vuotiaiden osuus väestöstä	52 %	61 %	
65 vuotta täyttäneiden osuus väestöstä	35 %	25 %	

	Hankasalmi	Keski-Suomi / Koko maa	Huomioita
Koulutustasomittain 2022	306,6	387,20 / 391,30	ind. 180
Huoltosuhte, demog. 2023	91,2	64,60 / 61,9	ind. 761
Taloudellinen huoltosuhte 2022	178	145,9 / 129,6	ind. 182
Sairastavuusindeksi, ikävakioitu 2022	108,4	101,6 / 100,0	Yhteinen vähimmäistieto ind. 5641

Erityispiirteet
<i>Seniorien suuri määrä – yli kolmasosa väestöstä. Kunnan suuri pinta-ala, asutus hajallaan. Kunnassa on useampia ammatillisia perhekoteja. Lukio / suunnistuslukio erityispiirteenä (7-8 suunnistuslukiolaista per vuosikurssi). Nuorten työpajatoiminta. Seniorikeskustoiminta (hva, kunta, järjestöt), Perhekeskus (hva, kunta). Laaja kulttuuritarjonta.</i>
Hyvinvoinnin ja terveyden edistämisen painopistealueet
<i>Panostaminen toimiviin peruspalveluihin mm. koulut, varhaiskasvatus, vapaa-ajan palvelut (kansalaisopisto, kirjasto, kulttuuri, liikunta, nuorisotyö). Panostaminen lasten ja nuorten hyvinvointiin, osallisuuteen ja mielen hyvinvointiin sekä harrastusmahdollisuuksiin (mm. Harrastamisen Suomen malli & kunnan tarjoamat)</i>

Vahvuudet	Heikkoudet
Liikunnalliseen elämäntapaan panostaminen, motivoitunut ja osaava henkilökunta, osallisuus (toimivat käytännöt kolmannen sektorin kanssa), linjakas päätöksenteko, toimivat peruspalvelut, terveyskeskus, perhekeskus ja seniorikeskus, yhteistyö eri ammattilaisten kesken, panostukset infraan (koulut, päiväkodit, liikuntapaikat), hyte-viestintä	Hyte-koordinaatioon panostaminen, lasten ja nuorten hyvinvointi (sotkanet),
Uhat	Mahdollisuudet
Sosiaali- ja terveyspalvelujen pysyminen lähipalveluna, lasten ja nuorten määrä, kuntatalouden kehitys, osa kiinteistöinfra, te-uudistus	lasten ja nuorten määrä, kuntatalouden kehitys, hyte-koordinaatioon panostaminen (toiminnan parantuminen / hyte-kerroin), liikunnalliseen elämäntapaan panostaminen kasvattaa hyvinvointia tulevaisuudessa, te-uudistus

Kunta – tilastot Sotkanet

<i>Työ ja toimintakyky</i>	Hankasalmi	Hyvinvointialue/ Koko maa	Indikaattori
Koulutuksen ulkopuolelle jääneet 17–24-vuotiaat, % vastaavanikäisestä väestöstä 2022	5,9	7,3 / 8,3	ind. 3219
Toimeentulotukea pitkäaikaisesti saaneet 25–64-vuotiaat, % vastaavanikäisestä väestöstä 2023	1,2	2,7 / 2,4	ind. 234
Vaikeasti työllistyvät (rakennetyöttömyys), % 15–64-vuotiaista (2023)	4,6	5,4 / 4,2	Yhteinen vähimmäistieto ind. 3071
Työkyvyttömyyseläkettä saavat, % 16–64-vuotiasta 2023	8,4	5,7 / 5,2	ind. 2424
Työttömien terveystarkastukset, % työttömistä 2023	21,9	9,2 / 8,3	ind. 5274
Toimeentulotukea pitkäaikaisesti saaneet lapsiperheet, % lapsiperheistä (2023)	- 2022 1,6	2,1 / 2,6	Yhteinen vähimmäistieto ind. 5097
Työkyvyttömyysindeksi, ikävakioitu (2022)	124,4	108,3 / 100,0	Yhteinen vähimmäistieto ind. 5663
Omaishoidon tuella kotona hoidettavat 75 vuotta täyttäneet vuoden aikana, % vastaavanikäisestä väestöstä ? (2023)	4,3	4,3 / 4,1	Yhteinen vähimmäistieto ind. 3262

<i>Arjen turvallisuus</i>	Hankasalmi	Hyvinvointialue / koko maa	Indikaattori
Kokenut vanhempien tai muiden huoltapitävien aikuisten fyysistä väkivaltaa vuoden aikana, % 4. ja 5 luokan oppilaista, 8. ja 9. luokan oppilaista, AOL 1. ja 2. vuoden opiskelijoista, lukion 1. ja 2. vuoden opiskelijoista (2023)	11,4 11,8 - -	14,0 / 15,8 11,3 / 12,3 5,1 / 6,9 7,0 / 7,6	Yhteinen vähimmäistieto ind. 4890, 4956, 4958, 4957
Oppilaitoksen fyysiset työolot häirinneet opiskelua, % 8. ja 9. luokan oppilaista, AOL 1. ja 2. vuoden opiskelijoista, lukion 1. ja 2. vuoden opiskelijoista (2023)	35,5 - -	21,9 / 25,6 8,0 / 10,9 10,7 / 13,1	Yhteinen vähimmäistieto ind. 5368, 5370, 5369
Syrjäytymisriskissä (ei työssä, ei opiskele, ei ole varusmiespalvelussa) olevat 18 - 24-vuotiaat, % vastaavanikäisistä (2022)	16,4	16,5 / 14,7	Yhteinen vähimmäistieto ind 5387
Vammojen ja myrkytysten vuoksi sairaalassa hoidetut potilaat / 10 000 asukasta (2023)	111,5	97,0 / 91,8	Yhteinen vähimmäistieto ind 3037
Yksinasuvat 75 vuotta täyttäneet, % vastaavanikäisestä asuntoväestöstä (2023)	44,9	45,0 / 45,3	Yhteinen vähimmäistieto ind 237

<i>Liikunnalliset elämäntavat</i>	Hankasalmi	Hyvinvointialue / Koko maa	Indikaattori
Lasten ja nuorten fyysinen toimintakyky (MOVEI-mittaus), % 5. ja 8. luokan oppilaista, joilla heikko fyysinen toimintakyky (2023)	50 44,6	34,4 / 37,0 37,9 / 40,1	Yhteinen vähimmäistieto ind. 5477, 5478

Liikunnan edistäminen kunnissa – TEA, pistemäärä 2022	64	70/72	ind. 4094
Ylipainon (ml. lihavuuden) yleisyys (%) 2 - 6 sekä 13-16 -vuotiailla (2022)	- -	Koko maa 19,1 ja 24,8	Yhteinen vähimmäistieto ind. 3231, 3235
Koulussa noudatetaan Valtion ravitsemusneuvottelukunnan kouluruokailusuositusta koululounaan ja välipalojen järjestämisessä, % alueen kouluista (2022)	80	81/70	Yhteinen vähimmäistieto ind. 5317
Ei syö koululounasta päivittäin, % 8. ja 9.luokan oppilaista, AOL 1. ja 2. vuoden opiskelijoista, lukion 1. ja 2. vuoden opiskelijoista (2023)	36 - -	33,0 / 38,0 32,2 / 38,8 22,5 / 31,4	Yhteinen vähimmäistieto ind 3904 ind 3938 ind 3923

<i>Mielen hyvinvointi</i>	Hankasalmi	Hyvinvointialue / koko maa	Indikaattori
Kohtalainen tai vaikea ahdistuneisuus, % 8. ja 9. luokan oppilaista, AOL 1. ja 2. vuoden sekä lukion 1. ja 2. vuoden opiskelijoista (2023)	21,6 - -	20,6 / 21,4 15,7 / 18,0 17,8 / 21,1	Yhteinen vähimmäistieto ind. 328 ind 346 ind 337
Tyytyväinen elämäänsä tällä hetkellä, % 4. ja 5. luokan, 8. ja 9. luokan oppilaista, AOL 1. ja 2. luokan sekä lukion 1. ja 2. luokan oppilaista (2023)	84,8 67,1 - 81,8	86,0 / 85,1 66,8 / 65,7 69,4 / 66,2 70,5 / 66,9	Yhteinen vähimmäistieto ind 4811 ind. 4700 ind 4701 ind 4702
Mielenterveyden ja käyttäytymisen häiriöiden vuoksi työkyvyttömyyseläkettä saavat 18–34-vuotiaat, % vastaavanikäisestä väestöstä (2023)	3	1,9 / 1,8	ind. 5032
Erittäin heikko osallisuuden kokemus % 8 ja 9 luokan oppilaista (2023)	16,2	11,7 / 12,3	Yhteinen vähimmäistieto ind. 5680
Kokee terveydentilansa keskinkertaiseksi tai huonoksi, 8. – 9. luokan oppilaista, AOL 1. ja 2. luokan opiskelijoista, lukion 1. – 2. vuoden opiskelijoista (2023)	24,7 - -	26,0 / 26,6 25,7 / 28,6 23,3 / 25,2	Yhteinen vähimmäistieto ind. 286, 3931, 3916
Kokenut vahvaa positiivista mielenterveyttä viimeisen kahden viikon aikana, % 8. ja 9. luokan oppilaista, AOL 1. ja 2. vuoden opiskelijoista, lukion 1. ja 2. vuoden opiskelijoista (2023)	24,7 - 37,5	23,6 / 22,5 27,0 / 25,0 28,8 / 25,3	Yhteinen vähimmäistieto ind. 4715, 4716, 4717
Huolta herättävää päihteiden tai tupakka- ja nikotiini tuotteiden käyttöä tai rahapelaamista, % 8. ja 9. luokan oppilaista, AOL 1. ja 2. vuoden opiskelijoista, lukion 1. ja 2. vuoden opiskelijoista (2023)	5,3 - -	6,8 / 7,7 17,7 / 18,2 4,7 / 7,2	Yhteinen vähimmäistieto ind. 5362 ind 5364 ind 5363
Kulttuurin edistäminen kunnissa – TEA, pistemäärä 2023	72	65/71	ind. 4224

Lisätietoa

Muut huomioitavat indikaattorit, joita kunta erityisesti haluaa nostaa esille:

Muut huomioitavat asiat:

2. Joutsan kuntakortti

Muodostuu hyvinvointialueen sekä kunnan yhteisistä vähimmäistieto indikaattoreista
– hyvinvoinnin kuntakortti

Lisätietoja: Mika Sirkka, Hyvinvointi- ja sivistysjohtaja, 040 533 5619, mika.sirkka@joutsa.fi
(yhteyshenkilö kunnassa)

	Joutsa	Keski-Suomi	Huomioita
Väestömäärä	4071	273 271	Vuoden 2023 lopussa (Keski-Suomen liitto)
Väestöennuste 2030 ja 2040 (laskettu 2024)	3604/3233	274 570 / 274 724	Sotkanet
Ikärakenne 2023	0-14v 399/9,8% 15-64v.2002/49,1% 65v.-> 1678/41,1%		Ikäryhmittäinen ennuste (Keski-Suomen liitto)
Alle 15-vuotiaiden osuus väestöstä	11	15 %	
16–64-vuotiaiden osuus väestöstä	48	61 %	
65 vuotta täyttäneiden osuus väestöstä	41	25 %	

	Joutsa	Keski-Suomi / Koko maa	Huomioita
Koulutustasomittain 2022	288,4	387,20 / 391,30	ind. 180
Huoltosuhte, demog. 2023	103,7	64,60 / 61,9	ind. 761
Taloudellinen huoltosuhte 2022	196	145,9 / 129,6	ind. 182
Sairastavuusindeksi, ikävakioitu 2022	109,9	101,6 / 100,0	Yhteinen vähimmäistieto ind. 5641

Erityispiirteet
Ikääntyvä väestö Matala syntyvyys, mutta varhaiskasvatuksen tarve korkea Vastaanottokeskuksen myötä maahanmuuttajien osuus väestöstä kasvanut selvästi
Hyvinvoinnin ja terveyden edistämisen painopistealueet
Ehkäisevä työ (päihdehaitat, syrjäytyminen, väkivalta) Esteettömyys (fyysisten tilojen esteettömyys ja verkkopalveluiden saavutettavuus) Kotoutuja-asiakkaat (olemassa olevien palvelujen ja erityisten koto-palvelujen yhteensovittaminen)

Vahvuudet	Heikkoudet
Palveluverkko (pl.aikuissosiaalityö) Kiinteistökanta (sote, koulu) Liikuntapaikat Vapaa-ajan asukkaat (palveluiden saatavuus) Vähäinen nuorisotyöttömyys	Lukion ja perusopetuksen symbioosi (jos lukioon ei ohjaudu opiskelijoita, vaikuttaa myös perusopetuksen opettajarakenteeseen) Työttömyyden pitkittyminen Työttömien aktiivointiaste muuta maata selvästi alhaisempi Koulu/työmatkaliikenne toimii vain Jyväskylän suuntaan (Joutsaan pääsee Hartolasta ja Luhangasta) Rekryhaasteet tietyillä aloilla
Uhat	Mahdollisuudet

Ikääntyminen Väestöennuste (ennusteeseen ei voi myöskään liikaa luottaa tai tehdä liian suoraviivaisia ratkaisuja siihen nojautuen) Yhdistysten aktiivien ikääntyminen ja jäsenmäärän vähentyminen	Maahanmuutto vastaanottokeskuksen myötä Pienten kuntien välinen yhteistyö Työllisyysalueuudistuksen myötä mahdollisuus vaikuttaa kunnan elinvoimaan aiempaa parempi
--	---

Kunta – tilastot Sotkanet

<i>Työ ja toimintakyky</i>	Joutsa	Hyvinvointialue/ Koko maa	Indikaattori
Koulutuksen ulkopuolelle jääneet 17–24-vuotiaat, % vastaavan ikäisestä väestöstä 2022	7,4	7,3 / 8,3	ind. 3219
Toimeentulotukea pitkäaikaisesti saaneet 25–64-vuotiaat, % vastaavan ikäisestä väestöstä 2023	1,7	2,7 / 2,4	ind. 234
Vaikeasti työllistyvät (rakennetyöttömyys), % 15–64-vuotiaista (2023)	5,8	5,4 / 4,2	Yhteinen vähimmäistieto ind. 3071
Työkyvyttömyyseläkettä saavat, % 16–64-vuotiasta 2023	8,2	5,7 / 5,2	ind. 2424
Työttömien terveystarkastukset, % työttömistä 2023	11,9	9,2 / 8,3	ind. 5274
Toimeentulotukea pitkäaikaisesti saaneet lapsiperheet, % lapsiperheistä (2023)	-	2,1 / 2,6	Yhteinen vähimmäistieto ind. 5097
Työkyvyttömyysindeksi, ikävakioitu (2022)	108,1	108,3 / 100,0	Yhteinen vähimmäistieto ind. 5663
Omaishoidon tuella kotona hoidettavat 75 vuotta täyttäneet vuoden aikana, % vastaavan ikäisestä väestöstä? (2023)	3,8	4,3 / 4,1	Yhteinen vähimmäistieto ind. 3262

<i>Arjen turvallisuus</i>	Joutsa	Hyvinvointialue / koko maa	Indikaattori
Kokenut vanhempien tai muiden huolta pitävien aikuisten fyysistä väkivaltaa vuoden aikana, % 4. ja 5 luokan oppilaista, 8. ja 9. luokan oppilaista, AOL 1. ja 2. vuoden opiskelijoista, lukion 1. ja 2. vuoden opiskelijoista (2023)	13,5 8,1 - -	14,0 / 15,8 11,3 / 12,3 5,1 / 6,9 7,0 / 7,6	Yhteinen vähimmäistieto ind. 4890, 4956, 4958, 4957
Oppilaitoksen fyysiset työolot häirinneet opiskelua, % 8. ja 9. luokan oppilaista, AOL 1. ja 2. vuoden opiskelijoista, lukion 1. ja 2. vuoden opiskelijoista (2023)	20,3 - -	21,9 / 25,6 8,0 / 10,9 10,7 / 13,1	Yhteinen vähimmäistieto ind. 5368, 5370, 5369
Syrjäytymisriskissä (ei työssä, ei opiskele, ei ole varusmiespalvelussa) olevat 18 - 24-vuotiaat, % vastaavan ikäisistä (2022)	20,3	16,5 / 14,7	Yhteinen vähimmäistieto ind 5387
Vammojen ja myrkytysten vuoksi sairaalassa hoidetut potilaat / 10 000 asukasta (2023)	143,2	97,0 / 91,8	Yhteinen vähimmäistieto ind 3037

Yksinasuvat 75 vuotta täyttäneet, % vastaavanikäisestä asuntoväestöstä (2023)	49,6	45,0 / 45,3	Yhteinen vähimmäistieto ind 237
---	------	-------------	---------------------------------

<i>Liikunnalliset elämäntavat</i>	Joutsa	Hyvinvointialue / Koko maa	Indikaattori
Lasten ja nuorten fyysinen toimintakyky (MOVE!-mittaus), % 5. ja 8. luokan oppilaista, joilla heikko fyysinen toimintakyky (2023)	86,7* 38,2	34,4 / 37,0 37,9 / 40,1	Yhteinen vähimmäistieto ind. 5477, 5478
Liikunnan edistäminen kunnissa – TEA, pistemäärä 2022	79	70 / 72	ind. 4094
Ylipainon (ml. lihavuuden) yleisyys (%) 2 - 6 sekä 13-16 -vuotiailla (2022)	- -	Koko maa 19,1 ja 24,8	Yhteinen vähimmäistieto ind. 3231, 3235
Koulussa noudatetaan Valtion ravitsemusneuvottelukunnan kouluruokailusuositusta koululounaan ja välipalojen järjestämisessä, % alueen kouluista (2022)	100	81/70	Yhteinen vähimmäistieto ind. 5317
Ei syö koululounasta päivittäin, % 8. ja 9.luo oppilaista, AOL 1. ja 2. vuoden opiskelijoista, lukion 1. ja 2. vuoden opiskelijoista (2023)	12,7 - -	33,0 / 38,0 32,2 / 38,8 22,5 / 31,4	Yhteinen vähimmäistieto ind 3904 ind 3938 ind 3923

<i>Mielen hyvinvointi</i>	Joutsa	Hyvinvointialue / koko maa	Indikaattori
Kohtalainen tai vaikea ahdistuneisuus, % 8. ja 9. luokan oppilaista, AOL 1. ja 2. vuoden sekä lukion 1. ja 2. vuoden opiskelijoista (2023)	10,9 - -	20,6 / 21,4 15,7 / 18,0 17,8 / 21,1	Yhteinen vähimmäistieto ind. 328 ind 346 ind 337
Tyytyväinen elämäänsä tällä hetkellä, % 4. ja 5. luokan, 8. ja 9. luokan oppilaista, AOL 1. ja 2. luokan sekä lukion 1. ja 2. luokan oppilaista (2023)	89,2 78,5	86,0 / 85,1 66,8 / 65,7 69,4 / 66,2 70,5 / 66,9	Yhteinen vähimmäistieto ind 4811 ind. 4700 ind 4701 ind 4702
Mielenterveyden ja käyttäytymisen häiriöiden vuoksi työkyvyttömyyseläkettä saavat 18–34-vuotiaat, % vastaavan ikäisestä väestöstä (2023)	2	1,9 / 1,8	ind. 5032
Erittäin heikko osallisuuden kokemus % 8 ja 9 luokan oppilaista (2023)	12,3	11,7 / 12,3	Yhteinen vähimmäistieto ind. 5680
Kokee terveydentilansa keskimertaiseksi tai huonoksi, 8. – 9. luokan oppilaista, AOL 1. ja 2. luokan opiskelijoista, lukion 1. – 2. vuoden opiskelijoista (2023)	25,4 - -	26,0 / 26,6 25,7 / 28,6 23,3 / 25,2	Yhteinen vähimmäistieto ind. 286, 3931, 3916
Kokenut vahvaa positiivista mielenterveyttä viimeisen kahden viikon aikana, % 8. ja 9. luokan oppilaista, AOL 1. ja 2. vuoden	21,9 - -	23,6 / 22,5 27,0 / 25,0 28,8 / 25,3	Yhteinen vähimmäistieto ind. 4715, 4716, 4717

opiskelijoista, lukion 1. ja 2. vuoden opiskelijoista (2023)			
Huolta herättävää päihteiden tai tupakka- ja nikotiinituotteiden käyttöä tai rahapelaamista, % 8. ja 9. luokan oppilaista, AOL 1. ja 2. vuoden opiskelijoista, lukion 1. ja 2. vuoden opiskelijoista (2023)	7,8 - -	6,8 / 7,7 17,7 / 18,2 4,7 / 7,2	Yhteinen vähimmäistieto ind. 5362 ind 5364 ind 5363
Kulttuurin edistäminen kunnissa – TEA, pistemäärä 2023	51	65 / 71	ind. 4224

Lisätietoa

Muut huomioitavat indikaattorit, joita kunta erityisesti haluaa nostaa esille:

Työttömien aktivointiaste, % (ind.5098)

Joutsa/Hva/Koko maa 23,7/31,0/30,1 (2023)

Poliisin tietoon tulleet henkeen ja terveyteen kohdistuneet rikokset/1000 asukasta (ind.3113)

Joutsa/Hva/Koko maa 8,6/8,2/7,8

Muut huomioitavat asiat: Move-mittauksen tulosten luotettavuus?

3. Jyväskylän kuntakortti

Muodostuu hyvinvointialueen sekä kunnan yhteisistä vähimmäistieto indikaattoreista

– hyvinvoinnin kuntakortti

Lisätietoja: Iiris Asunmaa, 050 472 4253, iiris.asunmaa@jyvaskyla.fi (yhteyshenkilö kunnassa)

	Jyväskylä	Keski-Suomi	Huomioita
Väestömäärä		273 271	Vuoden 2023 lopussa
Väestöennuste 2030 ja 2040		160 792 / 154 568	Ikäryhmittäinen ennuste Väestökehitys - Keski-Suomi ennakoit (keskisuomi.fi)
Ikärakenne 2023		https://info.keskisuomi.fi/	
Alle 15-vuotiaiden osuus väestöstä		15 %	
16–64-vuotiaiden osuus väestöstä		61 %	
65 vuotta täyttäneiden osuus väestöstä		25 %	

4.

	Jyväskylä	Keski-Suomi / Koko maa	Huomioita
Koulutustasomittain 2022	437,2	387,20 / 391,30	ind. 180
Huoltosuhte, demog. 2023	50,1	64,60 / 61,9	ind. 761
Taloudellinen huoltosuhte 2022	130,9	145,9 / 129,6	ind. 182
Sairastavuusindeksi, ikävakioitu 2022	101,3	101,6 / 100,0	Yhteinen vähimmäistieto ind. 5641

Erityispiirteet
<p><i>Jyväskylän erityispiirteitä hyvinvoinnin edistämisen näkökulmasta, sisältää sekä mahdollisuuksia että haasteita asema alueen keskustaajamana</i></p> <p><i>nuorten suuri määrä sekä asema vahvana opiskelijakaupunkina tuo mukanaan erilaisia ilmiöitä alueellisen eriytymisen ehkäisy tärkeää</i></p> <p><i>maahanmuuttotaustaisen ja vieraskielisen väestön kasvaminen ja keskittyminen, vaatii huomiota ja resurssointia</i></p> <p><i>asunnottomuuden ja toimeentulon haasteet</i></p> <p><i>päihteiden käyttö ja saatavuus, nuorten ja nuorten aikuisten nikotiinituotteiden käyttö</i></p> <p><i>alikäisten tekemä väkivalta- ja ryöstöririkollisuus lisääntynyt kuten muissakin isoissa kaupungeissa</i></p> <p><i>nuorten mielen hyvinvointi</i></p> <p><i>erityisryhmien palveluasuminen ja siihen liittyvät maankäytölliset tarpeet etenkin väestön ikääntyessä</i></p>
Hyvinvoinnin ja terveyden edistämisen painopistealueet
<p><i>Eriarvoisuuden vähentäminen ja yhdenvertaisuuden lisääminen</i></p> <p><i>Tiedolla johtaminen</i></p> <p><i>Mielenterveyden vahvistaminen (sis. ehkäisevä päihdetyö)</i></p> <p><i>Vahvat peruspalvelut</i></p>

Vahvuudet	Heikkoudet
Uhat	Mahdollisuudet

Kunta – tilastot Sotkanet

<i>Työ ja toimintakyky</i>	Jyväskylä	Hyvinvointialue/ Koko maa	Indikaattori
Koulutuksen ulkopuolelle jääneet 17–24-vuotiaat, % vastaavanikäisestä väestöstä 2022	6,6	7,3 / 8,3	ind. 3219
Toimeentulotukea pitkäaikaisesti saaneet 25–64-vuotiaat, % vastaavanikäisestä väestöstä 2023	3,5	2,7 / 2,4	ind. 234
Vaikeasti työllistyvät (rakennetyöttömyys), % 15–64-vuotiaista (2023)	5,6	5,4 / 4,2	Yhteinen vähimmäistieto ind. 3071
Työkyvyttömyyseläkettä saavat, % 16–64-vuotiaista 2023	4,5	5,7 / 5,2	ind. 2424
Työttömien terveystarkastukset, % työttömistä 2023	8,1	9,2 / 8,3	ind. 5274
Toimeentulotukea pitkäaikaisesti saaneet lapsiperheet, % lapsiperheistä (2023)	2,8	2,1 / 2,6	Yhteinen vähimmäistieto ind. 5097
Työkyvyttömyysindeksi, ikävakioitu (2022)	99,8	108,3 / 100,0	Yhteinen vähimmäistieto ind. 5663
Omaishoidon tuella kotona hoidettavat 75 vuotta täyttäneet vuoden aikana, % vastaavanikäisestä väestöstä ? (2023)	4,3	4,3 / 4,1	Yhteinen vähimmäistieto ind. 3262

<i>Arjen turvallisuus</i>	Jyväskylä	Hyvinvointialue / koko maa	Indikaattori
Kokenut vanhempien tai muiden huoltapitävien aikuisten fyysistä väkivaltaa vuoden aikana, % 4. ja 5 luokan oppilaista, 8. ja 9. luokan oppilaista, AOL 1. ja 2. vuoden opiskelijoista, lukion 1. ja 2. vuoden opiskelijoista (2023)	13,2 11,2 6,2 7	14,0 / 15,8 11,3 / 12,3 5,1 / 6,9 7,0 / 7,6	Yhteinen vähimmäistieto ind. 4890, 4956, 4958, 4957
Oppilaitoksen fyysiset työolot häirinneet opiskelua, % 8. ja 9. luokan oppilaista, AOL 1. ja 2. vuoden opiskelijoista, lukion 1. ja 2. vuoden opiskelijoista (2023)	23,9 8,8 11,8	21,9 / 25,6 8,0 / 10,9 10,7 / 13,1	Yhteinen vähimmäistieto ind. 5368, 5370, 5369

Syrjäytymisriskissä (ei työssä, ei opiskele, ei ole varusmiespalveluksessa) olevat 18 - 24-vuotiaat, % vastaavanikäisistä (2022)	14,9	16,5 / 14,7	Yhteinen vähimmäistieto ind 5387
Vammojen ja myrkytysten vuoksi sairaalassa hoidetut potilaat / 10 000 asukasta (2023)	82,1	97,0 / 91,8	Yhteinen vähimmäistieto ind 3037
Yksinasuvat 75 vuotta täyttäneet, % vastaavanikäisestä asuntoväestöstä (2023)	45,7	45,0 / 45,3	Yhteinen vähimmäistieto ind 237

<i>Liikunnalliset elämäntavat</i>	Jyväskylä	Hyvinvointialue / Koko maa	Indikaattori
Lasten ja nuorten fyysinen toimintakyky (MOVE!-mittaus), % 5. ja 8. luokan oppilaista, joilla heikko fyysinen toimintakyky (2023)	29,6 33,2	34,4 / 37,0 37,9 / 40,1	Yhteinen vähimmäistieto ind. 5477, 5478
Liikunnan edistäminen kunnissa – TEA, pistemäärä 2022	78	70/72	ind. 4094
Ylipainon (ml. lihavuuden) yleisyys (%) 2 - 6 sekä 13-16 -vuotiailla (2022)	23,3 26,6	Koko maa 19,1 ja 24,8	Yhteinen vähimmäistieto ind. 3231, 3235
Koulussa noudatetaan Valtion ravitsemusneuvottelukunnan kouluruokailusuositusta koululounaan ja välipalojen järjestämisessä, % alueen kouluista (2022)	78	81/70	Yhteinen vähimmäistieto ind. 5317
Kuolleisuus tapaturmisiin kaatumisiin ja putoamisiin 65 vuotta täyttäneille / 100 000 vastaavanikäistä (2022)	-	110 / 90	Yhteinen vähimmäistieto ind. 3971
Ei syö koululounasta päivittäin, % 8. ja 9.luo oppilaista, AOL 1. ja 2. vuoden opiskelijoista, lukion 1. ja 2. vuoden opiskelijoista (2023)	33,4 31,4 20,5	33,0 / 38,0 32,2 / 38,8 22,5 / 31,4	Yhteinen vähimmäistieto ind 3904 ind 3938 ind 3923

<i>Mielen hyvinvointi</i>	Jyväskylä	Hyvinvointialue / koko maa	Indikaattori
Kohtalainen tai vaikea ahdistuneisuus, % 8. ja 9. luokan oppilaista, AOL 1. ja 2. vuoden sekä lukion 1. ja 2. vuoden opiskelijoista (2023)	20,6 15,6 17,2	20,6 / 21,4 15,7 / 18,0 17,8 / 21,1	Yhteinen vähimmäistieto ind. 328 ind 346 ind 337
Tyytyväinen elämäänsä tällä hetkellä, % 4. ja 5. luokan, 8. ja 9. luokan oppilaista, AOL 1. ja 2. luokan sekä lukion 1. ja 2. luokan oppilaista (2023)	86 67,1 69,5 69,5	86,0 / 85,1 66,8 / 65,7 69,4 / 66,2 70,5 / 66,9	Yhteinen vähimmäistieto ind 4811 ind. 4700 ind 4701 ind 4702
Mielenterveyden ja käyttäytymisen häiriöiden vuoksi työkyvyttömyyseläkettä saavat 18–34-	1,6	1,9 / 1,8	ind. 5032

vuotiaat, % vastaavanikäisestä väestöstä (2023)			
Erittäin heikko osallisuuden kokemus % 8 ja 9 luokan oppilaista (2023)	11,5	11,7 / 12,3	Yhteinen vähimmäistieto ind. 5680
Kokee terveydentilansa keskinkertaiseksi tai huonoksi, 8. – 9. luokan oppilaista, AOL 1. ja 2. luokan opiskelijoista, lukion 1. – 2. vuoden opiskelijoista (2023)	25,6 26,3 23,8	26,0 / 26,6 25,7 / 28,6 23,3 / 25,2	Yhteinen vähimmäistieto ind. 286, 3931, 3916
Kokenut vahvaa positiivista mielenterveyttä viimeisen kahden viikon aikana, % 8. ja 9. luokan oppilaista, AOL 1. ja 2. vuoden opiskelijoista, lukion 1. ja 2. vuoden opiskelijoista (2023)	25,5 26,7 29,8	23,6 / 22,5 27,0 / 25,0 28,8 / 25,3	Yhteinen vähimmäistieto ind. 4715, 4716, 4717
Huolta herättävää päihteiden tai tupakka- ja nikotiinituotteiden käyttöä tai rahapelaamista, % 8. ja 9. luokan oppilaista, AOL 1. ja 2. vuoden opiskelijoista, lukion 1. ja 2. vuoden opiskelijoista (2023)	6,9 14,4 5,7	6,8 / 7,7 17,7 / 18,2 4,7 / 7,2	Yhteinen vähimmäistieto ind. 5362 ind 5364 ind 5363
Kulttuurin edistäminen kunnissa – TEA, pistemäärä 2023	70	65/71	ind. 4224

Lisätietoa

Muut huomioon otavat indikaattorit, joita kunta erityisesti haluaa nostaa esille: palvelujen saatavuus ja jonotilanne, mm. työllisyyden yhdyspinta, nuorten mielenterveys- ja päihdepalvelut, lastensuojelun asiakkuudet, heikon osallisuuden indikaattori?

Muut huomioon otavat asiat:

4. Jämsän kuntakortti

Muodostuu hyvinvointialueen sekä kunnan yhteisistä vähimmäistietoindikaattoreista
– hyvinvoinnin kuntakortti

Lisätietoja: Tiina Riihinen, 050 384 8523, tiina.riihinen@jamsa.fi (yhteyshenkilö kunnassa)

	Jämsä	Keski-Suomi	Huomioita
Väestömäärä	19 182	273 271	Vuoden 2023 lopussa (Keski-Suomen liitto)
Väestöennuste 2030 ja 2040 (lasketettu 2024)	17 402 / 15 782	274 570 / 274 724	Alempi tieto Sotkanet. ind. 746 ja ind. 751
Ikärakenne 2023			Ikäryhmittäinen ennuste (Keski-Suomen liitto)
Alle 15-vuotiaiden osuus väestöstä	11 %	15 %	
16–64-vuotiaiden osuus väestöstä	54 %	61 %	
65 vuotta täyttäneiden osuus väestöstä	35 %	25 %	

	Jämsä	Keski-Suomi / Koko maa	Huomioita
Koulutustasomittain 2022	321,2	387,20 / 391,30	ind. 180
Huoltosuhte, demog. 2023	86	64,60 / 61,9	ind. 761
Taloudellinen huoltosuhte 2022	170	145,9 / 129,6	ind. 182
Sairastavuusindeksi, ikävakiointu 2022	92,6	101,6 / 100,0	Yhteinen vähimmäistieto ind. 5641

Erityispiirteet

Yli 65-vuotiaiden osuus väestöstä suurehko (35 %), alle 15-vuotiaiden osuus pienehkö (11 %). Väestöllistä huoltosuhdetta haastaa ikääntyneiden suuri osuus. Työkyvyttömyys ja rakennetyöttömyys heikentävät taloudellista huoltosuhdetta.

Sairastavuus Jämsässä on ikävakioidun sairastavuusindeksin perusteella Keski-Suomea ja muuta maata vähäisempää.

Hyvinvoinnin ja terveyden edistämisen painopistealueet Jämsän nykyisessä hyvinvointi- ja turvallisuussuunnitelmassa 2021-2025

- **Lasten, lapsiperheiden ja nuorten hyvinvointi** (vanhemmuuden vahvistaminen, terveydelle haitallisten elintapojen väheneminen, mielenterveysoireilun, nuorten riippuvuuksien ja syrjäytymisen ennaltaehkäisy)
- **Jämsäläisten hyvä työ- ja toimintakyky** (työmahdollisuudet, työ- ja toimintakyvyn paraneminen, terveydelle haitallisten elintapojen väheneminen, aikuisten mielenterveysoireilun pieneminen, ikäihmisten hyvinvoinnin edistäminen yksinäisyyttä lieventämällä ja henkistä turvallisuutta lisäämällä, jämsäläisten oman vastuun ja omatoimisuuden edistäminen, osallistavat toimintatavat päätöksenteko- ja palveluprosesseissa)
- **Turvallinen elinympäristö** (fyysinen, psyykinen ja sosiaalinen väkivalta vähenee; kiusaamista ei sallita, terveellinen ja turvallinen asuin-, elin- ja liikenneympäristö, sosiaalisen turvaverkon toimivuus)

Vahvuudet	Heikkoudet
Toimiva palveluverkko Sivistystoimialan sisäinen yhteistyö Osaava ja ammattitaitoinen henkilöstö Työhyvinvointi ja hyvä ilmapiiri	Kaupungin taloudellinen tilanne Kaupungin osalta palveluverkko, jos ei hyväksytä sen tuomia kustannuksia, vaan edellytetään säästöjen löytyvän muualta organisaatiosta

<p>Vaikuttamistoimielinten aktiivisuus Monipuolinen ja aktiivinen järjestökenttä Seurakuntien monipuolinen toiminta Yritys/elinkeino toiminnan vahvat toimijat Monipuolinen kerho- ja leiritoiminta Perusopetuksen hyvinvoinnin vuosikello ja tähän liittyvät hyvinvointi- ja tunnetaitokasvatustunnit Kirjastopalvelujen saatavuus (fyysisesti ja verkossa) Monipuolinen tapahtumatoiminta kirjastossa + digineuvonta Kirjaston palvelulupaus lapsille ja nuorille, erilaiset lukemisen edistämisen kampanjat Sivistystoimialan hallinnassa olevien tilojen maksuttomuusperiaatteet (alle 20-vuotiaiden ja eläkeläisten säännölliseen ohjattuun toimintaan sekä kilpasarjassa pelaavien toimintaan) Liikunta-, nuoriso- ja kulttuuriavustukset Tehostetun nuorisotyön toimintamalli Kävelyn ja pyöräilyn edistämiseen panostaminen (kunnossapito, valaistus), liikuntareitistöjen kehittäminen, lähiliikuntapaikat Ympäristön siistinä pitäminen Valvontakamerat turvallisuutta parantamassa</p>	<p>Palveluverkon karsimisen tarve (esim. leikkikenttien vähentäminen) Muodollisesti ja tosiasiallisesti kelpoisen henkilöstön saatavuus, erityisesti varhaiskasvatuksessa Miten päästä tasavertaiseen kumppanuuteen hyvinvointialueen kanssa Opiskeluhuollon resurssit Elintapaohjaus- ja liikuntaneuvontapalvelun puuttuminen</p>
<p>Uhat</p>	<p>Mahdollisuudet</p>
<p>Edelleen kiristynvä julkinen talous; epärealistiset odotukset kaupungin henkilöstömäärän suhteen Hyvinvointialueen kiristynvä talous, ennaltaehkäisevien palvelujen väheneminen Neuvolatoimintojen supistaminen / hyvinvointialuejohtajien julkisuudessa esittämät ajatukset velvoitteiden vähentämisestä Kilpailu osaavasta henkilöstöstä Varhaiskasvatuksen palvelun tarpeen vaikea ennustettavuus Vanhemmuuden haasteet ja näiden heijastuminen lasten ja nuorten hyvinvointiin Koululaisten ja opiskelijoiden mielen hyvinvoinnin ja arjen turvallisuuden heikkeneminen oppilas- ja opiskeluhuollon psykologivajeen vuoksi Kesätyöllistettävien vähentyminen Isoa joukkoa työikäisestä väestöstä uhkaa syrjäytyminen (pitkäaikaistyöttömyys) Alueen ikärakenteen muutoksen tuomat haasteet - kuinka pystytään tarjoamaan palveluja ikääntyvälle väestölle Aktiivisten järjestötoimijoiden väheneminen Polarisoituminen, sosiaalietuuksien leikkaukset, asuinalueiden viihtyisyys ja turvallisuus Häiriökäyttäytyminen Turvattomuuden lisääntyminen, jos alle 15-vuotiaiden ja alle 18-vuotiaiden tekemät rikokset edelleen yleistyvät -> jengiytyminen Uusien päihdeiden mukanaan tuomat riskit</p>	<p>Työllisyyspalvelu-uudistus Koto 2025-uudistus Kotoutujien kotoutuminen ja työllistyminen alueelle (työvoiman saatavuus) Yritys/elinkeinoelämän uudet avaukset Nuorten palveluiden (etsivä nuorisotyö ja työpajatoiminta) kotiuttaminen kaupunkiorganisaatioon Työpajatoimintayhteistyö ammatillisen koulutuksen kanssa Koulunuorisotyö, yhteneväisen mallin luominen tulevan hankkeen aikana Ankkuri-toiminnan käynnistyminen 2025 (arjen turvallisuuden parantuminen varhaisella moniammatillisella puuttumisella nuorten rikolliseen käyttäytymiseen) Lasten ja nuorten fyysisen toimintakyvyn paraneminen (indikaattorina Move!-mittaustulokset), tilanne tiedostettu ja toimenpiteitä tehty Koulupäivän aikaisen fyysisen aktiivisuuden edistäminen ja digilaitteiden käytön rajoittaminen Ruokaraatitoiminnan käynnistyminen Esteettömyyden huomioiminen rakentamisessa Kävelyn ja pyöräilyn sekä muiden liikkumisolosuhteiden parantuminen hankerahoituksella</p>

Hybridiuhat/hybridivaikuttaminen	
----------------------------------	--

Kunta – tilastot Sotkanet

<i>Työ ja toimintakyky</i>	Jämsä	Hyvinvointialue/ Koko maa	Indikaattori
Koulutuksen ulkopuolelle jääneet 17–24-vuotiaat, % vastaavikäisestä väestöstä 2022	9,5	7,3 / 8,3	ind. 3219
Toimeentulotukea pitkäaikaisesti saaneet 25–64-vuotiaat, % vastaavikäisestä väestöstä 2023	2,3	2,7 / 2,4	ind. 234
Vaikeasti työllistyvät (rakennetyöttömyys), % 15–64-vuotiaista (2023)	6,8	5,4 / 4,2	Yhteinen vähimmäistieto ind. 3071
Työkyvyttömyyseläkettä saavat, % 16–64-vuotiasta 2023	7,8	5,7 / 5,2	ind. 2424
Työttömien terveystarkastukset, % työttömistä 2023	16,1	9,2 / 8,3	ind. 5274
Toimeentulotukea pitkäaikaisesti saaneet lapsiperheet, % lapsiperheistä (2023)	1,2	2,1 / 2,6	Yhteinen vähimmäistieto ind. 5097
Työkyvyttömyysindeksi, ikävakioitu (2022)	123,4	108,3 / 100,0	Yhteinen vähimmäistieto ind. 5663
Omaishoidon tuella kotona hoidettavat 75 vuotta täyttäneet vuoden aikana, % vastaavikäisestä väestöstä (2023)	3,3	4,3 / 4,1	Yhteinen vähimmäistieto ind. 3262

<i>Arjen turvallisuus</i>	Jämsä	Hyvinvointialue / koko maa	Indikaattori
Kokenut vanhempien tai muiden huoltapitävien aikuisten fyysistä väkivaltaa vuoden aikana, % 4. ja 5 luokan oppilaista, 8. ja 9. luokan oppilaista, AOL 1. ja 2. vuoden opiskelijoista, lukion 1. ja 2. vuoden opiskelijoista (2023)	14,7 11,1 4,4 6,4	14,0 / 15,8 11,3 / 12,3 5,1 / 6,9 7,0 / 7,6	Yhteinen vähimmäistieto ind. 4890, 4956, 4958, 4957
Oppilaitoksen fyysiset työolot häirinneet opiskelua, % 8. ja 9. luokan oppilaista, AOL 1. ja 2. vuoden opiskelijoista, lukion 1. ja 2. vuoden opiskelijoista (2023)	16,9 10,8 12	21,9 / 25,6 8,0 / 10,9 10,7 / 13,1	Yhteinen vähimmäistieto ind. 5368, 5370, 5369
Syrjäytymisriskissä (ei työssä, ei opiskele, ei ole varusmiespalvelussa) olevat 18-24-vuotiaat, % vastaavikäisistä (2022)	23,1	16,5 / 14,7	Yhteinen vähimmäistieto ind 5387
Vammojen ja myrkytysten vuoksi sairaalassa hoidetut potilaat / 10 000 asukasta (2023)	107	97,0 / 91,8	Yhteinen vähimmäistieto ind 3037
Yksinasuvat 75 vuotta täyttäneet, % vastaavikäisestä asuntoväestöstä (2023)	45,3	45,0 / 45,3	Yhteinen vähimmäistieto ind 237

<i>Liikunnalliset elämäntavat</i>	Jämsä	Hyvinvointialue / Koko maa	Indikaattori
-----------------------------------	-------	----------------------------	--------------

Lasten ja nuorten fyysinen toimintakyky (MOVE!-mittaus), % 5. ja 8. luokan oppilaista, joilla heikko fyysinen toimintakyky (2023)	43 49,4	34,4 / 37,0 37,9 / 40,1	Yhteinen vähimmäistieto ind. 5477, 5478
Liikunnan edistäminen kunnissa – TEA, pistemäärä 2022	67	70/72	ind. 4094
Ylipainon (ml. lihavuuden) yleisyys (%) 2 - 6 sekä 13-16 -vuotiailla (2022)	23,3 26,6	Koko maa 19,1 ja 24,8	Yhteinen vähimmäistieto ind. 3231, 3235
Koulussa noudatetaan Valtion ravitsemusneuvottelukunnan kouluruokailusuositusta koululounaan ja välipalojen järjestämisessä, % alueen kouluista (2022)	100	81/70	Yhteinen vähimmäistieto ind. 5317
Ei syö koululounasta päivittäin, % 8. ja 9.luokan oppilaista, AOL 1. ja 2. vuoden opiskelijoista, lukion 1. ja 2. vuoden opiskelijoista (2023)	38,2 37,7 36	33,0 / 38,0 32,2 / 38,8 22,5 / 31,4	Yhteinen vähimmäistieto ind 3904 ind 3938 ind 3923

<i>Mielen hyvinvointi</i>	Jämsä	Hyvinvointialue / koko maa	Indikaattori
Kohtalainen tai vaikea ahdistuneisuus, % 8. ja 9. luokan oppilaista, AOL 1. ja 2. vuoden sekä lukion 1. ja 2. vuoden opiskelijoista (2023)	23,8 23,6 16,3	20,6 / 21,4 15,7 / 18,0 17,8 / 21,1	Yhteinen vähimmäistieto ind. 328 ind 346 ind 337
Tyytyväinen elämäänsä tällä hetkellä, % 4. ja 5. luokan, 8. ja 9. luokan oppilaista, AOL 1. ja 2. luokan sekä lukion 1. ja 2. luokan oppilaista (2023)	83,3 69,6 75 76,4	86,0 / 85,1 66,8 / 65,7 69,4 / 66,2 70,5 / 66,9	Yhteinen vähimmäistieto ind 4811 ind. 4700 ind 4701 ind 4702
Mielenterveyden ja käyttäytymisen häiriöiden vuoksi työkyvyttömyyseläkettä saavat 18–34-vuotiaat, % vastaavanikäisestä väestöstä (2023)	3,4	1,9 / 1,8	ind. 5032
Erittäin heikko osallisuuden kokemus % 8 ja 9 luokan oppilaista (2023)	10,5	11,7 / 12,3	Yhteinen vähimmäistieto ind. 5680
Kokee terveydentilansa keskinkertaiseksi tai huonoksi, 8.–9. luokan oppilaista, AOL 1. ja 2. luokan opiskelijoista, lukion 1.–2. vuoden opiskelijoista (2023)	25,3 28,8 21,8	26,0 / 26,6 25,7 / 28,6 23,3 / 25,2	Yhteinen vähimmäistieto ind. 286, 3931, 3916
Kokenut vahvaa positiivista mielenterveyttä viimeisen kahden viikon aikana, % 8. ja 9. luokan oppilaista, AOL 1. ja 2. vuoden opiskelijoista, lukion 1. ja 2. vuoden opiskelijoista (2023)	22,6 23,6 25	23,6 / 22,5 27,0 / 25,0 28,8 / 25,3	Yhteinen vähimmäistieto ind. 4715, 4716, 4717
Huolta herättävää päihteiden tai tupakka- ja nikotiini tuotteiden käyttöä tai rahapelaamista, % 8. ja 9. luokan oppilaista, AOL 1. ja 2. vuoden opiskelijoista, lukion 1. ja 2. vuoden opiskelijoista (2023)	7,4 20 1,6	6,8 / 7,7 17,7 / 18,2 4,7 / 7,2	Yhteinen vähimmäistieto ind. 5362 ind 5364 ind 5363

Kulttuurin edistäminen kunnissa – TEA, pistemäärä 2023	53	65/71	ind. 4224
--	----	-------	-----------

Lisätietoa

Muut huomioitavat indikaattorit, joita kunta erityisesti haluaa nostaa esille:

Koska kuolleisuudesta tapaturmisiin kaatumisiin ja putoamisiin 65 vuotta täyttäneille ei ole kuntakohtaisia tietoja, voidaan kuitenkin huomioida seuraavat tiedot, jotka Jämsän hyvinvointi- ja turvallisuussuunnitelmassa ovat seurattavia indikaattoreita:

- Kaatumisiin ja putoamisiin liittyvät hoitajaksot 65 vuotta täyttäneillä / 10 000 vastaavan ikäisestä (2023), ind. 3959: Jämsä 370,3; hyvinvointialue: 348,3; koko maa: 332,3
- Lonkkamurtumat 65 vuotta täyttäneillä, % vastaavan ikäisestä väestöstä (2023), ind. 699: Jämsä: 0,7; hyvinvointialue: 0,6; koko maa: 0,7

Tärkeimmät ilmiöt neuvotteluissa Jämsän näkökulmasta

-Lasten ja nuorten fyysinen toimintakyky ja elintavat

-Lasten ja nuorten sekä nuorten aikuisten mielenterveysoireilu ja nuorten aikuisten syrjäytymisriski

-Työkyvyttömyys ja rakennetyöttömyys

-Ikäihmisten hyvinvointia edistävien palvelujen riittävyys tulevaisuudessa

5. Kannonkosken kuntakortti

Muodostuu hyvinvointialueen sekä kunnan yhteisistä vähimmäistieto indikaattoreista
– hyvinvoinnin kuntakortti

Lisätietoja: Tarja Alainen, 044 4596151, tarja.alainen@kannonkoski.fi (yhteyshenkilö kunnassa)

	Kannonkoski	Keski-Suomi	Huomioita
Väestömäärä	1216	273 271	Vuoden 2023 lopussa (Keski-Suomen liitto)
Väestöennuste 2030 ja 2040 (laskettu 2024)	1072 / 979	274 570 / 274 724	Sotkanet
Ikärakenne 2023			Ikäryhmittäinen ennuste (Keski-Suomen liitto)
Alle 15-vuotiaiden osuus väestöstä	11 %	15 %	
16–64-vuotiaiden osuus väestöstä	50 %	61 %	
65 vuotta täyttäneiden osuus väestöstä	39 %	25 %	

	Kannonkoski	Keski-Suomi / Koko maa	Huomioita
Koulutustasomittain 2022	275,4	387,20 / 391,30	ind. 180
Huoltosuhde, demog. 2023	100,2	64,60 / 61,9	ind. 761
Taloudellinen huoltosuhde 2022	197,9	145,9 / 129,6	ind. 182
Sairastavuusindeksi, ikävakiointu 2022	109,2	101,6 / 100,0	Yhteinen vähimmäistieto ind. 5641

Erityispiirteet
<p>Kannonkoski on perherakas ja turvallinen asuinpaikka, jossa peruspalvelut ovat kunnossa. Kannonkoskella arvostetaan yhteistyötä, yrittäjyyttä, luontoa ja viihtyvyyttä. Monipuoliset ja runsaat liikuntapalvelut ja -tilat Vahva yhteisöllinen toiminta Runsaat ja monipuoliset lasten ja nuorten kerho- ja harrastuspalvelut</p>
Hyvinvoinnin ja terveyden edistämisen painopistealueet
<p><i>Liikunnallisen elämäntavan edistäminen</i> <i>Mielen hyvinvoinnin edistäminen</i> <i>Osallisuuden edistäminen</i> <i>Kouluviihtyvyyden ja ryhmäytymisen edistäminen</i> <i>Arjen turvallisuuden edistäminen</i></p>

Vahvuudet	Heikkoudet
<p>Hankerahoitusten hyödyntäminen monipuolisesti: koulunuorisotyö, liikunta, harrastaminen Kattavat liikuntapalvelut Liikuntapaikkojen kehittäminen: Piispala, leikkipuisto, koulun piha ja lähiliikunta-alue, lähiluonto ja reitistöt Liikuntaneuvonta Toimivaa viikottaista ryhmäohjausta esim. tasapainon ja lihasvoiman kehittäminen, vesiliikunta, kuntosalit, muistisairaiden tapaamiset jne Monipuoliset lasten ja nuorten harrastuspalvelut Perhekeskustoiminnan kehittäminen Seniorin hyvinvointineuvola</p>	<p>Ikärakenne Nettiyhteyden heikkous vaikuttaa palvelujen käyttöön (terveys- ja asiointipalvelu ym) Vuoden alusta lähtien terveysasema avoinna vain yhden päivän viikossa Näytteenotot vain ajanvarauksella Viikonloppupäivystys siirtynyt Äänekoskelle Palvelut keskittyvät kauas – turvallisuuden tunne lisääntyy Heikot julkiset liikenneyhteydet Pitkät välimatkat Etsivä vanhustyö puuttuu</p>

Aktiiviset verkostot, vahva vapaaehtoistoiminta ja järjestötoiminta, toimiva vanhusneuvosto ja Kumppanuuspöytä, sekä aktiivinen vammaisneuvoston jäsen Vapaaehtoistoimijoiden kiitoskahvit Vahva yhteistyö hyvinvointialueen kanssa Maksuton kokoontumispaikka (kylätalo) järjestöille Järjestöjen avustukset Tiedolla johtaminen – tavoitteellista ja suunnitelmallista ennaltaehkäisevää toimintaa Kulttuurihyvinvointisuunnitelma ja osallisuusohjelma Ehkäisevän työn suunnitelmat (väkivalta, päihteet) Maksuton aamupala tarjolla koululaisille Kannonkoski on turvallinen paikka asua	Pienet resurssit – ohut henkilöstörakenne Noin 70 % oppilaista koulukuljetusten piirissä – hyötyliikunnan määrä vähäinen
Uhat	Mahdollisuudet
Karsiiko hyvinvointialue taloudellisista syistä ehkäisevästä työstä? Palvelujen kehittyminen kauas – turvattomuuden lisääntyminen - muutto palvelujen perässä Hankerahoitusten määräaikaisuus ja painopistealueet Ikärakenne Yksinäisyyden lisääntyminen Kuntatiedotetta ei jaeta enää kotitalouksiin vuoden alusta lähtien (postin palvelu) – tiedon saanti Kyltien passivoituminen Vapaaehtoistoimijoiden ikääntyminen / väsyminen	Digitaaliset terveyspalvelut Piispalan kehittyvät palvelut Etsivän vanhustyön kehittäminen Hankerahoitusten painopistealueet Kylätapaamiset 3. ja 4. sektorin alueellinen yhteistyö luonnon hyvinvointivaikutukset, Green Care -toiminta

Kunta – tilastot Sotkanet

<i>Työ ja toimintakyky</i>	Kannonkoski	Hyvinvointialue/ Koko maa	Indikaattori
Koulutuksen ulkopuolelle jääneet 17–24-vuotiaat, % vastaavanikäisestä väestöstä 2022	11,9	7,3 / 8,3	ind. 3219
Toimeentulotukea pitkäaikaisesti saaneet 25–64-vuotiaat, % vastaavanikäisestä väestöstä 2023	-	2,7 / 2,4	ind. 234
Vaikeasti työllistyvät (rakennetyöttömyys), % 15–64-vuotiaista (2023)	6,3	5,4 / 4,2	Yhteinen vähimmäistieto ind. 3071
Työkyvyttömyyseläkettä saavat, % 16–64-vuotiaista 2023	10,8	5,7 / 5,2	ind. 2424
Työttömien terveystarkastukset, % työttömistä 2023	-	9,2 / 8,3	ind. 5274
Toimeentulotukea pitkäaikaisesti saaneet lapsiperheet, % lapsiperheistä (2023)	-	2,1 / 2,6	Yhteinen vähimmäistieto ind. 5097
Työkyvyttömyysindeksi, ikävakioitu (2022)	161,9	108,3 / 100,0	Yhteinen vähimmäistieto ind. 5663
Omaishoidon tuella kotona hoidettavat 75 vuotta täyttäneet vuoden aikana, % vastaavanikäisestä väestöstä ? (2023)	2,4	4,3 / 4,1	Yhteinen vähimmäistieto ind. 3262

<i>Arjen turvallisuus</i>	Kannonkoski	Hyvinvointialue / koko maa	Indikaattori
---------------------------	-------------	----------------------------	--------------

Kokenut vanhempien tai muiden huoltajien aikuisten fyysistä väkivaltaa vuoden aikana, % 4. ja 5 luokan oppilaista, 8. ja 9. luokan oppilaista, AOL 1. ja 2. vuoden opiskelijoista, lukion 1. ja 2. vuoden opiskelijoista (2023)	- - - -	14,0 / 15,8 11,3 / 12,3 5,1 / 6,9 7,0 / 7,6	Yhteinen vähimmäistieto ind. 4890, 4956, 4958, 4957
Oppilaitoksen fyysiset työolot häirinneet opiskelua, % 8. ja 9. luokan oppilaista, AOL 1. ja 2. vuoden opiskelijoista, lukion 1. ja 2. vuoden opiskelijoista (2023)	- - -	21,9 / 25,6 8,0 / 10,9 10,7 / 13,1	Yhteinen vähimmäistieto ind. 5368, 5370, 5369
Syrjäytymisriskissä (ei työssä, ei opiskele, ei ole varusmiespalveluksessa) olevat 18 - 24-vuotiaat, % vastaavanikäisistä (2022)	23,3	16,5 / 14,7	Yhteinen vähimmäistieto ind 5387
Vammojen ja myrkytysten vuoksi sairaalassa hoidetut potilaat / 10 000 asukasta (2023)	177,1	97,0 / 91,8	Yhteinen vähimmäistieto ind 3037
Yksinasuvat 75 vuotta täyttäneet, % vastaavanikäisestä asuntoväestöstä (2023)	46,7	45,0 / 45,3	Yhteinen vähimmäistieto ind 237

<i>Liikunnalliset elämäntavat</i>	Kannonkoski	Hyvinvointialue / Koko maa	Indikaattori
Lasten ja nuorten fyysinen toimintakyky (MOVEI-mittaus), % 5. ja 8. luokan oppilaista, joilla heikko fyysinen toimintakyky (2023)	46,2 68,8	34,4 / 37,0 37,9 / 40,1	Yhteinen vähimmäistieto ind. 5477, 5478
Liikunnan edistäminen kunnissa – TEA, pistemäärä 2022	75	70/72	ind. 4094
Ylipainon (ml. lihavuuden) yleisyys (%) 2 - 6 sekä 13-16 -vuotiailla (2022)	24,2 -	Koko maa 19,1 ja 24,8	Yhteinen vähimmäistieto ind. 3231, 3235
Koulussa noudatetaan Valtion ravitsemusneuvottelukunnan kouluruokailusuositusta koululounaan ja välipalojen järjestämisessä, % alueen kouluista (2022)	100	81/70	Yhteinen vähimmäistieto ind. 5317
Ei syö koululounasta päivittäin, % 8. ja 9. luokan oppilaista, AOL 1. ja 2. vuoden opiskelijoista, lukion 1. ja 2. vuoden opiskelijoista (2023)	- - -	33,0 / 38,0 32,2 / 38,8 22,5 / 31,4	Yhteinen vähimmäistieto ind 3904 ind 3938 ind 3923

<i>Mielen hyvinvointi</i>	Kannonkoski	Hyvinvointialue / koko maa	Indikaattori
Kohtalainen tai vaikea ahdistuneisuus, % 8. ja 9. luokan oppilaista, AOL 1. ja 2. vuoden sekä lukion 1. ja 2. vuoden opiskelijoista (2023)	- - -	20,6 / 21,4 15,7 / 18,0 17,8 / 21,1	Yhteinen vähimmäistieto ind. 328 ind 346 ind 337
Tyytyväinen elämäänsä tällä hetkellä, % 4. ja 5. luokan, 8. ja 9. luokan oppilaista, AOL 1. ja 2. luokan sekä lukion 1. ja 2. luokan oppilaista (2023)	- - -	86,0 / 85,1 66,8 / 65,7 69,4 / 66,2 70,5 / 66,9	Yhteinen vähimmäistieto ind 4811 ind. 4700

			ind 4701 ind 4702
Mielenterveyden ja käyttäytymisen häiriöiden vuoksi työkyvyttömyyseläkettä saavat 18–34-vuotiaat, % vastaavanikäisestä väestöstä (2023)	3,8	1,9 / 1,8	ind. 5032
Erittäin heikko osallisuuden kokemus % 8 ja 9 luokan oppilaista (2023)	-	11,7 / 12,3	Yhteinen vähimmäistieto ind. 5680
Kokee terveydentilansa keskinkertaiseksi tai huonoksi, 8. – 9. luokan oppilaista, AOL 1. ja 2. luokan opiskelijoista, lukion 1. – 2. vuoden opiskelijoista (2023)	- - -	26,0 / 26,6 25,7 / 28,6 23,3 / 25,2	Yhteinen vähimmäistieto ind. 286, 3931, 3916
Kokenut vahvaa positiivista mielenterveyttä viimeisen kahden viikon aikana, % 8. ja 9. luokan oppilaista, AOL 1. ja 2. vuoden opiskelijoista, lukion 1. ja 2. vuoden opiskelijoista (2023)	- - -	23,6 / 22,5 27,0 / 25,0 28,8 / 25,3	Yhteinen vähimmäistieto ind. 4715, 4716, 4717
Huolta herättävää päihteiden tai tupakka- ja nikotiini tuotteiden käyttöä tai rahapelaamista, % 8. ja 9. luokan oppilaista, AOL 1. ja 2. vuoden opiskelijoista, lukion 1. ja 2. vuoden opiskelijoista (2023)	- - -	6,8 / 7,7 17,7 / 18,2 4,7 / 7,2	Yhteinen vähimmäistieto ind. 5362 ind 5364 ind 5363
Kulttuurin edistäminen kunnissa – TEA, pistemäärä 2023	89	65/71	ind. 4224

Lisätietoa

Muut huomioitavat indikaattorit, joita kunta erityisesti haluaa nostaa esille:

Muut huomioitavat asiat:

- pieni kunta ei saa Kouluterveyskyselyn tuloksia itselleen
- pienet ikäryhmät – tilastoluvut heittelevät voimakkaasti

6. Karstulan kuntakortti

Muodostuu hyvinvointialueen sekä kunnan yhteisistä vähimmäistieto indikaattoreista
– hyvinvoinnin kuntakortti

Lisätietoja: Heli Alapiha, 044 459 6511 heli.alapiha@karstula.fi (yhteyshenkilö kunnassa)

	Karstula	Keski-Suomi	Huomioita
Väestömäärä	3672	273 271	Vuoden 2023 lopussa (Keski-Suomen liitto)
Väestöennuste 2030 ja 2040 (laskettu 2024)	3 171/2 766	274 570 / 274 724	Sotkanet
Ikärakenne 2023			Ikäryhmittäinen ennuste (Keski-Suomen liitto)
Alle 15-vuotiaiden osuus väestöstä	11 %	15 %	
16–64-vuotiaiden osuus väestöstä	51 %	61 %	
65 vuotta täyttäneiden osuus väestöstä	38 %	25 %	

	Karstula	Keski-Suomi / Koko maa	Huomioita
Koulutustasomittain 2022	297,8	387,20 / 391,30	ind. 180
Huoltosuhde, demog. 2023	96,8	64,60 / 61,9	ind. 761
Taloudellinen huoltosuhde 2022	189	145,9 / 129,6	ind. 182
Sairastavuusindeksi, ikävakioitu 2022	109,7	101,6 / 100,0	Yhteinen vähimmäistieto ind. 5641

Erityispiirteet

Karstula on maaseutumainen kunta, jossa on vireää yritystoimintaa, kattavat peruspalvelut, monipuoliset vapaa-ajanpalvelut ja aktiivinen kolmas sektori. Väestö ikääntyy vauhdilla. Maahanmuuttajien määrä kunnan asukkaista kasvanut viimevuosina. Aktiivisia kyläkuntia kymmenkunta. Kuntatalouden haasteista huolimatta palveluiden tasi on säilynyt hyvänä ja uudisrakentaminen kunnan puolesta on ollut aktiivista. Hyvinvoinnin ja terveyden edistämässä pitkät perinteet. Kunnassa ollut hyvinvointikoordinaattori 10 vuotta.

Hyvinvoinnin ja terveyden edistämisen painopistealueet

Strategiset tavoitteet:

1. Kunta osallistaa kuntalaisia kunnan kehittämiseen
Kuntaan laaditaan Me-henki ohjelma yhdessä kuntalaisten kanssa
Kunnassa järjestetään avoimia keskustelutilaisuuksia säännöllisesti vähintään kaksi kertaa vuodessa ajankohtaisista asioista.
2. Kunta panostaa kaikkien kuntalaisten hyvinvointiin
Kunta seuraa kuntalaisten hyvinvointia hyvinvointikertomuksen avulla, kertomuksen havainnot huomioidaan talousarvioissa.
Kunnassa järjestetään alueellinen hyvinvointitapahtuma.
3. Kunta vahvistaa harrastamisen edellytyksiä
Kunta vahvistaa yhdistysten rahoitusta vuosittain
Kunnassa järjestetään erilaisia kulttuuri- ja muita tapahtumia.

Hyvinvointisuunnitelman hyvinvoinnin ja terveyden edistämisen painopistealueet vuosille 2023-2025

1. Terveelliset elintavat kaikissa ikäryhmissä (ravitsemus, liikunta ja päihitteettömyys)
2. Osallisuus
3. Kulttuurihyvinvointi
4. Mielenhyvinvointi

5. Turvallinen ja viihtyisä asuin- ja elinympäristö

Vahvuudet	Heikkoudet
Pitkäjännitteinen työ hyvinvoinnin ja terveyden edistämässä sekä hyvät resurssit hyte-työssä. Aktiivinen kolmas sektori. Luonto. Monipuolinen ja rikas kulttuuritoiminta. Hyvät palvelut ja vireä yritystoiminta. Lukio ja jatko-opiskelu mahdollisuudet. Hyvät oppilashuollon palvelut ja yhteistyö.	Väestöllinen huoltosuhde ja ikärakenne. Toimijoiden vähyys. Pienituloisuusaste ja matala koulutustaso. Pitkät välimatkat. Vapaa-aika- ja liikunnanohjaus resurssin niukkuus.
Uhat	Mahdollisuudet
Terveyden, hyvinvoinnin ja osallisuuden polarisaatio. Nuorten määrän väheneminen ja nuorten mielialaan liittyvän oireilun lisääntyminen. Liikkumattomuus kaikissa ikäryhmissä. Ikärakenne. Asennoituminen eri ikäisiin kuntalaisiin. Kuntatalouden haasteet. Osallistuvien kuntalaisten väsyminen. Sote-palveluiden saatavuus.	Kestäväkehitys, uudistuva energia. Työllisyys. Hyvä rakennuskanta. Yhdessä tekeminen ja yhteisöllisyys. Digitalisaatio.

Kunta – tilastot Sotkanet

<i>Työ ja toimintakyky</i>	Karstula	Hyvinvointialue/ Koko maa	Indikaattori
Koulutuksen ulkopuolelle jääneet 17–24-vuotiaat, % vastaavanikäisestä väestöstä 2022	9,4	7,3 / 8,3	ind. 3219
Toimeentulotukea pitkäaikaisesti saaneet 25–64-vuotiaat, % vastaavanikäisestä väestöstä 2023	1,2	2,7 / 2,4	ind. 234
Vaikeasti työllistyvät (rakennetyöttömyys), % 15–64-vuotiaista (2023)	5	5,4 / 4,2	Yhteinen vähimmäistieto ind. 3071
Työkyvyttömyyseläkettä saavat, % 16–64-vuotiaista 2023	7,8	5,7 / 5,2	ind. 2424
Työttömien terveystarkastukset, % työttömistä 2023	9,4	9,2 / 8,3	ind. 5274
Toimeentulotukea pitkäaikaisesti saaneet lapsiperheet, % lapsiperheistä (2023)	-	2,1 / 2,6	Yhteinen vähimmäistieto ind. 5097
Työkyvyttömyysindeksi, ikävakioitu (2022)	131,7	108,3 / 100,0	Yhteinen vähimmäistieto ind. 5663
Omaishoidon tuella kotona hoidettavat 75 vuotta täyttäneet vuoden aikana, % vastaavanikäisestä väestöstä ? (2023)	5,8	4,3 / 4,1	Yhteinen vähimmäistieto ind. 3262

<i>Arjen turvallisuus</i>	Karstula	Hyvinvointialue / koko maa	Indikaattori
Kokenut vanhempien tai muiden huoltapitävien aikuisten fyysisistä väkivaltaa vuoden aikana, % 4. ja 5 luokan oppilaista, 8. ja 9. luokan oppilaista, AOL 1. ja 2. vuoden opiskelijoista, lukion 1. ja 2. vuoden opiskelijoista (2023)	10,8 22 - -	14,0 / 15,8 11,3 / 12,3 5,1 / 6,9 7,0 / 7,6	Yhteinen vähimmäistieto ind. 4890, 4956, 4958, 4957

Oppilaitoksen fyysiset työolot häirinneet opiskelua, % 8. ja 9. luokan oppilaista, AOL 1. ja 2. vuoden opiskelijoista, lukion 1. ja 2. vuoden opiskelijoista (2023)	19,7 - -	21,9 / 25,6 8,0 / 10,9 10,7 / 13,1	Yhteinen vähimmäistieto ind. 5368, 5370, 5369
Syrjäytymisriskissä (ei työssä, ei opiskele, ei ole varusmiespalveluksessa) olevat 18 - 24-vuotiaat, % vastaavanikäisistä (2022)	23,6	16,5 / 14,7	Yhteinen vähimmäistieto ind 5387
Vammojen ja myrkytysten vuoksi sairaalassa hoidetut potilaat / 10 000 asukasta (2023)	159,1	97,0 / 91,8	Yhteinen vähimmäistieto ind 3037
Yksinasuvat 75 vuotta täyttäneet, % vastaavanikäisestä asuntoväestöstä (2023)	40,9	45,0 / 45,3	Yhteinen vähimmäistieto ind 237

<i>Liikunnalliset elämäntavat</i>	Karstula	Hyvinvointialue / Koko maa	Indikaattori
Lasten ja nuorten fyysinen toimintakyky (MOVEI-mittaus), % 5. ja 8. luokan oppilaista, joilla heikko fyysinen toimintakyky (2023)	32,3 58,1	34,4 / 37,0 37,9 / 40,1	Yhteinen vähimmäistieto ind. 5477, 5478
Liikunnan edistäminen kunnissa – TEA, pistemäärä 2022	59	70/72	ind. 4094
Ylipainon (ml. lihavuuden) yleisyys (%) 2 - 6 sekä 13-16 -vuotiailla (2022)	24,2 30,6	Koko maa 19,1 ja 24,8	Yhteinen vähimmäistieto ind. 3231, 3235
Koulussa noudatetaan Valtion ravitsemusneuvottelukunnan kouluruokailusuositusta koululounaan ja välipalojen järjestämisessä, % alueen kouluista (2022)	100	81/70	Yhteinen vähimmäistieto ind. 5317
Ei syö koululounasta päivittäin, % 8. ja 9.luokan oppilaista, AOL 1. ja 2. vuoden opiskelijoista, lukion 1. ja 2. vuoden opiskelijoista (2023)	71,2 - -	33,0 / 38,0 32,2 / 38,8 22,5 / 31,4	Yhteinen vähimmäistieto ind 3904 ind 3938 ind 3923

<i>Mielen hyvinvointi</i>	Karstula	Hyvinvointialue / koko maa	Indikaattori
Kohtalainen tai vaikea ahdistuneisuus, % 8. ja 9. luokan oppilaista, AOL 1. ja 2. vuoden sekä lukion 1. ja 2. vuoden opiskelijoista (2023)	23,7 - -	20,6 / 21,4 15,7 / 18,0 17,8 / 21,1	Yhteinen vähimmäistieto ind. 328 ind 346 ind 337
Tyytyväinen elämäänsä tällä hetkellä, % 4. ja 5. luokan, 8. ja 9. luokan oppilaista, AOL 1. ja 2. luokan sekä lukion 1. ja 2. luokan oppilaista (2023)	89,1 62,5 - 65	86,0 / 85,1 66,8 / 65,7 69,4 / 66,2 70,5 / 66,9	Yhteinen vähimmäistieto ind 4811 ind. 4700 ind 4701 ind 4702
Mielenterveyden ja käyttäytymisen häiriöiden vuoksi työkyvyttömyyseläkettä saavat 18–34-vuotiaat, % vastaavanikäisestä väestöstä (2023)	3,8	1,9 / 1,8	ind. 5032

Erittäin heikko osallisuuden kokemus % 8 ja 9 luokan oppilaista (2023)	12,5	11,7 / 12,3	Yhteinen vähimmäistieto ind. 5680
Kokee terveydentilansa keskinkertaiseksi tai huonoksi, 8. – 9. luokan oppilaista, AOL 1. ja 2. luokan opiskelijoista, lukion 1. – 2. vuoden opiskelijoista (2023)	31,1 - -	26,0 / 26,6 25,7 / 28,6 23,3 / 25,2	Yhteinen vähimmäistieto ind. 286, 3931, 3916
Kokenut vahvaa positiivista mielenrenteyttä viimeisen kahden viikon aikana, % 8. ja 9. luokan oppilaista, AOL 1. ja 2. vuoden opiskelijoista, lukion 1. ja 2. vuoden opiskelijoista (2023)	22,4 - 15	23,6 / 22,5 27,0 / 25,0 28,8 / 25,3	Yhteinen vähimmäistieto ind. 4715, 4716, 4717
Huolta herättävää päihteiden tai tupakka- ja nikotiinituotteiden käyttöä tai rahapelaamista, % 8. ja 9. luokan oppilaista, AOL 1. ja 2. vuoden opiskelijoista, lukion 1. ja 2. vuoden opiskelijoista (2023)	13,3 - -	6,8 / 7,7 17,7 / 18,2 4,7 / 7,2	Yhteinen vähimmäistieto ind. 5362 ind 5364 ind 5363
Kulttuurin edistäminen kunnissa – TEA, pistemäärä 2023	55	65/71	ind. 4224

Lisätietoa

Muut huomioon otavat indikaattorit, joita kunta erityisesti haluaa nostaa esille:

Muut huomioon otavat asiat:

7. Keuruun kuntakortti

Muodostuu hyvinvointialueen sekä kunnan yhteisistä vähimmäistieto indikaattoreista
– hyvinvoinnin kuntakortti

Lisätietoja: Tino Kohonen, hyvinvointikoordinaattori, PUH. 050 564 7652, tino.kohonen@keuruu.fi;

	Keuruu	Keski-Suomi	Huomioita
Väestömäärä	9184	273 271	Vuoden 2023 lopussa (Keski-Suomen liitto)
Väestöennuste 2030 ja 2040 (laskettu 2024)	8408/7658	274 570 / 274 724	Sotkanet
Ikärakenne 2023			Ikäryhmittäinen ennuste (Keski-Suomen liitto)
Alle 15-vuotiaiden osuus väestöstä	13 %	15 %	
16–64-vuotiaiden osuus väestöstä	51 %	61 %	
65 vuotta täyttäneiden osuus väestöstä	37 %	25 %	

	Keuruu	Keski-Suomi / Koko maa	Huomioita
Koulutustasomittain 2022	318,8	387,20 / 391,30	ind. 180
Huoltosuhde, demog. 2023	96,4	64,60 / 61,9	ind. 761
Taloudellinen huoltosuhde 2022	178,4	145,9 / 129,6	ind. 182
Sairastavuusindeksi, ikävakioitu 2022	105,7	101,6 / 100,0	Yhteinen vähimmäistieto ind. 5641

Erityispiirteet
<i>Keski-kokoiseksi kunnaksi monipuolinen elinkeinojakauma, ikääntyvä väestö, läntisen Keski-Suomen keskus.</i>
Hyvinvoinnin ja terveyden edistämisen painopistealueet
<ol style="list-style-type: none"> 1. Ehkäisevä työ 2. Elinvoima 3. Kulttuuri 4. Liikunta 5. Mielenhyvinvointi 6. Osallisuus 7. Ravitsemus

Vahvuudet	Heikkoudet
<ul style="list-style-type: none"> - Olosuhteet hyvinvoinnin edistämiseksi kunnossa (koulut ja vapaa-ajan tilat). - Paljon osallistumisen ja harrastamisen mahdollisuuksia ikäihmisille ja lapsille + nuorille. - Ei merkittävää asuinalueiden välistä segregatiota. - Turvallisuus. 	<ul style="list-style-type: none"> - Ei ammattikoulua, nuoret joutuvat lähtemään opintojen perässä → Helposti pudokkaita, joille paikkakunnan muutto ei sovi. - Väestöllinen huoltosuhde. - Laaja pinta-ala → Pitkät matkat/siirtymät kyliltä taajamaan. - Koko Keski-Suomessa heikko työllisyysaste
Uhat	Mahdollisuudet
<ul style="list-style-type: none"> - Hyvinvointialueen perustoiminnan henkilöstöpula ja toiminnan jatkuvuus (mm). 	<ul style="list-style-type: none"> - Palveluiden tuottajan rooli naapurikunnille: Multia ja Petäjävesi.

<p>lääkärit, oppilashuolto ja lastensuojelu, vammaispalveluiden sosiaalityöntekijä)</p> <ul style="list-style-type: none"> - Mielenterveyden edistämiseen painottuvia yhdistyksiä 2-3. - Ehkäisevän päihdetyön yhdistyksiä 2-3. - Nuorten palvelut pudokkaille (esim. jälkihuolto). - Nuorisokulttuuriset ilmiöt 	<ul style="list-style-type: none"> - Seutukeskuskaupunki. - Sopiva koko pilotoida ja tavoittaa kuntalaiset. - Retkeilyalueen kehityshanke - Työllisyys- ja kotoutumispalveluiden edistäminen
--	--

Kunta – tilastot Sotkanet

<i>Työ ja toimintakyky</i>	Keuruu	Hyvinvointialue/ Koko maa	Indikaattori
Koulutuksen ulkopuolelle jääneet 17–24-vuotiaat, % vastaavanikäisestä väestöstä 2022	11,5	7,3 / 8,3	ind. 3219
Toimeentulotukea pitkäaikaisesti saaneet 25–64-vuotiaat, % vastaavanikäisestä väestöstä 2023	2,4	2,7 / 2,4	ind. 234
Vaikeasti työllistyvät (rakennetyöttömyys), % 15–64-vuotiaista (2023)	4,7	5,4 / 4,2	Yhteinen vähimmäistieto ind. 3071
Työkyvyttömyyseläkettä saavat, % 16–64-vuotiasta 2023	7,9	5,7 / 5,2	ind. 2424
Työttömien terveystarkastukset, % työttömistä 2023	14,1	9,2 / 8,3	ind. 5274
Toimeentulotukea pitkäaikaisesti saaneet lapsiperheet, % lapsiperheistä (2023)	2,3	2,1 / 2,6	Yhteinen vähimmäistieto ind. 5097
Työkyvyttömyysindeksi, ikävakioitu (2022)	118,7	108,3 / 100,0	Yhteinen vähimmäistieto ind. 5663
Omaishoidon tuella kotona hoidettavat 75 vuotta täyttäneet vuoden aikana, % vastaavanikäisestä väestöstä ? (2023)	3	4,3 / 4,1	Yhteinen vähimmäistieto ind. 3262

<i>Arjen turvallisuus</i>	Keuruu	Hyvinvointialue / koko maa	Indikaattori
Kokenut vanhempien tai muiden huoltapitävien aikuisten fyysistä väkivaltaa vuoden aikana, % 4. ja 5 luokan oppilaista, 8. ja 9. luokan oppilaista, AOL 1. ja 2. vuoden opiskelijoista, lukion 1. ja 2. vuoden opiskelijoista (2023)	16,3 14,1 - 5,7	14,0 / 15,8 11,3 / 12,3 5,1 / 6,9 7,0 / 7,6	Yhteinen vähimmäistieto ind. 4890, 4956, 4958, 4957
Oppilaitoksen fyysiset työolot häirinneet opiskelua, % 8. ja 9. luokan oppilaista, AOL 1. ja 2. vuoden opiskelijoista, lukion 1. ja 2. vuoden opiskelijoista (2023)	10,8 - 16,9	21,9 / 25,6 8,0 / 10,9 10,7 / 13,1	Yhteinen vähimmäistieto ind. 5368, 5370, 5369
Syrjäytymisriskissä (ei työssä, ei opiskele, ei ole varusmiespalvelussa) olevat 18 - 24-vuotiaat, % vastaavanikäisistä (2022)	22,2	16,5 / 14,7	Yhteinen vähimmäistieto ind 5387
Vammojen ja myrkytysten vuoksi sairaalassa hoidetut potilaat / 10 000 asukasta (2023)	137,8	97,0 / 91,8	Yhteinen vähimmäistieto ind 3037

Yksinasuvat 75 vuotta täyttäneet, % vastaavanikäisestä asuntoväestöstä (2023)	43,6	45,0 / 45,3	Yhteinen vähimmäistieto ind 237
---	------	-------------	---------------------------------

<i>Liikunnalliset elämäntavat</i>	Keuruu	Hyvinvointialue / Koko maa	Indikaattori
Lasten ja nuorten fyysinen toimintakyky (MOVE!-mittaus), % 5. ja 8. luokan oppilaista, joilla heikko fyysinen toimintakyky (2023)	41,9 34,3	34,4 / 37,0 37,9 / 40,1	Yhteinen vähimmäistieto ind. 5477, 5478
Liikunnan edistäminen kunnissa – TEA, pistemäärä 2022	76	70/72	ind. 4094
Ylipainon (ml. lihavuuden) yleisyys (%) 2 - 6 sekä 13-16 -vuotiailla (2022)	-	Koko maa 19,1 ja 24,8	Yhteinen vähimmäistieto ind. 3231, 3235
Koulussa noudatetaan Valtion ravitsemusneuvottelukunnan kouluruokailusuositusta koululounaan ja välipalojen järjestämisessä, % alueen kouluista (2022)	54	81/70	Yhteinen vähimmäistieto ind. 5317
Ei syö koululounasta päivittäin, % 8. ja 9. luokan oppilaista, AOL 1. ja 2. vuoden opiskelijoista, lukion 1. ja 2. vuoden opiskelijoista (2023)	39,6 - 30	33,0 / 38,0 32,2 / 38,8 22,5 / 31,4	Yhteinen vähimmäistieto ind 3904 ind 3938 ind 3923

<i>Mielen hyvinvointi</i>	Keuruu	Hyvinvointialue / koko maa	Indikaattori
Kohtalainen tai vaikea ahdistuneisuus, % 8. ja 9. luokan oppilaista, AOL 1. ja 2. vuoden sekä lukion 1. ja 2. vuoden opiskelijoista (2023)	23,9 - 19,1	20,6 / 21,4 15,7 / 18,0 17,8 / 21,1	Yhteinen vähimmäistieto ind. 328 ind 346 ind 337
Tyytyväinen elämäänsä tällä hetkellä, % 4. ja 5. luokan, 8. ja 9. luokan oppilaista, AOL 1. ja 2. luokan sekä lukion 1. ja 2. luokan oppilaista (2023)	85,8 63,2 - 60	86,0 / 85,1 66,8 / 65,7 69,4 / 66,2 70,5 / 66,9	Yhteinen vähimmäistieto ind 4811 ind. 4700 ind 4701 ind 4702
Mielenterveyden ja käyttäytymisen häiriöiden vuoksi työkyvyttömyyseläkettä saavat 18–34-vuotiaat, % vastaavanikäisestä väestöstä (2023)	2,4	1,9 / 1,8	ind. 5032
Erittäin heikko osallisuuden kokemus % 8 ja 9 luokan oppilaista (2023)	14,6	11,7 / 12,3	Yhteinen vähimmäistieto ind. 5680
Kokee terveydentilansa keskimääräiseksi tai huonoksi, 8. – 9. luokan oppilaista, AOL 1. ja 2. luokan opiskelijoista, lukion 1. – 2. vuoden opiskelijoista (2023)	28,3 - 24,3	26,0 / 26,6 25,7 / 28,6 23,3 / 25,2	Yhteinen vähimmäistieto ind. 286, 3931, 3916
Kokenut vahvaa positiivista mielensterveyttä viimeisen kahden viikon aikana, % 8. ja 9. luokan oppilaista, AOL 1. ja 2. vuoden	27 - 24,6	23,6 / 22,5 27,0 / 25,0 28,8 / 25,3	Yhteinen vähimmäistieto ind. 4715, 4716, 4717

opiskelijoista, lukion 1. ja 2. vuoden opiskelijoista (2023)			
Huolta herättävää päihteiden tai tupakka- ja nikotiinituotteiden käyttöä tai rahapelaamista, % 8. ja 9. luokan oppilaista, AOL 1. ja 2. vuoden opiskelijoista, lukion 1. ja 2. vuoden opiskelijoista (2023)	7,2 - 1,4	6,8 / 7,7 17,7 / 18,2 4,7 / 7,2	Yhteinen vähimmäistieto ind. 5362 ind 5364 ind 5363
Kulttuurin edistäminen kunnissa – TEA, pistemäärä 2023	53	65/71	ind. 4224

Lisätietoa

Muut huomioitavat indikaattorit, joita kunta erityisesti haluaa nostaa esille:

Muut huomioitavat asiat:

8. Kinnulan kuntakortti

Muodostuu hyvinvointialueen sekä kunnan yhteisistä vähimmäistieto indikaattoreista
– hyvinvoinnin kuntakortti

Lisätietoja: etunimi sukunimi, puhelinnumero, sähköpostiosoite (yhteyshenkilö kunnassa)

	Kinnula	Keski-Suomi	Huomioita
Väestömäärä	1523	273 271	Vuoden 2023 lopussa (Keski-Suomen liitto)
Väestöennuste 2030 ja 2040 (laskettu 2024)	1415/1289	274 570 / 274 724	Sotkanet
Ikärakenne 2023			Ikäryhmittäinen väestöennuste (Keski-Suomen liitto)
Alle 15-vuotiaiden osuus väestöstä	18 %	15 %	
16–64-vuotiaiden osuus väestöstä	47 %	61 %	
65 vuotta täyttäneiden osuus väestöstä	35 %	25 %	

	Kinnula	Keski-Suomi / Koko maa	Huomioita
Koulutustasomittain 2022	246,7	387,20 / 391,30	ind. 180
Huoltosuhde, demog. 2023	112,4	64,60 / 61,9	ind. 761
Taloudellinen huoltosuhde 2022	209,6	145,9 / 129,6	ind. 182
Sairastavuusindeksi, ikävakiointu 2022	104,7	101,6 / 100,0	Yhteinen vähimmäistieto ind. 5641

Erityispiirteet	
<i>Kinnula henki</i> <i>Vahva itsenäisyyden säilyttämisen tahtotila</i> <i>Hedelmällinen kunta</i>	
Hyvinvoinnin ja terveyden edistämisen painopistealueet	
<i>Lapset, nuoret ja lapsiperheet</i> Nuoret ja nuoret aikuiset Työikäiset Ikäihmiset	
Vahvuudet	Heikkoudet
Terveyspalvelut Syntyvyys Puhdas luonto	Pieni ja kapea hallintorakenne Kunnan heikentynyt taloudellinen tilanne
Uhat	Mahdollisuudet
Väestön ikääntyminen (huoltosuhde) Hyvinvointialue uudistuksen muutokset Ilmastonmuutos	Luonto ja luontomatkailu

Kunta – tilastot Sotkanet

<i>Työ ja toimintakyky</i>	Kinnula	Hyvinvointialue/ Koko maa	Indikaattori
Koulutuksen ulkopuolelle jääneet 17–24-vuotiaat, % vastaavanikäisestä väestöstä 2022	-	7,3 / 8,3	ind. 3219

Toimeentulotukea pitkäaikaisesti saaneet 25–64-vuotiaat, % vastaavanikäisestä väestöstä 2023	-	2,7 / 2,4	ind. 234
Vaikeasti työllistyvät (rakennetyöttömyys), % 15–64-vuotiaista (2023)	6,1	5,4 / 4,2	Yhteinen vähimmäistieto ind. 3071
Työkyvyttömyyseläkettä saavat, % 16–64-vuotiasta 2023	10,6	5,7 / 5,2	ind. 2424
Työttömien terveystarkastukset, % työttömistä 2023	-	9,2 / 8,3	ind. 5274
Toimeentulotukea pitkäaikaisesti saaneet lapsiperheet, % lapsiperheistä (2023)	-	2,1 / 2,6	Yhteinen vähimmäistieto ind. 5097
Työkyvyttömyysindeksi, ikävakioitu (2022)	146	108,3 / 100,0	Yhteinen vähimmäistieto ind. 5663
Omaishoidon tuella kotona hoidettavat 75 vuotta täyttäneet vuoden aikana, % vastaavanikäisestä väestöstä ? (2023)	-	4,3 / 4,1	Yhteinen vähimmäistieto ind. 3262

<i>Arjen turvallisuus</i>	Kinnula	Hyvinvointialue / koko maa	Indikaattori
Kokenut vanhempien tai muiden huoltajien aikuisten fyysistä väkivaltaa vuoden aikana, % 4. ja 5 luokan oppilaista, 8. ja 9. luokan oppilaista, AOL 1. ja 2. vuoden opiskelijoista, lukion 1. ja 2. vuoden opiskelijoista (2023)	- - - -	14,0 / 15,8 11,3 / 12,3 5,1 / 6,9 7,0 / 7,6	Yhteinen vähimmäistieto ind. 4890, 4956, 4958, 4957
Oppilaitoksen fyysiset työolot häirinneet opiskelua, % 8. ja 9. luokan oppilaista, AOL 1. ja 2. vuoden opiskelijoista, lukion 1. ja 2. vuoden opiskelijoista (2023)	- - -	21,9 / 25,6 8,0 / 10,9 10,7 / 13,1	Yhteinen vähimmäistieto ind. 5368, 5370, 5369
Syrjäytymisriskissä (ei työssä, ei opiskele, ei ole varusmiespalveluksessa) olevat 18 - 24-vuotiaat, % vastaavanikäisistä (2022)	10,8	16,5 / 14,7	Yhteinen vähimmäistieto ind 5387
Vammojen ja myrkytysten vuoksi sairaalassa hoidetut potilaat / 10 000 asukasta (2023)	110,5	97,0 / 91,8	Yhteinen vähimmäistieto ind 3037
Yksinasuvat 75 vuotta täyttäneet, % vastaavanikäisestä asuntoväestöstä (2023)	41,3	45,0 / 45,3	Yhteinen vähimmäistieto ind 237

<i>Liikunnalliset elämäntavat</i>	Kinnula	Hyvinvointialue / Koko maa	Indikaattori
Lasten ja nuorten fyysinen toimintakyky (MOVEI-mittaus), % 5. ja 8. luokan oppilaista, joilla heikko fyysinen toimintakyky (2023)	21,7 43,8	34,4 / 37,0 37,9 / 40,1	Yhteinen vähimmäistieto ind. 5477, 5478
Liikunnan edistäminen kunnissa – TEA, pistemäärä 2022	54	70/72	ind. 4094
Ylipainon (ml. lihavuuden) yleisyys (%) 2 - 6 sekä 13-16 -vuotiailla (2022)	28,2 39,7	Koko maa 19,1 ja 24,8	Yhteinen vähimmäistieto ind. 3231, 3235

Koulussa noudatetaan Valtion ravitsemusneuvottelukunnan kouluruokailusuositusta koululounaan ja välipalojen järjestämisessä, % alueen kouluista (2022)	100	81/70	Yhteinen vähimmäistieto ind. 5317
Ei syö koululounasta päivittäin, % 8. ja 9.luokan oppilaista, AOL 1. ja 2. vuoden opiskelijoista, lukion 1. ja 2. vuoden opiskelijoista (2023)	- - -	33,0 / 38,0 32,2 / 38,8 22,5 / 31,4	Yhteinen vähimmäistieto ind 3904 ind 3938 ind 3923

<i>Mielen hyvinvointi</i>	Kinnula	Hyvinvointialue / kokomaa	Indikaattori
Kohtalainen tai vaikea ahdistuneisuus, % 8. ja 9. luokan oppilaista, AOL 1. ja 2. vuoden sekä lukion 1. ja 2. vuoden opiskelijoista (2023)	- - -	20,6 / 21,4 15,7 / 18,0 17,8 / 21,1	Yhteinen vähimmäistieto ind. 328 ind 346 ind 337
Tyytyväinen elämäänsä tällä hetkellä, % 4. ja 5. luokan, 8. ja 9. luokan oppilaista, AOL 1. ja 2. luokan sekä lukion 1. ja 2. luokan oppilaista (2023)	- 69,4 - -	86,0 / 85,1 66,8 / 65,7 69,4 / 66,2 70,5 / 66,9	Yhteinen vähimmäistieto ind 4811 ind. 4700 ind 4701 ind 4702
Mielenterveyden ja käyttäytymisen häiriöiden vuoksi työkyvyttömyyseläkettä saavat 18–34-vuotiaat, % vastaavanikäisestä väestöstä (2023)	-	1,9 / 1,8	ind. 5032
Erittäin heikko osallisuuden kokemus % 8 ja 9 luokan oppilaista (2023)	-	11,7 / 12,3	Yhteinen vähimmäistieto ind. 5680
Kokee terveydentilansa keskimääräiseksi tai huonoksi, 8. – 9. luokan oppilaista, AOL 1. ja 2. luokan opiskelijoista, lukion 1. – 2. vuoden opiskelijoista (2023)	- - -	26,0 / 26,6 25,7 / 28,6 23,3 / 25,2	Yhteinen vähimmäistieto ind. 286, 3931, 3916
Kokenut vahvaa positiivista mielenterveyttä viimeisen kahden viikon aikana, % 8. ja 9. luokan oppilaista, AOL 1. ja 2. vuoden opiskelijoista, lukion 1. ja 2. vuoden opiskelijoista (2023)	25 - -	23,6 / 22,5 27,0 / 25,0 28,8 / 25,3	Yhteinen vähimmäistieto ind. 4715, 4716, 4717
Huolta herättävää päihteiden tai tupakka- ja nikotiinituotteiden käyttöä tai rahapelaamista, % 8. ja 9. luokan oppilaista, AOL 1. ja 2. vuoden opiskelijoista, lukion 1. ja 2. vuoden opiskelijoista (2023)	- - -	6,8 / 7,7 17,7 / 18,2 4,7 / 7,2	Yhteinen vähimmäistieto ind. 5362 ind 5364 ind 5363
Kulttuurin edistäminen kunnissa – TEA, pistemäärä 2023	53	65/71	ind. 4224

9. Kivijärven kuntakortti

Muodostuu hyvinvointialueen sekä kunnan yhteisistä vähimmäistieto indikaattoreista
– hyvinvoinnin kuntakortti

Lisätietoja: etunimi sukunimi, puhelinnumero, sähköpostiosoite (yhteyshenkilö kunnassa)

	Kivijärvi	Keski-Suomi	Huomioita
Väestömäärä		273 271	Vuoden 2023 lopussa
Väestöennuste 2030 ja 2040	/685	160 792 / 154 568	Ikäryhmittäinen ennuste Väestökehitys - Keski-Suomi ennakoi (keskisuomi.fi)
Ikärakenne 2023		https://info.keskisuomi.fi/	
Alle 15-vuotiaiden osuus väestöstä	13 %	15 %	
16–64-vuotiaiden osuus väestöstä	48 %	61 %	
65 vuotta täyttäneiden osuus väestöstä	39 %	25 %	

	Kivijärvi	Keski-Suomi / Koko maa	Huomioita
Koulutustasomittain 2022	243,6	387,20 / 391,30	ind. 180
Huoltosuhte, demog. 2023	107	64,60 / 61,9	ind. 761
Taloudellinen huoltosuhte 2022	196	145,9 / 129,6	ind. 182
Sairastavuusindeksi, ikävakioitu 2022	116,7	101,6 / 100,0	Yhteinen vähimmäistieto ind. 5641

Erityispiirteet

laajasti asuttu-suuret etäisyydet, ikärakenne (ikäntyviä paljon), ei julkista liikennettä, ei paljoakaan palveluita (ei omaan poliisia/ambulanssia, lääkäri 1krt/vko), syntyvyys pieni, kaunis luonto ja paljon metsää, hyvät ulkoilumahdollisuudet

Hyvinvoinnin ja terveyden edistämisen painopistealueet

*Liikunta- ja harrastusmahdollisuudet
Eri ikäryhmiä hyödyntävä hyvinvointitoiminta*

Vahvuudet	Heikkoudet
<p>harrastusmahdollisuuksia paljon asukasmäärään nähden, puitteet liikuntaan hyvät, yhdistyksillä käytössä ilmaiseksi oma talo</p> <ul style="list-style-type: none"> • elinkeinopalvelut • Suomenselän lentokenttä • tietoliikenneyhteydet • kunnalliset palvelut ja uudistettu koulu • puitteet yhdistys- ja harrastustoiminnalle • 3. sektorin toimintamahdollisuudet • wilderness eli voimakas eräluonto 	<p>palvelut katoavat, väestörakenne, koulukuljetuksissa paljon lapsia-hyötyliikunta vähentyy</p> <ul style="list-style-type: none"> • demografinen kehitys • joukkoliikenne • valtiontalouden ja valtionosuuksien kehitys

Uhat	Mahdollisuudet
<ul style="list-style-type: none">• valtiovallan linjaukset• väestön väheneminen• elinkeinorakenne ja työpaikkojen vähäisyys	<ul style="list-style-type: none">• etätyön puitteet• sukupolvenvaihdokset• matkailu ja muu yritystoiminta• kulttuurin elävöittäminen• Niliaitan profiloimismahdollisuus

Kunta – tilastot Sotkanet

<i>Työ ja toimintakyky</i>	Kivijärvi	Hyvinvointialue/ Koko maa	Indikaattori
Koulutuksen ulkopuolelle jääneet 17–24-vuotiaat, % vastaavanikäisestä väestöstä 2022	20,2	7,3 / 8,3	ind. 3219
Toimeentulotukea pitkäaikaisesti saaneet 25–64-vuotiaat, % vastaavanikäisestä väestöstä 2023	1,9	2,7 / 2,4	ind. 234
Vaikeasti työllistyvät (rakennetyöttömyys), % 15–64-vuotiaista (2023)	7,2	5,4 / 4,2	Yhteinen vähimmäistieto ind. 3071
Työkyvyttömyyseläkettä saavat, % 16–64-vuotiasta 2023	9,6	5,7 / 5,2	ind. 2424
Työttömien terveystarkastukset, % työttömistä 2023	-	9,2 / 8,3	ind. 5274
Toimeentulotukea pitkäaikaisesti saaneet lapsiperheet, % lapsiperheistä (2023)	-	2,1 / 2,6	Yhteinen vähimmäistieto ind. 5097
Työkyvyttömyysindeksi, ikävakioitu (2022)	136,2	108,3 / 100,0	Yhteinen vähimmäistieto ind. 5663
Omaishoidon tuella kotona hoidettavat 75 vuotta täyttäneet vuoden aikana, % vastaavanikäisestä väestöstä ? (2023)	7,1	4,3 / 4,1	Yhteinen vähimmäistieto ind. 3262

<i>Arjen turvallisuus</i>	Kivijärvi	Hyvinvointialue / koko maa	Indikaattori
Kokenut vanhempien tai muiden huoltapitävien aikuisten fyysistä väkivaltaa vuoden aikana, % 4. ja 5 luokan oppilaista, 8. ja 9. luokan oppilaista, AOL 1. ja 2. vuoden opiskelijoista, lukion 1. ja 2. vuoden opiskelijoista (2023)	- - - -	14,0 / 15,8 11,3 / 12,3 5,1 / 6,9 7,0 / 7,6	Yhteinen vähimmäistieto ind. 4890, 4956, 4958, 4957
Oppilaitoksen fyysiset työolot häirinneet opiskelua, % 8. ja 9. luokan oppilaista, AOL 1. ja 2. vuoden opiskelijoista, lukion 1. ja 2. vuoden opiskelijoista (2023)	- - -	21,9 / 25,6 8,0 / 10,9 10,7 / 13,1	Yhteinen vähimmäistieto ind. 5368, 5370, 5369
Syrjäytymisriskissä (ei työssä, ei opiskele, ei ole varusmiespalvelussa) olevat 18 - 24-vuotiaat, % vastaavanikäisistä (2022)	21,6	16,5 / 14,7	Yhteinen vähimmäistieto ind 5387

Vammojen ja myrkytysten vuoksi sairaalassa hoidetut potilaat / 10 000 asukasta (2023)	114,5	97,0 / 91,8	Yhteinen vähimmäistieto ind 3037
Yksinasuvat 75 vuotta täyttäneet, % vastaavanikäisestä asuntoväestöstä (2023)	44,7	45,0 / 45,3	Yhteinen vähimmäistieto ind 237

<i>Liikunnalliset elämäntavat</i>	Kivijärvi	Hyvinvointialue / Koko maa	Indikaattori
Lasten ja nuorten fyysinen toimintakyky (MOVE!-mittaus), % 5. ja 8. luokan oppilaista, joilla heikko fyysinen toimintakyky (2023)	44,4 -	34,4 / 37,0 37,9 / 40,1	Yhteinen vähimmäistieto ind. 5477, 5478
Liikunnan edistäminen kunnissa – TEA, pistemäärä 2022	30	70/72	ind. 4094
Ylipainon (ml. lihavuuden) yleisyys (%) 2 - 6 sekä 13-16 -vuotiailla (2022)	25 -	Koko maa 19,1 ja 24,8	Yhteinen vähimmäistieto ind. 3231, 3235
Koulussa noudatetaan Valtion ravitsemusneuvottelukunnan kouluruokailusuositusta koululounaan ja välipalojen järjestämisessä, % alueen kouluista (2022)	100	81/70	Yhteinen vähimmäistieto ind. 5317
Kuolleisuus tapaturmisiin kaatumisiin ja putoamisiin 65 vuotta täyttäneille / 100 000 vastaavanikäistä (2022)	-	110 / 90	Yhteinen vähimmäistieto ind. 3971
Ei syö koululounasta päivittäin, % 8. ja 9.luokan oppilaista, AOL 1. ja 2. vuoden opiskelijoista, lukion 1. ja 2. vuoden opiskelijoista (2023)	- - -	33,0 / 38,0 32,2 / 38,8 22,5 / 31,4	Yhteinen vähimmäistieto ind 3904 ind 3938 ind 3923

<i>Mielen hyvinvointi</i>	Kivijärvi	Hyvinvointialue / koko maa	Indikaattori
Kohtalainen tai vaikea ahdistuneisuus, % 8. ja 9. luokan oppilaista, AOL 1. ja 2. vuoden sekä lukion 1. ja 2. vuoden opiskelijoista (2023)	- - -	20,6 / 21,4 15,7 / 18,0 17,8 / 21,1	Yhteinen vähimmäistieto ind. 328 ind 346 ind 337
Tyytyväinen elämäänsä tällä hetkellä, % 4. ja 5. luokan, 8. ja 9. luokan oppilaista, AOL 1. ja 2. luokan sekä lukion 1. ja 2. luokan oppilaista (2023)	- - - -	86,0 / 85,1 66,8 / 65,7 69,4 / 66,2 70,5 / 66,9	Yhteinen vähimmäistieto ind 4811 ind. 4700 ind 4701 ind 4702
Mielenterveyden ja käyttäytymisen häiriöiden vuoksi työkyvyttömyyseläkettä saavat 18–34-vuotiaat, % vastaavanikäisestä väestöstä (2023)	-	1,9 / 1,8	ind. 5032
Erittäin heikko osallisuuden kokemus % 8 ja 9 luokan oppilaista (2023)	-	11,7 / 12,3	Yhteinen vähimmäistieto ind. 5680

Kokee terveydentilansa keskinkertaiseksi tai huonoksi, 8. – 9. luokan oppilaista, AOL 1. ja 2. luokan opiskelijoista, lukion 1. – 2. vuoden opiskelijoista (2023)	- - -	26,0 / 26,6 25,7 / 28,6 23,3 / 25,2	Yhteinen vähimmäistieto ind. 286, 3931, 3916
Kokenut vahvaa positiivista mielenterveyttä viimeisen kahden viikon aikana, % 8. ja 9. luokan oppilaista, AOL 1. ja 2. vuoden opiskelijoista, lukion 1. ja 2. vuoden opiskelijoista (2023)	- - -	23,6 / 22,5 27,0 / 25,0 28,8 / 25,3	Yhteinen vähimmäistieto ind. 4715, 4716, 4717
Huolta herättävää päihteiden tai tupakka- ja nikotiinituotteiden käyttöä tai rahapelaamista, % 8. ja 9. luokan oppilaista, AOL 1. ja 2. vuoden opiskelijoista, lukion 1. ja 2. vuoden opiskelijoista (2023)	- - -	6,8 / 7,7 17,7 / 18,2 4,7 / 7,2	Yhteinen vähimmäistieto ind. 5362 ind 5364 ind 5363
Kulttuurin edistäminen kunnissa – TEA, pistemäärä 2023	33	65/71	ind. 4224

Lisätietoa

Muut huomioitavat indikaattorit, joita kunta erityisesti haluaa nostaa esille:

terveyskyselyiden tuloksia ei saada/voida julkaista liian pienen otannan takia

Muut huomioitavat asiat:

10. Konneveden kuntakortti

Muodostuu hyvinvointialueen sekä kunnan yhteisistä vähimmäistieto indikaattoreista
– hyvinvoinnin kuntakortti

Lisätietoja: Heli Lehtinen, 040 661 9137, heli.lehtinen@konnevesi.fi (yhteyshenkilö kunnassa)

	Konnevesi	Keski-Suomi	Huomioita
Väestömäärä	2 499	273 271	Vuoden 2023 lopussa (Keski-Suomen liitto)
Väestöennuste 2030 ja 2040 (laskettu 2024)	2 245/2 031	274 570 / 274 724	Sotkanet
Ikärakenne 2023			Ikäryhmittäinen ennuste (Keski-Suomen liitto)
Alle 15-vuotiaiden osuus väestöstä	12 %	15 %	
16–64-vuotiaiden osuus väestöstä	51 %	61 %	
65 vuotta täyttäneiden osuus väestöstä	36 %	25 %	

	Konnevesi	Keski-Suomi / Koko maa	Huomioita
Koulutustasomittain 2022	299,1	387,20 / 391,30	ind. 180
Huoltosuhde, demog. 2023	94,9	64,60 / 61,9	ind. 761
Taloudellinen huoltosuhde 2022	166,2	145,9 / 129,6	ind. 182
Sairastavuusindeksi, ikävakioitu 2022	102,4	101,6 / 100,0	Yhteinen vähimmäistieto ind. 5641

Erityispiirteet
<i>Maaseutumainen pieni kunta, joka on vesistöjen ja luonnon ympäröimä. Konnevesi tarjoaa mahdollisuuksia ulkoiluun ja vapaa-ajan viettoon. Kunta on omiaan niille, jotka arvostavat rauhallista ja luonnonläheistä elämäntapaa. Alueella on 1200 loma-asuntoa. Väestö Konnevedellä ikääntyy ja varsinkin hoivaikäluokat lisääntyvät nopeasti. Konnevedellä on hyvät kaupalliset palvelut sekä yrityskanta kunnan kokoon nähden.</i>
Hyvinvoinnin ja terveyden edistämisen painopistealueet
<i>Elinvoimainen Konnevesi Hyvinvointia tukevat elintavat: ravitsemus, liikunta, lepo Päihdehaitoilta suojaava ja ehkäisevä toiminta Sosiaalinen hyvinvointi ja osallisuus Turvallinen Konnevesi elää ja asua</i>

Vahvuudet	Heikkoudet
<ul style="list-style-type: none"> -Luonnonläheisyys -Helposti lähestyttävä hallinto - yksittäisen kuntalaisen ääni tulee kuulluksi- -Toimiva poikkihallinnollinen yhteistyö -Hyvät ja edulliset kunnan peruspalvelut -Paljon yhteisöllisiä tapahtumia -Ajanmukaisissa ja terveissä rakennuksissa lapsilla mahdollisuus kasvaa ja kehittyä -Turvallista elää, asua ja kasvattaa lapsia -Työttömyysluvat pienet 	<ul style="list-style-type: none"> -Pitkät välimatkat ja heikot julkiset yhteydet -Kuolleisuus suurempaa kuin syntyvyys -Vanhemmuustaidot muuttuneet ajan, yhteiskunnallisten arvojen ja kulttuurin muuttumisen myötä
Uhat	Mahdollisuudet
-Järjestökentän ikääntyminen ja hiipuminen	-Uusiutuva energia

-Vähenevät sote-palvelut, jotka eivät vastaa tarvetta -Vaikeasti ennustettavat valtion osuudet -Väestön heikkenevä toimintakyky lapsuudesta alkaen	-Tilaa ja tontteja rakentaa uutta asutusta -Yrityskannan lisääntyminen -Tunnekasvatus ja vanhemmuuden tukeminen yhteistyössä hyvinvointialueen kanssa
--	---

Kunta – tilastot Sotkanet

<i>Työ ja toimintakyky</i>	Konnevesi	Hyvinvointialue/ Koko maa	Indikaattori
Koulutuksen ulkopuolelle jääneet 17–24-vuotiaat, % vastaavanikäisestä väestöstä 2022	5,6	7,3 / 8,3	ind. 3219
Toimeentulotukea pitkäaikaisesti saaneet 25–64-vuotiaat, % vastaavanikäisestä väestöstä 2023	0,9	2,7 / 2,4	ind. 234
Vaikeasti työllistyvät (rakennetyöttömyys), % 15–64-vuotiaista (2023)	4,4	5,4 / 4,2	Yhteinen vähimmäistieto ind. 3071
Työkyvyttömyyseläkettä saavat, % 16–64-vuotiasta 2023	7,8	5,7 / 5,2	ind. 2424
Työttömien terveystarkastukset, % työttömistä 2023	11,3	9,2 / 8,3	ind. 5274
Toimeentulotukea pitkäaikaisesti saaneet lapsiperheet, % lapsiperheistä (2023)	-	2,1 / 2,6	Yhteinen vähimmäistieto ind. 5097
Työkyvyttömyysindeksi, ikävakioitu (2022)	122,6	108,3 / 100,0	Yhteinen vähimmäistieto ind. 5663
Omaishoidon tuella kotona hoidettavat 75 vuotta täyttäneet vuoden aikana, % vastaavanikäisestä väestöstä ? (2023)	2,2	4,3 / 4,1	Yhteinen vähimmäistieto ind. 3262

<i>Arjen turvallisuus</i>	Konnevesi	Hyvinvointialue / koko maa	Indikaattori
Kokenut vanhempien tai muiden huoltajien aikuisten fyysistä väkivaltaa vuoden aikana, % 4. ja 5 luokan oppilaista, 8. ja 9. luokan oppilaista, AOL 1. ja 2. vuoden opiskelijoista, lukion 1. ja 2. vuoden opiskelijoista (2023)	12,5 - - -	14,0 / 15,8 11,3 / 12,3 5,1 / 6,9 7,0 / 7,6	Yhteinen vähimmäistieto ind. 4890, 4956, 4958, 4957
Oppilaitoksen fyysiset työolot häirinneet opiskelua, % 8. ja 9. luokan oppilaista, AOL 1. ja 2. vuoden opiskelijoista, lukion 1. ja 2. vuoden opiskelijoista (2023)	- - -	21,9 / 25,6 8,0 / 10,9 10,7 / 13,1	Yhteinen vähimmäistieto ind. 5368, 5370, 5369
Syrjäytymisriskissä (ei työssä, ei opiskele, ei ole varusmiespalvelussa) olevat 18 - 24-vuotiaat, % vastaavanikäisistä (2022)	12,1	16,5 / 14,7	Yhteinen vähimmäistieto ind 5387
Vammojen ja myrkytysten vuoksi sairaalassa hoidetut potilaat / 10 000 asukasta (2023)	99,6	97,0 / 91,8	Yhteinen vähimmäistieto ind 3037
Yksinasuvat 75 vuotta täyttäneet, % vastaavanikäisestä asuntoväestöstä (2023)	40,1	45,0 / 45,3	Yhteinen vähimmäistieto ind 237

<i>Liikunnalliset elämäntavat</i>	Konnevesi	Hyvinvointialue / Koko maa	Indikaattori
Lasten ja nuorten fyysinen toimintakyky (MOVE!-mittaus), % 5. ja 8. luokan oppilaista, joilla heikko fyysinen toimintakyky (2023)	52,6 61,5	34,4 / 37,0 37,9 / 40,1	Yhteinen vähimmäistieto ind. 5477, 5478
Liikunnan edistäminen kunnissa – TEA, pistemäärä 2022	83	70 / 72	ind. 4094
Ylipainon (ml. lihavuuden) yleisyys (%) 2 - 6 sekä 13-16 -vuotiailla (2022)	- -	Koko maa 19,1 ja 24,8	Yhteinen vähimmäistieto ind. 3231, 3235
Koulussa noudatetaan Valtion ravitsemusneuvottelukunnan kouluruokailusuositusta koululounaan ja välipalojen järjestämisessä, % alueen kouluista (2022)	15	81/70	Yhteinen vähimmäistieto ind. 5317
Ei syö koululounasta päivittäin, % 8. ja 9.luokan oppilaista, AOL 1. ja 2. vuoden opiskelijoista, lukion 1. ja 2. vuoden opiskelijoista (2023)	- - -	33,0 / 38,0 32,2 / 38,8 22,5 / 31,4	Yhteinen vähimmäistieto ind 3904 ind 3938 ind 3923

<i>Mielen hyvinvointi</i>	Konnevesi	Hyvinvointialue / koko maa	Indikaattori
Kohtalainen tai vaikea ahdistuneisuus, % 8. ja 9. luokan oppilaista, AOL 1. ja 2. vuoden sekä lukion 1. ja 2. vuoden opiskelijoista (2023)	- - -	20,6 / 21,4 15,7 / 18,0 17,8 / 21,1	Yhteinen vähimmäistieto ind. 328 ind 346 ind 337
Tyytyväinen elämäänsä tällä hetkellä, % 4. ja 5. luokan, 8. ja 9. luokan oppilaista, AOL 1. ja 2. luokan sekä lukion 1. ja 2. luokan oppilaista (2023)	66,7 - - -	86,0 / 85,1 66,8 / 65,7 69,4 / 66,2 70,5 / 66,9	Yhteinen vähimmäistieto ind 4811 ind. 4700 ind 4701 ind 4702
Mielenterveyden ja käyttäytymisen häiriöiden vuoksi työkyvyttömyyseläkettä saavat 18–34-vuotiaat, % vastaavanikäisestä väestöstä (2023)	3,2	1,9 / 1,8	ind. 5032
Erittäin heikko osallisuuden kokemus % 8 ja 9 luokan oppilaista (2023)	-	11,7 / 12,3	Yhteinen vähimmäistieto ind. 5680
Kokee terveydentilansa keskinkertaiseksi tai huonoksi, 8. – 9. luokan oppilaista, AOL 1. ja 2. luokan opiskelijoista, lukion 1. – 2. vuoden opiskelijoista (2023)	- - -	26,0 / 26,6 25,7 / 28,6 23,3 / 25,2	Yhteinen vähimmäistieto ind. 286, 3931, 3916
Kokenut vahvaa positiivista mielenterveyttä viimeisen kahden viikon aikana, % 8. ja 9. luokan oppilaista, AOL 1. ja 2. vuoden opiskelijoista, lukion 1. ja 2. vuoden opiskelijoista (2023)	- - -	23,6 / 22,5 27,0 / 25,0 28,8 / 25,3	Yhteinen vähimmäistieto ind. 4715, 4716, 4717
Huolta herättävää päihteiden tai tupakka- ja nikotiinituotteiden käyttöä tai rahapelaamista, % 8. ja 9. luokan oppilaista,	- - -	6,8 / 7,7 17,7 / 18,2 4,7 / 7,2	Yhteinen vähimmäistieto ind. 5362

AOL 1. ja 2. vuoden opiskelijoista, lukion 1. ja 2. vuoden opiskelijoista (2023)			ind 5364 ind 5363
Kulttuurin edistäminen kunnassa, TEA - pistemäärä 2023	40	64 / 71	ind. 4224

Lisätietoa

Muut huomioitavat indikaattorit, joita kunta erityisesti haluaa nostaa esille: Hyte-kerroin, koululaisten päihdekysely, hyvinvointi-iltojen mittaustulokset, asukastutkimus, liikuntakysely
Muut huomioitavat asiat: Pienten ikäryhmien ja Lifecare-potilastietojärjestelmän tilastointiongelmien vuoksi useasta indikaattorista ei ole tietoja esitettynä.

11. Kyyjärven kuntakortti

Muodostuu hyvinvointialueen sekä kunnan yhteisistä vähimmäistieto indikaattoreista
– hyvinvoinnin kuntakortti

Lisätietoja: Minna Pitkänen, 044–459 7044, minna.pitkanen@edu.kyyjarvi.fi (yhteyshenkilö kunnassa)

	Kyyjärvi	Keski-Suomi	Huomioita
Väestömäärä	1174	273 271	Vuoden 2023 lopussa (Keski-Suomen liitto)
Väestöennuste 2030 ja 2040 (laskettu 2024)	971 / 791	274 570 / 274 724	Sotkanet
Ikärakenne 2023			Ikäryhmittäinen ennuste (Keski-Suomen liitto)
Alle 15-vuotiaiden osuus väestöstä	1.1.1.1.1. 16 %	15 %	
16–64-vuotiaiden osuus väestöstä	45 %	61 %	
65 vuotta täyttäneiden osuus väestöstä	39 %	25 %	

	Kyyjärvi	Keski-Suomi / Koko maa	Huomioita
Koulutustasomittain 2022	253,8	387,20 / 391,30	ind. 180
Huoltosuhte, demog. 2023	121,9	64,60 / 61,9	ind. 761
Taloudellinen huoltosuhte 2022	196	145,9 / 129,6	ind. 182
Sairastavuusindeksi, ikävakioitu 2022	115,8	101,6 / 100,0	Yhteinen vähimmäistieto ind. 5641

Erityispiirteet

Pieni kunta, väestörakenne, korkea työllisyysaste

Hyvinvoinnin ja terveyden edistämisen painopistealueet

Liikunnallisen elämäntavan edistäminen, syrjäytymisen ehkäiseminen-osallisuuden lisääminen, perheiden hyvä arki,

Vahvuudet	Heikkoudet
Turvallinen asuinympäristö, hyvät puitteet yhdistys- ja harrastustoiminnalle, hyvä työllisyys ja työpaikkaomavaraisuus,	Talouden kehitys, väestörakenne ja -kehitys
Uhat	Mahdollisuudet
Palveluiden katoaminen, kolmannen sektorin väheneminen.	Yhteisöllisyys

Kunta – tilastot Sotkanet

<i>Työ ja toimintakyky</i>	Kyyjärvi	Hyvinvointialue/ Koko maa	Indikaattori
Koulutuksen ulkopuolelle jääneet 17–24-vuotiaat, % vastaavan ikäisestä väestöstä 2022	-	7,3 / 8,3	ind. 3219

Toimeentulotukea pitkäaikaisesti saaneet 25–64-vuotiaat, % vastaavan ikäisestä väestöstä 2023	-	2,7 / 2,4	ind. 234
Vaikeasti työllistyvät (rakennetyöttömyys), % 15–64-vuotiaista (2023)	3	5,4 / 4,2	Yhteinen vähimmäistieto ind. 3071
Työkyvyttömyyseläkettä saavat, % 16–64-vuotiasta 2023	10,2	5,7 / 5,2	ind. 2424
Työttömien terveystarkastukset, % työttömistä 2023	-	9,2 / 8,3	ind. 5274
Toimeentulotukea pitkäaikaisesti saaneet lapsiperheet, % lapsiperheistä (2023)	-	2,1 / 2,6	Yhteinen vähimmäistieto ind. 5097
Työkyvyttömyysindeksi, ikävakioitu (2022)	134,4	108,3 / 100,0	Yhteinen vähimmäistieto ind. 5663
Omaishoidon tuella kotona hoidettavat 75 vuotta täyttäneet vuoden aikana, % vastaavan ikäisestä väestöstä? (2023)	9,2	4,3 / 4,1	Yhteinen vähimmäistieto ind. 3262

<i>Arjen turvallisuus</i>	Kyyjärvi	Hyvinvointialue / koko maa	Indikaattori
Kokenut vanhempien tai muiden huolta pitävien aikuisten fyysistä väkivaltaa vuoden aikana, % 4. ja 5 luokan oppilaista, 8. ja 9. luokan oppilaista, AOL 1. ja 2. vuoden opiskelijoista, lukion 1. ja 2. vuoden opiskelijoista (2023)	16,1 - - -	14,0 / 15,8 11,3 / 12,3 5,1 / 6,9 7,0 / 7,6	Yhteinen vähimmäistieto ind. 4890, 4956, 4958, 4957
Oppilaitoksen fyysiset työolot häirinneet opiskelua, % 8. ja 9. luokan oppilaista, AOL 1. ja 2. vuoden opiskelijoista, lukion 1. ja 2. vuoden opiskelijoista (2023)	- - -	21,9 / 25,6 8,0 / 10,9 10,7 / 13,1	Yhteinen vähimmäistieto ind. 5368, 5370, 5369
Syrjäytymisriskissä (ei työssä, ei opiskele, ei ole varusmiespalveluksessa) olevat 18–24-vuotiaat, % vastaavan ikäisistä (2022)	21,6	16,5 / 14,7	Yhteinen vähimmäistieto ind 5387
Vammojen ja myrkytysten vuoksi sairaalassa hoidetut potilaat / 10 000 asukasta (2023)	126,6	97,0 / 91,8	Yhteinen vähimmäistieto ind 3037
Yksinasuvat 75 vuotta täyttäneet, % vastaavan ikäisestä asuntoväestöstä (2023)	42	45,0 / 45,3	Yhteinen vähimmäistieto ind 237

<i>Liikunnalliset elämäntavat</i>	Kyyjärvi	Hyvinvointialue / Koko maa	Indikaattori
Lasten ja nuorten fyysinen toimintakyky (MOVE! -mittaus), % 5. ja 8. luokan oppilaista, joilla heikko fyysinen toimintakyky (2023)	16,7 23,1	34,4 / 37,0 37,9 / 40,1	Yhteinen vähimmäistieto ind. 5477, 5478
Liikunnan edistäminen kunnissa – TEA, pistemäärä 2022	68	70/72	ind. 4094
Ylipainon (ml. lihavuuden) yleisyys (%) 2–6 sekä 13–16-vuotiailla (2022)	18,4 46,9	Koko maa 19,1 ja 24,8	Yhteinen vähimmäistieto ind. 3231, 3235

Koulussa noudatetaan Valtion ravitsemusneuvottelukunnan kouluruokailusuositusta koululounaan ja välipalojen järjestämisessä, % alueen kouluista (2022)	100	81/70	Yhteinen vähimmäistieto ind. 5317
Ei syö koululounasta päivittäin, % 8. ja 9.luokan oppilaista, AOL 1. ja 2. vuoden opiskelijoista, lukion 1. ja 2. vuoden opiskelijoista (2023)	Jonkin verran yleisempää (10–30 %) - -	33,0 / 38,0 32,2 / 38,8 22,5 / 31,4	Yhteinen vähimmäistieto ind. 3904 ind. 3938 ind. 3923

<i>Mielen hyvinvointi</i>	Kyyjärvi	Hyvinvointialue / kokomaa	Indikaattori
Kohtalainen tai vaikea ahdistuneisuus, % 8. ja 9. luokan oppilaista, AOL 1. ja 2. vuoden sekä lukion 1. ja 2. vuoden opiskelijoista (2023)	- - -	20,6 / 21,4 15,7 / 18,0 17,8 / 21,1	Yhteinen vähimmäistieto ind. 328 ind. 346 ind. 337
Tyytyväinen elämäänsä tällä hetkellä, % 4. ja 5. luokan, 8. ja 9. luokan oppilaista, AOL 1. ja 2. luokan sekä lukion 1. ja 2. luokan oppilaista (2023)	83,3 - - -	86,0 / 85,1 66,8 / 65,7 69,4 / 66,2 70,5 / 66,9	Yhteinen vähimmäistieto ind. 4811 ind. 4700 ind. 4701 ind. 4702
Mielenterveyden ja käyttäytymisen häiriöiden vuoksi työkyvyttömyyseläkettä saavat 18–34-vuotiaat, % vastaavan ikäisestä väestöstä (2023)	-	1,9 / 1,8	ind. 5032
Erittäin heikko osallisuuden kokemus % 8 ja 9 luokan oppilaista (2023)	-	11,7 / 12,3	Yhteinen vähimmäistieto ind. 5680
Kokee terveydentilansa keskimääräiseksi tai huonoksi, 8.–9. luokan oppilaista, AOL 1. ja 2. luokan opiskelijoista, lukion 1.–2. vuoden opiskelijoista (2023)	- - -	26,0 / 26,6 25,7 / 28,6 23,3 / 25,2	Yhteinen vähimmäistieto ind. 286, 3931, 3916
Kokenut vahvaa positiivista mielensterveyttä viimeisen kahden viikon aikana, % 8. ja 9. luokan oppilaista, AOL 1. ja 2. vuoden opiskelijoista, lukion 1. ja 2. vuoden opiskelijoista (2023)	- - -	23,6 / 22,5 27,0 / 25,0 28,8 / 25,3	Yhteinen vähimmäistieto ind. 4715, 4716, 4717
Huolta herättävää päihteiden tai tupakka- ja nikotiinituotteiden käyttöä tai rahapelaamista, % 8. ja 9. luokan oppilaista, AOL 1. ja 2. vuoden opiskelijoista, lukion 1. ja 2. vuoden opiskelijoista (2023)	- - -	6,8 / 7,7 17,7 / 18,2 4,7 / 7,2	Yhteinen vähimmäistieto ind. 5362 ind 5364 ind 5363
Kulttuurin edistäminen kunnissa – TEA, pistemäärä 2023	44	65/71	ind. 4224

12. Laukaan kuntakortti

Muodostuu hyvinvointialueen sekä kunnan yhteisistä vähimmäistieto indikaattoreista
– hyvinvoinnin kuntakortti

Lisätietoja: Anu Kaasalainen, p. 040 640 1771, anu.kaasalainen@laukaa.fi

	Laukaa	Keski-Suomi	Huomioita
Väestömäärä	18 762	273 271	Vuoden 2023 lopussa (Keski-Suomen liitto)
Väestöennuste 2030 ja 2040 (laskettu 2024)	18 530 / 18 307	274 570 / 274 724	Sotkanet https://info.keskisuomi.fi/vaestokehitys/
- 0 – 14-vuotiaat			
- 15 – 64-vuotiaat	3 353 / 3 185		
- 65 – 74-vuotiaat	10 528 /		
- 75- vuotiaat	10 060		
	2 165 / 1 936		
	2 440 / 2 861		
Ikärakenne 2023			Ikäryhmittäinen ennuste (Keski-Suomen liitto)
Alle 15-vuotiaiden osuus väestöstä	21 %	15 %	
16–64-vuotiaiden osuus väestöstä	57 %	61 %	
65 vuotta täyttäneiden osuus väestöstä	21 %	25 %	

	Laukaa	Keski-Suomi / Koko maa	Huomioita
Koulutustasomittain 2022	377,9	387,20 / 391,30	ind. 180
Huoltosuhte, demog. 2023	75,4	64,60 / 61,9	ind. 761
Taloudellinen huoltosuhte 2022	143,7	145,9 / 129,6	ind. 182
Sairastavuusindeksi, ikävakioitu 2022	98,5	101,6 / 100,0	Yhteinen vähimmäistieto ind. 5641

Erityispiirteet

Laukaa on maaseutumainen ja luonnonläheinen kunta, jossa on turvallista asua. Kunta sijaitsee aivan maakuntakeskuksen vieressä. Laukaassa on neljä taajamaa ja lukuisia elinvoimaisia kyliä. Joka taajamassa on nykyaikaiset tilat varhaiskasvatuksesta perusopetukseen sekä kirkonkylällä aina toisen asteen opintoihin saakka. Perusopetuksen kouluverkko on edelleen laaja. Taajamissa on liikunta- ja urheilupuistoja, alueella aktiivista yrittäjyyttä ja runsaasti harrastusmahdollisuuksia. Väestörakenne on nuorekas, lapsia, nuoria ja lapsiperheitä on runsaasti. Kunnassa on aktiivisia seura-, järjestö- ja vapaaehtoistoimijoita, ja yhteistyössä tuotetaan paljon erilaisia tapahtumia.

Hyvinvoinnin ja terveyden edistämisen painopistealueet

Kunnassa hyvinvoinnin ja terveyden edistämisen tavoitteiksi on asetettu seuraavat: 1. kaikille mahdollisuus osallisuuteen 2. hyvinvointia, terveyttä ja turvallisuutta edistävä toiminta ja palvelut 3. hyvät arkiympäristöt 4. päätöksenteolla vaikuttavuutta. Tämänhetkiset painopisteet:

- Lasten ja nuorten mielenterveyden tukeminen
- Nuorten aikuisten työllistyminen
- Kunnan ja hyvinvointialueen hyvinvoinnin ja terveyden edistämistyön roolien ja vastuiden selkiyttäminen, myös viestinnän selkiyttäminen kuntalaisille päin
- Terveyden kannalta liian vähän liikkuvien kuntalaisten liikunta-aktiivisuuden lisääminen ikään katsomatta, ja liikuntapalveluista tiedottaminen
- Kulttuurihyvinvoinnin vahvistaminen

ja 9. luokan oppilaista, AOL 1. ja 2. vuoden opiskelijoista, lukion 1. ja 2. vuoden opiskelijoista (2023)	7,7	7,0 / 7,6	4890, 4956, 4958, 4957
Oppilaitoksen fyysiset työolot häirinneet opiskelua, % 8. ja 9. luokan oppilaista, AOL 1. ja 2. vuoden opiskelijoista, lukion 1. ja 2. vuoden opiskelijoista (2023)	17,3 - 6,3	21,9 / 25,6 8,0 / 10,9 10,7 / 13,1	Yhteinen vähimmäistieto ind. 5368, 5370, 5369
Syrjäytymisriskissä (ei työssä, ei opiskele, ei ole varusmiespalvelussa) olevat 18 - 24-vuotiaat, % vastaavanikäisistä (2022)	17,9	16,5 / 14,7	Yhteinen vähimmäistieto ind 5387
Vammojen ja myrkytysten vuoksi sairaalassa hoidetut potilaat / 10 000 asukasta (2023)	87,4	97,0 / 91,8	Yhteinen vähimmäistieto ind 3037
Yksinasuvat 75 vuotta täyttäneet, % vastaavanikäisestä asuntoväestöstä (2023)	42,9	45,0 / 45,3	Yhteinen vähimmäistieto ind 237

<i>Liikunnalliset elämäntavat</i>	Laukaa	Hyvinvointialue / Koko maa	Indikaattori
Lasten ja nuorten fyysinen toimintakyky (MOVEI-mittaus), % 5. ja 8. luokan oppilaista, joilla heikko fyysinen toimintakyky (2023)	30,1 34,9	34,4 / 37,0 37,9 / 40,1	Yhteinen vähimmäistieto ind. 5477, 5478
Liikunnan edistäminen kunnissa – TEA, pistemäärä 2022	58	70 / 72	ind. 4094
Ylipainon (ml. lihavuuden) yleisyys (%) 2 - 6 sekä 13-16 -vuotiailla (2022)	- -	Koko maa 19,1 ja 24,8	Yhteinen vähimmäistieto ind. 3231, 3235
Koulussa noudatetaan Valtion ravitsemusneuvottelukunnan kouluruokailusuositusta koululounaan ja välipalojen järjestämisessä, % alueen kouluista (2023)	73	81/70	Yhteinen vähimmäistieto ind. 5317
Ei syö koululounasta päivittäin, % 8. ja 9.luokan oppilaista, AOL 1. ja 2. vuoden opiskelijoista, lukion 1. ja 2. vuoden opiskelijoista (2023)	35,6 - 19,6	33,0 / 38,0 32,2 / 38,8 22,5 / 31,4	Yhteinen vähimmäistieto ind 3904 ind 3938 ind 3923

<i>Mielen hyvinvointi</i>	Laukaa	Hyvinvointialue / koko maa	Indikaattori
Kohtalainen tai vaikea ahdistuneisuus, % 8. ja 9. luokan oppilaista, AOL 1. ja 2. vuoden sekä lukion 1. ja 2. vuoden opiskelijoista (2023)	17,4 - 21,8	20,6 / 21,4 15,7 / 18,0 17,8 / 21,1	Yhteinen vähimmäistieto ind. 328 ind 346 ind 337
Tyytyväinen elämäänsä tällä hetkellä, % 4. ja 5. luokan, 8. ja 9. luokan oppilaista, AOL 1. ja 2. luokan sekä lukion 1. ja 2. luokan oppilaista (2023)	89,5 67,4 65,7 75,9	86,0 / 85,1 66,8 / 65,7 69,4 / 66,2 70,5 / 66,9	Yhteinen vähimmäistieto ind 4811 ind. 4700 ind 4701 ind 4702

Mielenterveyden ja käyttäytymisen häiriöiden vuoksi työkyvyttömyyseläkettä saavat 18–34-vuotiaat, % vastaavanikäisestä väestöstä (2023)	1,7	1,9 / 1,8	ind. 5032
Erittäin heikko osallisuuden kokemus % 8 ja 9 luokan oppilaista (2023)	10	11,7 / 12,3	Yhteinen vähimmäistieto ind. 5680
Kokee terveydentilansa keskinkertaiseksi tai huonoksi, 8. – 9. luokan oppilaista, AOL 1. ja 2. luokan opiskelijoista, lukion 1. – 2. vuoden opiskelijoista (2023)	24,7 - 22	26,0 / 26,6 25,7 / 28,6 23,3 / 25,2	Yhteinen vähimmäistieto ind. 286, 3931, 3916
Kokenut vahvaa positiivista mielenterveyttä viimeisen kahden viikon aikana, % 8. ja 9. luokan oppilaista, AOL 1. ja 2. vuoden opiskelijoista, lukion 1. ja 2. vuoden opiskelijoista (2023)	21,4 19,5 20,3	23,6 / 22,5 27,0 / 25,0 28,8 / 25,3	Yhteinen vähimmäistieto ind. 4715, 4716, 4717
Huolta herättävää päihteiden tai tupakka- ja nikotiinituotteiden käyttöä tai rahapelaamista, % 8. ja 9. luokan oppilaista, AOL 1. ja 2. vuoden opiskelijoista, lukion 1. ja 2. vuoden opiskelijoista (2023)	4,3 27,5 2,8	6,8 / 7,7 17,7 / 18,2 4,7 / 7,2	Yhteinen vähimmäistieto ind. 5362 ind 5364 ind 5363
Kulttuurin edistäminen kunnissa TEA, pistemäärä 2023	63	65 / 71	ind. 4224

Lisätietoa

Muut huomioitavat indikaattorit, joita kunta erityisesti haluaa nostaa esille:

- Lapsiperheitä yhteensä 2262 ja lapsiperheen keskikoko 4,08. Lapsiperheiden osuus kaikista perheistä on 44 %. (Tilastokeskus, StatFin 31.12.2023)
- Lastensuojeluilmoitusten lukumäärä kasvanut: vuosi 2021 606, vuosi 2022 559 ja vuosi 2023 777 (THL, Sotkanet)
- Kodin ulkopuolelle sijoitettujen 0-24-vuotiaiden lasten määrä, % vastaavan ikäisestä väestöstä, on pysynyt stabiilina: vuonna 2021 1,0 %, vuonna 2022 0,9 % ja vuonna 2023 0,9 %. Eniten sijoituksia laitoksiin 60,8 %. (THL, Sotkanet)
- Laukaan yrittäjähdistysten antama kokonaisranking-arvosana nousussa, vuonna 2022 2.91 ja vuonna 2024 3.21 (Kuntabarometri 2024)
- HYTE-kerroin noussut tasaisesti: vuosi 2021 58, vuosi 2022 59 ja vuosi 2023 63 (THL, Sotkanet)

Muut huomioitavat asiat:

13. Luhangan kuntakortti

Muodostuu hyvinvointialueen sekä kunnan yhteisistä vähimmäistieto indikaattoreista
– hyvinvoinnin kuntakortti

Lisätietoja: etunimi sukunimi, puhelinnumero, sähköpostiosoite (yhteyshenkilö kunnassa)

	Luhanka	Keski-Suomi	Huomioita
Väestömäärä	704	273 271	Vuoden 2023 lopussa (Keski-Suomen liitto)
Väestöennuste 2030 ja 2040 (laskettu 2024)	707/719	274 570 / 274 724	Sotkanet
Ikärakenne 2023			Ikäryhmittäinen ennuste (Keski-Suomen liitto)
Alle 15-vuotiaiden osuus väestöstä	9 %	15 %	(2021 oli 8 %)
16–64-vuotiaiden osuus väestöstä	47 %	61 %	(2021 50,5 %)
65 vuotta täyttäneiden osuus väestöstä	44 %	25 %	(2021 41,5%)

	Luhanka	Keski-Suomi / Koko maa	Huomioita
Koulutustasomittain 2022	288,2	387,20 / 391,30	ind. 180
Huoltosuhde, demog. 2023	110,8	64,60 / 61,9	ind. 761
Taloudellinen huoltosuhde 2022	180,2	145,9 / 129,6	ind. 182
Sairastavuusindeksi, ikävakiointu 2022	90,3	101,6 / 100,0	Yhteinen vähimmäistieto ind. 5641

Erityispiirteet
<ul style="list-style-type: none"> • Naapuriapu ja vapaaehtoistyö! • <i>Järjestöt/seurat ja yhdistykset osallistuvat ja mahdollistavat kunnan hyvinvoinnin ja terveyden edistämisen</i> • <i>Kunnan pienuuden vuoksi kaikki hyvinvoinnin indeksit ei ole saatavilla</i>
Hyvinvoinnin ja terveyden edistämisen painopistealueet
<ul style="list-style-type: none"> • <i>Osallisuuden edistäminen</i> • <i>Hyvinvointia edistävät lähipalvelut</i> • <i>Hyvä, liikunnallinen, toimintakykyinen ja turvallinen arki kaikenikäisille</i> • <i>Lapsi- ja perhelähtöiset palvelut</i>

Vahvuudet	Heikkoudet
<ul style="list-style-type: none"> • Järjestö/seura yhteistyö (vapaaehtoistyö) -> Yhdessä tekeminen ja kehittyminen! • Varhaiskasvatuksen ja perusopetuksen pienten ryhmäkokojen tuomat etuudet (yksilöllisyys, ym.) • Pieni kunta -> tunnetaan kuntalaiset ja tarpeet • Pienen organisaation joustavuus ja ketteruus 	<ul style="list-style-type: none"> • Pieni kunta -> (pienet resurssit) • Vapaaehtoiset/seuratoimijat ikääntyvät -> vapaaehtoiset vähenevät

Uhat	Mahdollisuudet
<ul style="list-style-type: none">Kuntien yhä laajenevat velvollisuudet ja työn määrän lisääntyminen ... (kunnan vähäinen henkilöstö!)Yhteistyön puute (naapurikunnat, HVA, SRK yms.)Rahoitus	Laajempi yhteistyö ja yhdessä tekeminen (HVA, kunta, srk ja yhdistykset/seurat) tuottaisi kuntalaisille ja koko hyvinvointialueen asukkaille hyvinvointia, turvallisuutta sekä edistäisi kokonaisvaltaista terveyttä.

Kunta – tilastot Sotkanet

<i>Työ ja toimintakyky</i>	Luhanka	Hyvinvointialue/ Koko maa	Indikaattori
Koulutuksen ulkopuolelle jääneet 17–24-vuotiaat, % vastaavanikäisestä väestöstä 2022	-	7,3 / 8,3	ind. 3219
Toimeentulotukea pitkäaikaisesti saaneet 25–64-vuotiaat, % vastaavanikäisestä väestöstä 2023	-	2,7 / 2,4	ind. 234
Vaikeasti työllistyvät (rakennetyöttömyys), % 15–64-vuotiaista (2023)	4,8	5,4 / 4,2	Yhteinen vähimmäistieto ind. 3071
Työkyvyttömyyseläkettä saavat, % 16–64-vuotiaista 2023	8,6	5,7 / 5,2	ind. 2424
Työttömien terveystarkastukset, % työttömistä 2023	19,4	9,2 / 8,3	ind. 5274
Toimeentulotukea pitkäaikaisesti saaneet lapsiperheet, % lapsiperheistä (2023)	-	2,1 / 2,6	Yhteinen vähimmäistieto ind. 5097
Työkyvyttömyysindeksi, ikävakioitu (2022)	120,8	108,3 / 100,0	Yhteinen vähimmäistieto ind. 5663
Omaishoidon tuella kotona hoidettavat 75 vuotta täyttäneet vuoden aikana, % vastaavanikäisestä väestöstä ? (2023)	5,2	4,3 / 4,1	Yhteinen vähimmäistieto ind. 3262

<i>Arjen turvallisuus</i>	Luhanka	Hyvinvointialue / koko maa	Indikaattori
Kokenut vanhempien tai muiden huoltapitävien aikuisten fyysistä väkivaltaa vuoden aikana, % 4. ja 5 luokan oppilaista, 8. ja 9. luokan oppilaista, AOL 1. ja 2. vuoden opiskelijoista, lukion 1. ja 2. vuoden opiskelijoista (2023)	- - - -	14,0 / 15,8 11,3 / 12,3 5,1 / 6,9 7,0 / 7,6	Yhteinen vähimmäistieto ind. 4890, 4956, 4958, 4957
Oppilaitoksen fyysiset työolot häirinneet opiskelua, % 8. ja 9. luokan oppilaista, AOL 1. ja 2. vuoden opiskelijoista, lukion 1. ja 2. vuoden opiskelijoista (2023)	- - -	21,9 / 25,6 8,0 / 10,9 10,7 / 13,1	Yhteinen vähimmäistieto ind. 5368, 5370, 5369
Syrjäytymisriskissä (ei työssä, ei opiskele, ei ole varusmiespalvelussa) olevat 18 - 24-vuotiaat, % vastaavanikäisistä (2022)	22,7	16,5 / 14,7	Yhteinen vähimmäistieto ind 5387
Vammojen ja myrkytysten vuoksi sairaalassa hoidetut potilaat / 10 000 asukasta (2023)	157,9	97,0 / 91,8	Yhteinen vähimmäistieto ind 3037

Yksinasuvat 75 vuotta täyttäneet, % vastaavanikäisestä asuntoväestöstä (2023)	43	45,0 / 45,3	Yhteinen vähimmäistieto ind 237
---	----	-------------	---------------------------------

<i>Liikunnalliset elämäntavat</i>	Luhanka	Hyvinvointialue / Koko maa	Indikaattori
Lasten ja nuorten fyysinen toimintakyky (MOVE!-mittaus), % 5. ja 8. luokan oppilaista, joilla heikko fyysinen toimintakyky (2023)	- -	34,4 / 37,0 37,9 / 40,1	Yhteinen vähimmäistieto ind. 5477, 5478
Liikunnan edistäminen kunnissa – TEA, pistemäärä 2022	25 uusi 2024 -> 69	70 / 72	ind. 4094
Ylipainon (ml. lihavuuden) yleisyys (%) 2 - 6 sekä 13-16 -vuotiailla (2022)	- -	Koko maa 19,1 ja 24,8	Yhteinen vähimmäistieto ind. 3231, 3235
Koulussa noudatetaan Valtion ravitsemusneuvottelukunnan kouluruokailusuositusta koululounaan ja välipalojen järjestämisessä, % alueen kouluista (2022)	-	81/70	Yhteinen vähimmäistieto ind. 5317
Ei syö koululounasta päivittäin, % 8. ja 9.luo oppilaista, AOL 1. ja 2. vuoden opiskelijoista, lukion 1. ja 2. vuoden opiskelijoista (2023)	- - -	33,0 / 38,0 32,2 / 38,8 22,5 / 31,4	Yhteinen vähimmäistieto ind 3904 ind 3938 ind 3923

<i>Mielen hyvinvointi</i>	Luhanka	Hyvinvointialue / koko maa	Indikaattori
Kohtalainen tai vaikea ahdistuneisuus, % 8. ja 9. luokan oppilaista, AOL 1. ja 2. vuoden sekä lukion 1. ja 2. vuoden opiskelijoista (2023)	-	20,6 / 21,4 15,7 / 18,0 17,8 / 21,1	Yhteinen vähimmäistieto ind. 328 ind 346 ind 337
Tyytyväinen elämäänsä tällä hetkellä, % 4. ja 5. luokan, 8. ja 9. luokan oppilaista, AOL 1. ja 2. luokan sekä lukion 1. ja 2. luokan oppilaista (2023)		86,0 / 85,1 66,8 / 65,7 69,4 / 66,2 70,5 / 66,9	Yhteinen vähimmäistieto ind 4811 ind. 4700 ind 4701 ind 4702
Mielenterveyden ja käyttäytymisen häiriöiden vuoksi työkyvyttömyyseläkettä saavat 18–34-vuotiaat, % vastaavanikäisestä väestöstä (2023)		1,9 / 1,8	ind. 5032
Erittäin heikko osallisuuden kokemus % 8 ja 9 luokan oppilaista (2023)	-	11,7 / 12,3	Yhteinen vähimmäistieto ind. 5680
Kokee terveydentilansa keskimertaiseksi tai huonoksi, 8. – 9. luokan oppilaista, AOL 1. ja 2. luokan opiskelijoista, lukion 1. – 2. vuoden opiskelijoista (2023)	- - -	26,0 / 26,6 25,7 / 28,6 23,3 / 25,2	Yhteinen vähimmäistieto ind. 286, 3931, 3916
Kokenut vahvaa positiivista mielenterveyttä viimeisen kahden viikon aikana, % 8. ja 9. luokan oppilaista, AOL 1. ja 2. vuoden	- - -	23,6 / 22,5 27,0 / 25,0 28,8 / 25,3	Yhteinen vähimmäistieto ind. 4715, 4716, 4717

opiskelijoista, lukion 1. ja 2. vuoden opiskelijoista (2023)			
Huolta herättävää päihteiden tai tupakka- ja nikotiinituotteiden käyttöä tai rahapelaamista, % 8. ja 9. luokan oppilaista, AOL 1. ja 2. vuoden opiskelijoista, lukion 1. ja 2. vuoden opiskelijoista (2023)	- - -	6,8 / 7,7 17,7 / 18,2 4,7 / 7,2	Yhteinen vähimmäistieto ind. 5362 ind 5364 ind 5363
Kulttuurin edistäminen kunnissa – TEA pistemäärä 2023	53	65 / 71	ind. 4224

Lisätietoa

Muut huomioitavat indikaattorit, joita kunta erityisesti haluaa nostaa esille:

Muut huomioitavat asiat:

- Huomioitavia asioita on lasten – ja nuorten osuus kunnassa nousussa
- Hykari hankeessa mukana olo on tuottanut paljon iloa ikääntyneille yksin asuville. Kiitos tästä Luhangan Martoille 😊
- TEA viisarin reipas nousu liikunnan osalta kuuluu myös ilon aiheisiin. Tämä ollut mahdollista myös vain urheiluseurojen ja yhdistysten aktiivisella toiminnalla kunnassa.
- Huoli vastaavasti herää syrjäytymisen ja työttömyyden puolelta -> vaatii seurantaa ja toimia jatkossa.

14. Multian kuntakortti

Muodostuu hyvinvointialueen sekä kunnan yhteisistä vähimmäistieto indikaattoreista
– hyvinvoinnin kuntakortti

Lisätietoja: Sami Jylhä, 040-3016203, sami.jylha@multia.fi (yhteyshenkilö kunnassa)

	Multia	Keski-Suomi	Huomioita
Väestömäärä	1 430	273 271	Vuoden 2023 lopussa (Keski-Suomen liitto)
Väestöennuste 2030 ja 2040 (laskettu 2024)	1 271 / 1 154	274 570 / 274 724	Sotkanet
Ikärakenne 2023			Ikäryhmittäinen ennuste (Keski-Suomen liitto)
Alle 15-vuotiaiden osuus väestöstä	12 %	15 %	
16–64-vuotiaiden osuus väestöstä	48 %	61 %	
65 vuotta täyttäneiden osuus väestöstä	39 %	25 %	

	Multia	Keski-Suomi / Koko maa	Huomioita
Koulutustasomittain 2022	292,8	387,20 / 391,30	ind. 180
Huoltosuhde, demog. 2023	107,2	64,60 / 61,9	ind. 761
Taloudellinen huoltosuhde 2022	190,7	145,9 / 129,6	ind. 182
Sairastavuusindeksi, ikävakioitu 2022	96	101,6 / 100,0	Yhteinen vähimmäistieto ind. 5641

Erityispiirteet
<p>Keski-Suomen pienin väestötiheys (1,92 as./km²) eli vähän ihmisiä isolla alueella. Pieni ja yhteisöllinen kunta, jossa on hyvä tekemisen meininki. Ihmiset tuntevat hyvin toisensa.</p>
Hyvinvoinnin ja terveyden edistämisen painopistealueet
<ul style="list-style-type: none"> - Varhainen puuttuminen lasten, nuorten ja perheiden haasteisiin ja oikea-aikaisen tuen avulla ongelmien kasaantumisen ehkäiseminen. - Yhdyspintatyö hyvinvointialueen ja kunnan toimijoiden kesken. - Liikunnallisen elämäntavan juurruttaminen lapsiin ja nuoriin osana perheen arkea. - Koulutuksen ulkopuolelle jääneiden 19 - 24-vuotiaat määrän vähentäminen sekä nuorisotyöttömien määrän pitäminen mahdollisimman pienenä. - Syrjäytymisvaarassa olevien nuorten harrastustoiminnan ja osallisuuden mahdollistaminen. - Sairauspäivärahaa saavien 25-64 vuotiaiden määrän vähentäminen. - Verenkiertoelinsairauksien vähentäminen vaikuttamalla riskitekijöihin ja elämäntapaohjauksen huomioiminen hyvinvointityössä. - Ehkäisevän päihdetyön ja lähisuhdeväkivaltatyön suunnitelman tekeminen. - Ikääntyvien kotona pärjäämisen edistäminen ja tukeminen sekä yksinäisyyden kokemuksen vähentäminen. - Ikääntyneiden hyvinvointisuunnitelman tekeminen. - Kestävän kehityksen edistäminen kaikessa kunnan toiminnassa ja kuntalaisten osallistaminen kestävän kehityksen kulttuuriin. - Väestön vähenemisen hillitseminen.

- HYTE-kertoimen parantaminen.
- Taiteen ja kulttuurin hyvinvointivaikutusten näkyväksi tekeminen.

Vahvuudet	Heikkoudet
<p>Vahvat juuret eli kotiseuturakkaus, luonnonläheisyys ja työpaikkojen omavaraisuus yritysten kautta. Toiminnan toteuttamisessa näkyvät joustavuus, toimivat käytänteet sekä yhteisöllisyys.</p> <p>Maksuton varhaiskasvatus.</p> <p>Sinervän koulun ainutlaatuinen kerho- ja siestakulttuuri.</p>	<p>Julkisen liikenteen puuttuminen.</p> <p>Pienissä yksiköissä (pk, koulu) poissaolot haavoittavat arjen toimintaa ja valtakunnalliset rekrytointihaasteet näkyvät myös Multialla.</p> <p>Sijaisten ja ajoittain myös koulutetun henkilöstön rekrytointi on haastavaa mm. sijainnin vuoksi.</p> <p>Luokiteltu kriisikunnaksi.</p> <p>Kunnan virkamiehet jo vähissä sekä vaihtuvuus ollut viime vuosina suurta. Toimivuus uhattuna.</p>
Uhat	Mahdollisuudet
<p>Väestön väheneminen ja vanheneminen. Syntyvyys ja lapsitilanne tulevaisuudessa, mistä uusia asukkaita?</p> <p>Taloudellinen huoltosuhde on jo nyt korkea.</p> <p>Terveydenhuoltopalvelujen vienti kauemmas asukkailta, joilla ei ole omaa autoa.</p> <p>Yritystoiminnan väheneminen kunnassa tai poismuutto.</p> <p>Nuorten liikkumattomuus, joka johtaa erinäisiin lieveilmiöihin.</p>	<p>Yrittäjähenkisyyden kautta uusien yritysten ja kuntalaisten houkuttelu kuntaan.</p> <p>Luonnonrauha ja erämaamatkailu.</p> <p>Pienenä ja tiiviinä kuntana on mahdollista yhdistää voimia aikaisempaa enemmän ja saada näkyvää aikaan, kunhan saadaan kaikki toimijat sekä asukkaat puhaltamaan yhteen hiileen.</p> <p>Vahvuudet ja ominaispiirteet vielä vahvemmin näkyväksi sekä kestäväen elämäntavan mukaisten arvojen juurruttaminen kunnan toimintaan.</p> <p>Lähikouluajatuksen tukeminen ja kehittäminen.</p>

Kunta – tilastot Sotkanet

<i>Työ ja toimintakyky</i>	Multia	Hyvinvointialue/ Koko maa	Indikaattori
Koulutuksen ulkopuolelle jääneet 17–24-vuotiaat, % vastaavanikäisestä väestöstä 2022	8,5	7,3 / 8,3	ind. 3219
Toimeentulotukea pitkäaikaisesti saaneet 25–64-vuotiaat, % vastaavanikäisestä väestöstä 2023	1,3	2,7 / 2,4	ind. 234
Vaikeasti työllistyvät (rakennetyöttömyys), % 15–64-vuotiaista (2023)	4,3	5,4 / 4,2	Yhteinen vähimmäistieto ind. 3071
Työkyvyttömyyseläkettä saavat, % 16–64-vuotiaista 2023	8,5	5,7 / 5,2	ind. 2424
Työttömien terveystarkastukset, % työttömistä 2023	-	9,2 / 8,3	ind. 5274

Toimeentulotukea pitkäaikaisesti saaneet lapsiperheet, % lapsiperheistä (2023)	-	2,1 / 2,6	Yhteinen vähimmäistieto ind. 5097
Työkyvyttömyysindeksi, ikävakioitu (2022)	119,7	108,3 / 100,0	Yhteinen vähimmäistieto ind. 5663
Omaishoidon tuella kotona hoidettavat 75 vuotta täyttäneet vuoden aikana, % vastaavanikäisestä väestöstä ? (2023)	4,6	4,3 / 4,1	Yhteinen vähimmäistieto ind. 3262

<i>Arjen turvallisuus</i>	Multia	Hyvinvointialue / koko maa	Indikaattori
Kokenut vanhempien tai muiden huoltapitävien aikuisten fyysistä väkivaltaa vuoden aikana, % 4. ja 5 luokan oppilaista, 8. ja 9. luokan oppilaista, AOL 1. ja 2. vuoden opiskelijoista, lukion 1. ja 2. vuoden opiskelijoista (2023)	- - - -	14,0 / 15,8 11,3 / 12,3 5,1 / 6,9 7,0 / 7,6	Yhteinen vähimmäistieto ind. 4890, 4956, 4958, 4957
Oppilaitoksen fyysiset työolot häirinneet opiskelua, % 8. ja 9. luokan oppilaista, AOL 1. ja 2. vuoden opiskelijoista, lukion 1. ja 2. vuoden opiskelijoista (2023)	- - -	21,9 / 25,6 8,0 / 10,9 10,7 / 13,1	Yhteinen vähimmäistieto ind. 5368, 5370, 5369
Syrjäytymisriskissä (ei työssä, ei opiskele, ei ole varusmiespalvelussa) olevat 18 - 24-vuotiaat, % vastaavanikäisistä (2022)	16,9	16,5 / 14,7	Yhteinen vähimmäistieto ind 5387
Vammojen ja myrkytysten vuoksi sairaalassa hoidetut potilaat / 10 000 asukasta (2023)	123,9	97,0 / 91,8	Yhteinen vähimmäistieto ind 3037
Yksinasuvat 75 vuotta täyttäneet, % vastaavanikäisestä asuntoväestöstä (2023)	44,3	45,0 / 45,3	Yhteinen vähimmäistieto ind 237

<i>Liikunnalliset elämäntavat</i>	Multia	Hyvinvointialue / Koko maa	Indikaattori
Lasten ja nuorten fyysinen toimintakyky (MOVE!-mittaus), % 5. ja 8. luokan oppilaista, joilla heikko fyysinen toimintakyky (2023)	- 40	34,4 / 37,0 37,9 / 40,1	Yhteinen vähimmäistieto ind. 5477, 5478
Liikunnan edistäminen kunnissa – TEA, pistemäärä 2022	37	70/72	ind. 4094
Ylipainon (ml. lihavuuden) yleisyys (%) 2 - 6 sekä 13-16 -vuotiailla (2022)	- -	Koko maa 19,1 ja 24,8	Yhteinen vähimmäistieto ind. 3231, 3235
Koulussa noudatetaan Valtion ravitsemusneuvottelukunnan kouluruokailusuositusta koululounaan ja välipalojen järjestämisessä, % alueen kouluista (2022)	100	81/70	Yhteinen vähimmäistieto ind. 5317
Ei syö koululounasta päivittäin, % 8. ja 9. luokan oppilaista, AOL 1. ja 2. vuoden opiskelijoista, lukion 1. ja 2. vuoden opiskelijoista (2023)	- - -	33,0 / 38,0 32,2 / 38,8 22,5 / 31,4	Yhteinen vähimmäistieto ind 3904 ind 3938 ind 3923

<i>Mielen hyvinvointi</i>	Multia	Hyvinvointialue / koko maa	Indikaattori
Kohtalainen tai vaikea ahdistuneisuus, % 8. ja 9. luokan oppilaista, AOL 1. ja 2. vuoden sekä lukion 1. ja 2. vuoden opiskelijoista (2023)	- - -	20,6 / 21,4 15,7 / 18,0 17,8 / 21,1	Yhteinen vähimmäistieto ind. 328 ind 346 ind 337
Tyytyväinen elämäänsä tällä hetkellä, % 4. ja 5. luokan, 8. ja 9. luokan oppilaista, AOL 1. ja 2. luokan sekä lukion 1. ja 2. luokan oppilaista (2023)	- - - -	86,0 / 85,1 66,8 / 65,7 69,4 / 66,2 70,5 / 66,9	Yhteinen vähimmäistieto ind 4811 ind. 4700 ind 4701 ind 4702
Mielenterveyden ja käyttäytymisen häiriöiden vuoksi työkyvyttömyyseläkettä saavat 18–34-vuotiaat, % vastaavanikäisestä väestöstä (2023)	3	1,9 / 1,8	ind. 5032
Erittäin heikko osallisuuden kokemus % 8 ja 9 luokan oppilaista (2023)	-	11,7 / 12,3	Yhteinen vähimmäistieto ind. 5680
Kokee terveydentilansa keskinkertaiseksi tai huonoksi, 8. – 9. luokan oppilaista, AOL 1. ja 2. luokan opiskelijoista, lukion 1. – 2. vuoden opiskelijoista (2023)	- - -	26,0 / 26,6 25,7 / 28,6 23,3 / 25,2	Yhteinen vähimmäistieto ind. 286, 3931, 3916
Kokenut vahvaa positiivista mielenterveyttä viimeisen kahden viikon aikana, % 8. ja 9. luokan oppilaista, AOL 1. ja 2. vuoden opiskelijoista, lukion 1. ja 2. vuoden opiskelijoista (2023)	- - -	23,6 / 22,5 27,0 / 25,0 28,8 / 25,3	Yhteinen vähimmäistieto ind. 4715, 4716, 4717
Huolta herättävää päihteiden tai tupakka- ja nikotiinituotteiden käyttöä tai rahapelaamista, % 8. ja 9. luokan oppilaista, AOL 1. ja 2. vuoden opiskelijoista, lukion 1. ja 2. vuoden opiskelijoista (2023)	- - -	6,8 / 7,7 17,7 / 18,2 4,7 / 7,2	Yhteinen vähimmäistieto ind. 5362 ind 5364 ind 5363
Kulttuurin edistäminen kunnissa – TEA, pistemäärä 2023	43	65/71	ind. 4224

Lisätietoa

Muut huomioitavat indikaattorit, joita kunta erityisesti haluaa nostaa esille:

Muut huomioitavat asiat:

15. Muuramen kuntakortti

Muodostuu hyvinvointialueen sekä kunnan yhteisistä vähimmäistieto indikaattoreista

– hyvinvoinnin kuntakortti

Lisätietoja: Jukka Koivisto, 040 193 2268, jukka.koivisto@muurame.fi

	Muurame	Keski-Suomi	Huomioita
Väestömäärä	10 551	273 271	Vuoden 2023 lopussa
Väestöennuste 2030 ja 2040	10 942 / 11 181	160 792 / 154 568	Ikäryhmittäinen ennuste Väestökehitys - Keski-Suomi ennakoi (keskisuomi.fi)
Ikärakenne 2023		https://info.keskisuomi.fi/	
Alle 15-vuotiaiden osuus väestöstä	20 %	14,6 %	
16–64-vuotiaiden osuus väestöstä	59 %	60,80 %	
65 vuotta täyttäneiden osuus väestöstä	20 %	24,60 %	

	Muurame	Keski-Suomi / Koko maa	Huomioita
Koulutustasomittain 2022	449,5	387,20 / 391,30	ind. 180
Huoltosuhde, demog. 2023	68,2	64,60 / 61,9	ind. 761
Taloudellinen huoltosuhde 2022	126,9	145,9 / 129,6	ind. 182
Sairastavuusindeksi, ikävakioitu 2022	86,4	101,6 / 100,0	Yhteinen vähimmäistieto ind. 5641

Erityispiirteet

- Ihanteellinen sijainti Keski-Suomessa
- Yrittäjämysteinen myös tutkitusti, panostus yrittäjien tukemiseen ja yhteistyöhön
- Koulutettu väestö (korkea äänestysprosentti)

Hyvinvoinnin ja terveyden edistämisen painopistealueet

- Lasten ja nuorten pahoinvoinnin vähentäminen
- Liikuntamahdollisuudet (investoinnit liikuntapaikkoihin)
- Kulttuuritarjonta
- Osallisuus ja vapaaehtoistyö

Vahvuudet	Heikkoudet
<ul style="list-style-type: none"> -Vakaa talous -Hyvä työssäkäyntialue -Toimivat yksityiset ja julkiset lähipalvelut -Varhaiskasvatuksen asiakastyytyväisyys -Kehitysmysteinen ilmapiiri -Yhteisöllisyys -Toimiva järjestöyhteistyö kaikilla osa-alueilla 	<ul style="list-style-type: none"> -Kaavoituksen ajantasaisuus (tonttitarjonnan turvaaminen) -Maanhankinta -Matala työpaikkaomavaraisuus -Ikääntyneiden monipuolinen asuntotarjonta -Ehkäisevä työ (päihde, yksinäisyys jne.) -Henkinen kriinkestävyys

Uhat	Mahdollisuudet
-Kuntatalouden heikkeneminen -Kunnan veto- ja pitovoiman heikkeneminen -Työvoiman saatavuus	-Uudistuva elinkeinorakenne -Uuden innovointi -Hyvä asuinpaikka lapsiperheille -Paluumuuttajat (nuoret aikuiset) -Monipuoliset maa-alueet -Monimuotoiset asumispalvelut -Kaunis luonto ja sen hyödyntäminen

Kunta – tilastot Sotkanet

<i>Työ ja toimintakyky</i>	Muurame	Hyvinvointialue/ Koko maa	Indikaattori
Koulutuksen ulkopuolelle jääneet 17–24-vuotiaat, % vastaavanikäisestä väestöstä 2022	8	7,3 / 8,3	ind. 3219
Toimeentulotukea pitkäaikaisesti saaneet 25–64-vuotiaat, % vastaavanikäisestä väestöstä 2023	0,8	2,7 / 2,4	ind. 234
Vaikeasti työllistyvät (rakennetyöttömyys), % 15–64-vuotiaista (2023)	3,3	5,4 / 4,2	Yhteinen vähimmäistieto ind. 3071
Työkyvyttömyyseläkettä saavat, % 16–64-vuotiasta 2023	4,5	5,7 / 5,2	ind. 2424
Työttömien terveystarkastukset, % työttömistä 2023	7,6	9,2 / 8,3	ind. 5274
Toimeentulotukea pitkäaikaisesti saaneet lapsiperheet, % lapsiperheistä (2023)	0,6	2,1 / 2,6	Yhteinen vähimmäistieto ind. 5097
Työkyvyttömyysindeksi, ikävakioitu (2022)	86,6	108,3 / 100,0	Yhteinen vähimmäistieto ind. 5663
Omaishoidon tuella kotona hoidettavat 75 vuotta täyttäneet vuoden aikana, % vastaavanikäisestä väestöstä ? (2023)	3,6	4,3 / 4,1	Yhteinen vähimmäistieto ind. 3262

<i>Arjen turvallisuus</i>	Muurame	Hyvinvointialue / koko maa	Indikaattori
Kokenut vanhempien tai muiden huoltajien aikuisten fyysistä väkivaltaa vuoden aikana, % 4. ja 5 luokan oppilaista, 8. ja 9. luokan oppilaista, AOL 1. ja 2. vuoden opiskelijoista, lukion 1. ja 2. vuoden opiskelijoista (2023)	16,4 11,4 - 5,7	14,0 / 15,8 11,3 / 12,3 5,1 / 6,9 7,0 / 7,6	Yhteinen vähimmäistieto ind. 4890, 4956, 4958, 4957
Oppilaitoksen fyysiset työolot häirinneet opiskelua, % 8. ja 9. luokan oppilaista, AOL 1. ja 2. vuoden opiskelijoista, lukion 1. ja 2. vuoden opiskelijoista (2023)	34,1 - 18,9	21,9 / 25,6 8,0 / 10,9 10,7 / 13,1	Yhteinen vähimmäistieto ind. 5368, 5370, 5369
Syrjäytymisriskissä (ei työssä, ei opiskele, ei ole varusmiespalvelussa) olevat 18 - 24-vuotiaat, % vastaavanikäisistä (2022)	17,3	16,5 / 14,7	Yhteinen vähimmäistieto ind 5387
Vammojen ja myrkytysten vuoksi sairaalassa hoidetut potilaat / 10 000 asukasta (2023)	81,7	97,0 / 91,8	Yhteinen vähimmäistieto ind 3037

Yksinasuvat 75 vuotta täyttäneet, % vastaavanikäisestä asuntoväestöstä (2023)	40,7	45,0 / 45,3	Yhteinen vähimmäistieto ind 237
---	------	-------------	---------------------------------

<i>Liikunnalliset elämäntavat</i>	Muurame	Hyvinvointialue / Koko maa	Indikaattori
Lasten ja nuorten fyysinen toimintakyky (MOVE!-mittaus), % 5. ja 8. luokan oppilaista, joilla heikko fyysinen toimintakyky (2023)	28,7 26,4	34,4 / 37,0 37,9 / 40,1	Yhteinen vähimmäistieto ind. 5477, 5478
Liikunnan edistäminen kunnissa – TEA, pistemäärä 2022	55	70/72	ind. 4094
Ylipainon (ml. lihavuuden) yleisyys (%) 2 - 6 sekä 13-16 -vuotiailla (2022)	- -	Koko maa 19,1 ja 24,8	Yhteinen vähimmäistieto ind. 3231, 3235
Koulussa noudatetaan Valtion ravitsemusneuvottelukunnan kouluruokailusuositusta koululounaan ja välipalojen järjestämisessä, % alueen kouluista (2022)	100	81/70	Yhteinen vähimmäistieto ind. 5317
Kuolleisuus tapaturmisiin kaatumisiin ja putoamisiin 65 vuotta täyttäneille / 100 000 vastaavanikäistä (2022)		110 / 90	Yhteinen vähimmäistieto ind. 3971
Ei syö koululounasta päivittäin, % 8. ja 9.luokan oppilaista, AOL 1. ja 2. vuoden opiskelijoista, lukion 1. ja 2. vuoden opiskelijoista (2023)	43,9 - 27	33,0 / 38,0 32,2 / 38,8 22,5 / 31,4	Yhteinen vähimmäistieto ind 3904 ind 3938 ind 3923

<i>Mielen hyvinvointi</i>	Muurame	Hyvinvointialue / koko maa	Indikaattori
Kohtalainen tai vaikea ahdistuneisuus, % 8. ja 9. luokan oppilaista, AOL 1. ja 2. vuoden sekä lukion 1. ja 2. vuoden opiskelijoista (2023)	19,2 - 20,2	20,6 / 21,4 15,7 / 18,0 17,8 / 21,1	Yhteinen vähimmäistieto ind. 328 ind 346 ind 337
Tyytyväinen elämäänsä tällä hetkellä, % 4. ja 5. luokan, 8. ja 9. luokan oppilaista, AOL 1. ja 2. luokan sekä lukion 1. ja 2. luokan oppilaista (2023)	88,6 66,5 - 71,9	86,0 / 85,1 66,8 / 65,7 69,4 / 66,2 70,5 / 66,9	Yhteinen vähimmäistieto ind 4811 ind. 4700 ind 4701 ind 4702
Mielenterveyden ja käyttäytymisen häiriöiden vuoksi työkyvyttömyyseläkettä saavat 18–34-vuotiaat, % vastaavanikäisestä väestöstä (2023)	1,9	1,9 / 1,8	ind. 5032
Erittäin heikko osallisuuden kokemus % 8 ja 9 luokan oppilaista (2023)	12,7	11,7 / 12,3	Yhteinen vähimmäistieto ind. 5680

Kokee terveydentilansa keskinkertaiseksi tai huonoksi, % 4 ja 5 luokan oppilaista, 8. – 9. luokan oppilaista, AOL 1. ja 2. luokan opiskelijoista, lukion 1. – 2. vuoden opiskelijoista (2023)	- - 21,5	26,0 / 26,6 25,7 / 28,6 23,3 / 25,2	Yhteinen vähimmäistieto ind. 286, 3931, 3916
Kokenut vahvaa positiivista mielensterveyttä viimeisen kahden viikon aikana, % 8. ja 9. luokan oppilaista, AOL 1. ja 2. vuoden opiskelijoista, lukion 1. ja 2. vuoden opiskelijoista (2023)	17,4 - 34,4	23,6 / 22,5 27,0 / 25,0 28,8 / 25,3	Yhteinen vähimmäistieto ind. 4715, 4716, 4717
Huolta herättävää päihteiden tai tupakka- ja nikotiinituotteiden käyttöä tai rahapelaamista, % 8. ja 9. luokan oppilaista, AOL 1. ja 2. vuoden opiskelijoista, lukion 1. ja 2. vuoden opiskelijoista (2023)	9,5 - 4,1	6,8 / 7,7 17,7 / 18,2 4,7 / 7,2	Yhteinen vähimmäistieto ind. 5362 ind 5364 ind 5363
Kulttuurin edistäminen kunnissa – TEA, pistemäärä 2023	78	65/71	ind. 4224

Lisätietoa

Muut huomioitavat indikaattorit, joita kunta erityisesti haluaa nostaa esille:

-Koulukiusattuna vähintään kerran viikossa (%), ind 4824 / 1514 / 3913. Määrä kasvanut vuosi vuodelta, yläkoulussa lisääntynyt pahoinvointi näkyy:

-4.-5. luokkalaisista: Koko maa 8,6 / Keski-Suomi 8,3 / Muurame 8,9

-8.-9. luokkalaisista: Koko maa 7,9 / Keski-Suomi 7,8 / Muurame 10,3

-Lukion 1.-2. luokkalaisista: Koko maa 1,7 / Keski-Suomi 1,5 / Muurame 1,6

Muut huomioitavat asiat:

-Asukkaiden henkinen kriisinkestävyyskyky voisi olla parempi

-Luottamus kunnan viestintään voisi olla korkeampi <-> kunnan viestintää pitäisi kehittää

16. Petäjaveden kuntakortti

Muodostuu hyvinvointialueen sekä kunnan yhteisistä vähimmäistieto indikaattoreista
– hyvinvoinnin kuntakortti

Lisätietoja: etunimi sukunimi, puhelinnumero, sähköpostiosoite (yhteyshenkilö kunnassa)

	Petäjävesi	Keski-Suomi	Huomioita
Väestömäärä	3596	273 271	Vuoden 2023 lopussa (Keski-Suomen liitto)
Väestöennuste 2030 ja 2040 (laskettu 2024)	3289 / 3100	274 570 / 274 724	Sotkanet
Ikärakenne 2023			Ikäryhmittäinen ennuste (Keski-Suomen liitto)
Alle 15-vuotiaiden osuus väestöstä	17 %	15 %	
16–64-vuotiaiden osuus väestöstä	57 %	61 %	
65 vuotta täyttäneiden osuus väestöstä	26 %	25 %	

	Petäjävesi	Keski-Suomi / Koko maa	Huomioita
Koulutustasomittain 2022	365,8	387,20 / 391,30	ind. 180
Huoltosuhde, demog. 2023	75,3	64,60 / 61,9	ind. 761
Taloudellinen huoltosuhde 2022	147,2	145,9 / 129,6	ind. 182
Sairastavuusindeksi, ikävakiointu 2022	91,1	101,6 / 100,0	Yhteinen vähimmäistieto ind. 5641

Erityispiirteet	
<i>Työpaikkaomavaraisuus on alhainen, pendelöinti lähikuntiin, lasten ja nuorten osuus väestöstä suurempi kuin K-S keskimäärin</i>	
Hyvinvoinnin ja terveyden edistämisen painopistealueet	
<i>Mielen hyvinvointi, terveelliset elämäntavat, viihtyisä ja turvallinen Petäjävesi, taide ja kulttuuri hyvinvointia lisäävinä tekijöinä</i>	
Vahvuudet	Heikkoudet
hyvät lakisääteiset peruspalvelut yhteisöllisyys turvallisuus järjestöyhteistyö monipuoliset kulttuuripalvelut laadukkaat ja maksuttomat liikuntapaikat toimivat liikenneyhteydet	talous kapea organisaatio työpaikkaomavaraisuus
Uhat	Mahdollisuudet
väestön ikääntyminen palveluiden väheneminen alhainen koulutusaste matala tulotaso muuttoliike kaupunkiin	sijainti lapsien osuus väestöstä yhteistyö naapurikuntien kanssa

Kunta – tilastot Sotkanet

<i>Työ ja toimintakyky</i>	Petäjävesi	Hyvinvointialue/ Koko maa	Indikaattori
Koulutuksen ulkopuolelle jääneet 17–24-vuotiaat, % vastaavanikäisestä väestöstä 2022	5	7,3 / 8,3	ind. 3219
Toimeentulotukea pitkäaikaisesti saaneet 25–64-vuotiaat, % vastaavanikäisestä väestöstä 2023	1,6	2,7 / 2,4	ind. 234
Vaikeasti työllistyvät (rakennetyöttömyys), % 15–64-vuotiaista (2023)	4,5	5,4 / 4,2	Yhteinen vähimmäistieto ind. 3071
Työkyvyttömyyseläkettä saavat, % 16–64-vuotiaista 2023	6,6	5,7 / 5,2	ind. 2424
Työttömien terveystarkastukset, % työttömistä 2023	12,7	9,2 / 8,3	ind. 5274
Toimeentulotukea pitkäaikaisesti saaneet lapsiperheet, % lapsiperheistä (2023)	-	2,1 / 2,6	Yhteinen vähimmäistieto ind. 5097
Työkyvyttömyysindeksi, ikävakioitu (2022)	109,8	108,3 / 100,0	Yhteinen vähimmäistieto ind. 5663
Omaishoidon tuella kotona hoidettavat 75 vuotta täyttäneet vuoden aikana, % vastaavanikäisestä väestöstä ? (2023)	3,3	4,3 / 4,1	Yhteinen vähimmäistieto ind. 3262

<i>Arjen turvallisuus</i>	Petäjävesi	Hyvinvointialue / koko maa	Indikaattori
Kokenut vanhempien tai muiden huoltapitävien aikuisten fyysistä väkivaltaa vuoden aikana, % 4. ja 5 luokan oppilaista, 8. ja 9. luokan oppilaista, AOL 1. ja 2. vuoden opiskelijoista, lukion 1. ja 2. vuoden opiskelijoista (2023)	12,8 9,2 -	14,0 / 15,8 11,3 / 12,3 5,1 / 6,9 7,0 / 7,6	Yhteinen vähimmäistieto ind. 4890, 4956, 4958, 4957
Oppilaitoksen fyysiset työolot häirinneet opiskelua, % 8. ja 9. luokan oppilaista, AOL 1. ja 2. vuoden opiskelijoista, lukion 1. ja 2. vuoden opiskelijoista (2023)	19,8 - -	21,9 / 25,6 8,0 / 10,9 10,7 / 13,1	Yhteinen vähimmäistieto ind. 5368, 5370, 5369
Syrjäytymisriskissä (ei työssä, ei opiskele, ei ole varusmiespalvelussa) olevat 18 - 24-vuotiaat, % vastaavanikäisistä (2022)	16	16,5 / 14,7	Yhteinen vähimmäistieto ind 5387
Vammojen ja myrkytysten vuoksi sairaalassa hoidetut potilaat / 10 000 asukasta (2023)	113,2	97,0 / 91,8	Yhteinen vähimmäistieto ind 3037
Yksinasuvat 75 vuotta täyttäneet, % vastaavanikäisestä asuntoväestöstä (2023)	47,6	45,0 / 45,3	Yhteinen vähimmäistieto ind 237

<i>Liikunnalliset elämäntavat</i>	Petäjävesi	Hyvinvointialue / Koko maa	Indikaattori
Lasten ja nuorten fyysinen toimintakyky (MOVE!-mittaus), % 5. ja 8. luokan oppilaista, joilla heikko fyysinen toimintakyky (2023)	24,4 45,1	34,4 / 37,0 37,9 / 40,1	Yhteinen vähimmäistieto ind. 5477, 5478

Liikunnan edistäminen kunnissa – TEA, pistemäärä 2022	40	70/72	ind. 4094
Ylipainon (ml. lihavuuden) yleisyys (%) 2 - 6 sekä 13-16 -vuotiailla (2022)		Koko maa 19,1 ja 24,8	Yhteinen vähimmäistieto ind. 3231, 3235
Koulussa noudatetaan Valtion ravitsemusneuvottelukunnan kouluruokailusuositusta koululounaan ja välipalojen järjestämisessä, % alueen kouluista (2022)	42	81/70	Yhteinen vähimmäistieto ind. 5317
Ei syö koululounasta päivittäin, % 8. ja 9.luokk. oppilaista, AOL 1. ja 2. vuoden opiskelijoista, lukion 1. ja 2. vuoden opiskelijoista (2023)	11,4 - -	33,0 / 38,0 32,2 / 38,8 22,5 / 31,4	Yhteinen vähimmäistieto ind 3904 ind 3938 ind 3923

<i>Mielen hyvinvointi</i>	Petäjävesi	Hyvinvointialue / koko maa	Indikaattori
Kohtalainen tai vaikea ahdistuneisuus, % 8. ja 9. luokk. oppilaista, AOL 1. ja 2. vuoden sekä lukion 1. ja 2. vuoden opiskelijoista (2023)	22,5 - -	20,6 / 21,4 15,7 / 18,0 17,8 / 21,1	Yhteinen vähimmäistieto ind. 328 ind 346 ind 337
Tyytyväinen elämäänsä tällä hetkellä, % 4. ja 5. luokk., 8. ja 9. luokk. oppilaista, AOL 1. ja 2. luokk. sekä lukion 1. ja 2. luokk. oppilaista (2023)	88 70,1 - -	86,0 / 85,1 66,8 / 65,7 69,4 / 66,2 70,5 / 66,9	Yhteinen vähimmäistieto ind 4811 ind. 4700 ind 4701 ind 4702
Mielenterveyden ja käyttäytymisen häiriöiden vuoksi työkyvyttömyyseläkettä saavat 18–34-vuotiaat, % vastaavanikäisestä väestöstä (2023)	2,3	1,9 / 1,8	ind. 5032
Erittäin heikko osallisuuden kokemus % 8 ja 9 luokk. oppilaista (2023)	8,1	11,7 / 12,3	Yhteinen vähimmäistieto ind. 5680
Kokee terveydentilansa keskimääräiseksi tai huonoksi, 8. – 9. luokk. oppilaista, AOL 1. ja 2. luokk. opiskelijoista, lukion 1. – 2. vuoden opiskelijoista (2023)	30 - -	26,0 / 26,6 25,7 / 28,6 23,3 / 25,2	Yhteinen vähimmäistieto ind. 286, 3931, 3916
Kokenut vahvaa positiivista mielensterveyttä viimeisen kahden viikon aikana, % 8. ja 9. luokk. oppilaista, AOL 1. ja 2. vuoden opiskelijoista, lukion 1. ja 2. vuoden opiskelijoista (2023)	19,5 - -	23,6 / 22,5 27,0 / 25,0 28,8 / 25,3	Yhteinen vähimmäistieto ind. 4715, 4716, 4717
Huolta herättävää päihteiden tai tupakka- ja nikotiini tuotteiden käyttöä tai rahapelaamista, % 8. ja 9. luokk. oppilaista, AOL 1. ja 2. vuoden opiskelijoista, lukion 1. ja 2. vuoden opiskelijoista (2023)	8,8 - -	6,8 / 7,7 17,7 / 18,2 4,7 / 7,2	Yhteinen vähimmäistieto ind. 5362 ind 5364 ind 5363
Kulttuurin edistäminen kunnissa – TEA, pistemäärä 2023	42	65/71	ind. 4224

Lisätietoa

Muut huomiotavat indikaattorit, joita kunta erityisesti haluaa nostaa esille:
Muut huomiotavat asiat:

17. Pihtiputaan kuntakortti

Muodostuu hyvinvointialueen sekä kunnan yhteisistä vähimmäistieto indikaattoreista
– hyvinvoinnin kuntakortti

Lisätietoja: etunimi sukunimi, puhelinnumero, sähköpostiosoite (yhteyshenkilö kunnassa)

	Pihtipudas	Keski-Suomi	Huomioita
Väestömäärä	3 739	273 271	Vuoden 2023 lopussa (Keski-Suomen liitto)
Väestöennuste 2030 ja 2040 (laskettu 2024)	3 357/3 047	274 570 / 274 724	Sotkanet
Ikärakenne 2023			Ikäryhmittäinen ennuste (Keski-Suomen liitto)
Alle 15-vuotiaiden osuus väestöstä	13 %	15 %	
16–64-vuotiaiden osuus väestöstä	52 %	61 %	
65 vuotta täyttäneiden osuus väestöstä	35 %	25 %	

	Pihtipudas	Keski-Suomi / Koko maa	Huomioita
Koulutustasomittain 2022	276,2	387,20 / 391,30	ind. 180
Huoltosuhde, demog. 2023	93	64,60 / 61,9	ind. 761
Taloudellinen huoltosuhde 2022	175,5	145,9 / 129,6	ind. 182
Sairastavuusindeksi, ikävakiointu 2022	109,9	101,6 / 100,0	Yhteinen vähimmäistieto ind. 5641

Erityispiirteet	
<i>Pihtipudas on sijainniltaan pohjoisinta Keski-Suomea. Kunta on maantieteellisesti laaja ja harvaan asuttu, sekä maakunnan reuna-alueilla kaukana maakuntakeskuksen palveluista. Koulutustaso on matala ja yli 65-vuotta täyttäneiden osuus suuri. Huoltosuhde on maakunnan keskitasoa korkeampi.</i>	
Hyvinvoinnin ja terveyden edistämisen painopistealueet	
<i>Wiitaunionin hyvinvointikertomuksen 2021-205 painopisteet; Kuntalaisten oma-aloitteinen (omaehtoinen) terveyden ja hyvinvoinnin huolehtiminen, kuntalaisten osallisuus, kuuleminen ja vaikuttaminen, järjestöjen osallisuus, varhainen puuttuminen ja ennaltaehkäisy, työllisyyden lisääminen ja syrjäytymisen ehkäisy, nuorten hyvinvointi.</i>	
Vahvuudet	Heikkoudet
Turvallinen ja maanläheinen asuinympäristö. Monipuoliset vapaa-ajan palvelut. Hyvin resursoitut opetus- ja kasvatuspalvelut. Sijainti valtavyöhykellä (E4). Aktiivinen järjestö- ja kyläyhdistystoiminta. Aktiivinen hanketoiminta. Runsas kesäasutus.	Kuntaorganisaation kehittäminen muutosten keskellä (TE24). Omien vahvuuksien ja kunnan vetovoimatekijöiden tunnistaminen uusien asukkaiden houkuttelemiseksi. Koulutetun työvoiman saatavuus. Koulutusmahdollisuudet kaukana.
Uhat	Mahdollisuudet
Väestön ikärakenteen muutos, alhainen syntyvyys. Kuntatalouden epävarmuustekijät. Epävarmuus uuden edessä ja muutosvastarinta. (Sote-)palvelujen karkaaminen kuntakeskuksesta.	Uusiutuvan energian mahdollisuudet kunnan elinvoiman lisääjänä. Monipaikkaisuus ja kesäasukkaiden aktivointi.

Kunta – tilastot Sotkanet

<i>Työ ja toimintakyky</i>	Pihtipudas	Hyvinvointialue/ Koko maa	Indikaattori
----------------------------	------------	---------------------------	--------------

Koulutuksen ulkopuolelle jääneet 17–24-vuotiaat, % vastaavanikäisestä väestöstä 2022	10,6	7,3 / 8,3	ind. 3219
Toimeentulotukea pitkäaikaisesti saaneet 25–64-vuotiaat, % vastaavanikäisestä väestöstä 2023	0,9	2,7 / 2,4	ind. 234
Vaikeasti työllistyvät (rakennetyöttömyys), % 15–64-vuotiaista (2023)	5	5,4 / 4,2	Yhteinen vähimmäistieto ind. 3071
Työkyvyttömyyseläkettä saavat, % 16–64-vuotiasta 2023	9,9	5,7 / 5,2	ind. 2424
Työttömien terveystarkastukset, % työttömistä 2023	4,6	9,2 / 8,3	ind. 5274
Toimeentulotukea pitkäaikaisesti saaneet lapsiperheet, % lapsiperheistä (2023)		2,1 / 2,6	Yhteinen vähimmäistieto ind. 5097
Työkyvyttömyysindeksi, ikävakioitu (2022)	146,3	108,3 / 100,0	Yhteinen vähimmäistieto ind. 5663
Omaishoidon tuella kotona hoidettavat 75 vuotta täyttäneet vuoden aikana, % vastaavanikäisestä väestöstä ? (2023)	4,8	4,3 / 4,1	Yhteinen vähimmäistieto ind. 3262

<i>Arjen turvallisuus</i>	Pihtipudas	Hyvinvointialue / koko maa	Indikaattori
Kokenut vanhempien tai muiden huoltajien aikuisten fyysistä väkivaltaa vuoden aikana, % 4. ja 5 luokan oppilaista, 8. ja 9. luokan oppilaista, AOL 1. ja 2. vuoden opiskelijoista, lukion 1. ja 2. vuoden opiskelijoista (2023)	13 10,2 - -	14,0 / 15,8 11,3 / 12,3 5,1 / 6,9 7,0 / 7,6	Yhteinen vähimmäistieto ind. 4890, 4956, 4958, 4957
Oppilaitoksen fyysiset työolot häirinneet opiskelua, % 8. ja 9. luokan oppilaista, AOL 1. ja 2. vuoden opiskelijoista, lukion 1. ja 2. vuoden opiskelijoista (2023)	21,1 - -	21,9 / 25,6 8,0 / 10,9 10,7 / 13,1	Yhteinen vähimmäistieto ind. 5368, 5370, 5369
Syrjäytymisriskissä (ei työssä, ei opiskele, ei ole varusmiespalveluksessa) olevat 18 - 24-vuotiaat, % vastaavanikäisistä (2022)	22,2	16,5 / 14,7	Yhteinen vähimmäistieto ind 5387
Vammojen ja myrkytysten vuoksi sairaalassa hoidetut potilaat / 10 000 asukasta (2023)	172,7	97,0 / 91,8	Yhteinen vähimmäistieto ind 3037
Yksinasuvat 75 vuotta täyttäneet, % vastaavanikäisestä asuntoväestöstä (2023)	43,8	45,0 / 45,3	Yhteinen vähimmäistieto ind 237

<i>Liikunnalliset elämäntavat</i>	Pihtipudas	Hyvinvointialue / Koko maa	Indikaattori
Lasten ja nuorten fyysinen toimintakyky (MOVEI-mittaus), % 5. ja 8. luokan oppilaista, joilla heikko fyysinen toimintakyky (2023)	32,6 61,9	34,4 / 37,0 37,9 / 40,1	Yhteinen vähimmäistieto ind. 5477, 5478
Liikunnan edistäminen kunnissa – TEA, pistemäärä 2022	63	70/72	ind. 4094

Ylipainon (ml. lihavuuden) yleisyys (%) 2 - 6 sekä 13-16 -vuotiailla (2022)	24,1 27,3	Koko maa 19,1 ja 24,8	Yhteinen vähimmäistieto ind. 3231, 3235
Koulussa noudatetaan Valtion ravitsemusneuvottelukunnan kouluruokailusuositusta koululounaan ja välipalojen järjestämisessä, % alueen kouluista (2022)	90	81/70	Yhteinen vähimmäistieto ind. 5317
Ei syö koululounasta päivittäin, % 8. ja 9.luokk. oppilaista, AOL 1. ja 2. vuoden opiskelijoista, lukion 1. ja 2. vuoden opiskelijoista (2023)	30,8 - -	33,0 / 38,0 32,2 / 38,8 22,5 / 31,4	Yhteinen vähimmäistieto ind 3904 ind 3938 ind 3923

<i>Mielen hyvinvointi</i>	Pihtipudas	Hyvinvointialue / koko maa	Indikaattori
Kohtalainen tai vaikea ahdistuneisuus, % 8. ja 9. luokk. oppilaista, AOL 1. ja 2. vuoden sekä lukion 1. ja 2. vuoden opiskelijoista (2023)	20 - -	20,6 / 21,4 15,7 / 18,0 17,8 / 21,1	Yhteinen vähimmäistieto ind. 328 ind 346 ind 337
Tyytyväinen elämäänsä tällä hetkellä, % 4. ja 5. luokk., 8. ja 9. luokk. oppilaista, AOL 1. ja 2. luokk. sekä lukion 1. ja 2. luokk. oppilaista (2023)	94,2 55,3 - 57,6	86,0 / 85,1 66,8 / 65,7 69,4 / 66,2 70,5 / 66,9	Yhteinen vähimmäistieto ind 4811 ind. 4700 ind 4701 ind 4702
Mielenterveyden ja käyttäytymisen häiriöiden vuoksi työkyvyttömyyseläkettä saavat 18–34-vuotiaat, % vastaavanikäisestä väestöstä (2023)	2,8	1,9 / 1,8	ind. 5032
Erittäin heikko osallisuuden kokemus % 8 ja 9 luokk. oppilaista (2023)	22,7	11,7 / 12,3	Yhteinen vähimmäistieto ind. 5680
Kokee terveydentilansa keskimääräiseksi tai huonoksi, 8. – 9. luokk. oppilaista, AOL 1. ja 2. luokk. opiskelijoista, lukion 1. – 2. vuoden opiskelijoista (2023)	35,7 - -	26,0 / 26,6 25,7 / 28,6 23,3 / 25,2	Yhteinen vähimmäistieto ind. 286, 3931, 3916
Kokenut vahvaa positiivista mielensterveyttä viimeisen kahden viikon aikana, % 8. ja 9. luokk. oppilaista, AOL 1. ja 2. vuoden opiskelijoista, lukion 1. ja 2. vuoden opiskelijoista (2023)	18,9 - 24,2	23,6 / 22,5 27,0 / 25,0 28,8 / 25,3	Yhteinen vähimmäistieto ind. 4715, 4716, 4717
Huolta herättävää päihteiden tai tupakka- ja nikotiinituotteiden käyttöä tai rahapelaamista, % 8. ja 9. luokk. oppilaista, AOL 1. ja 2. vuoden opiskelijoista, lukion 1. ja 2. vuoden opiskelijoista (2023)	- - -	6,8 / 7,7 17,7 / 18,2 4,7 / 7,2	Yhteinen vähimmäistieto ind. 5362 ind 5364 ind 5363
Kulttuurin edistäminen kunnissa – TEA, pistemäärä 2023	41	65/71	ind. 4224

18.Saarijärven kuntakortti

Muodostuu hyvinvointialueen sekä kunnan yhteisistä vähimmäistieto indikaattoreista
– hyvinvoinnin kuntakortti

Lisätietoja: Anu Kinnunen, 040 553 7989, anu.kinnunen@saarijarvi.fi (yhteyshenkilö kunnassa)

	Saarijärvi	Keski-Suomi	Huomioita
Väestömäärä	8 734	273 271	Vuoden 2023 lopussa (Keski-Suomen liitto)
Väestöennuste 2030/ 2040 (laskettu 2024)	8 147 / 7 490	274 570 / 274 724	Sotkanet
Ikärakenne 2023			Ikäryhmittäinen ennuste (Keski-Suomen liitto)
Alle 15-vuotiaiden osuus väestöstä	12 %	15 %	
16–64-vuotiaiden osuus väestöstä	52 %	61 %	
65 vuotta täyttäneiden osuus väestöstä	36 %	25 %	

	Saarijärvi	Keski-Suomi / Koko maa	Huomioita
Koulutustasomittain 2022	302,3	387,20 / 391,30	ind. 180
Huoltosuhde, demog. 2023	93	64,60 / 61,9	ind. 761
Taloudellinen huoltosuhde 2022	195	145,9 / 129,6	ind. 182
Sairastavuusindeksi, ikävakiointu 2022	98,3	101,6 / 100,0	Yhteinen vähimmäistieto ind. 5641

Erityispiirteet

Oppimisympäristö ja puitteet ovat kunnossa

Hyvät liikunnanolosuhteet. Hallivuorojen saatavuus haastavaa, poikkeuksena viikonloput.

Saarijärvellä on paljon harrastusmahdollisuuksia eri puolella kaupunkia. Tapahtumia on todella paljon.

Syntyvyys koko seutukunnalla noin 100 lasta, voitaisiko ottaa tavoitteeksi perheiden yhteinen tapaaminen, jossa olisi mahdollisuus keskustella lasten kasvatuksesta

Työttömyys ja syrjäytyminen aiheuttaa huolta, kun jokainen työkäinen tarvittaisi töihin. Työllistyminen on Saarijärvellä vaikeaa. Matalankynnyksen työpaikkoja on liian vähän tarjolla.

Työvoiman kohtaanto-ongelmat

Visiosäätiön toiminta tukee työllisyyden hoidossa

Poke ja Jamkin oppilaitokset voimavarana ja mahdollisuus hyödyntää entistä vahvemmin

Ikääntyvän väestön osuus on suhteellisen korkea koko väestöstä. Aktiivista väkeä osallistumaan ja toimimaan yhteiseksi hyväksi. Huoli on ikääntyvien palveluista koska hyvinvointialue sopeuttaa ikääntyvien ja vammaisten palveluja yli 30 miljoonalla, joka ei ole inhimillistä, koska eivät pysty puolustamaan omia palvelujaan. Omaishoidon tuen pienin tukiluokka lopetetaan (uusia sopimuksia ei tulla laatimaan), joka koskee n. 500 henkilöä koko Keski-Suomessa.

Lääkäriin pääsy on vaikeaa, mutta sen jälkeen, kun kontrollit alkaa on palvelu hyvää.

Hyvinvoinnin ja terveyden edistämisen painopistealueet

Tukea perheille jo odotusaikana

- ennen synnytystä, syntymän jälkeen ja myös jatkossa.
- neuvolassa joka kerta annetaan ohjeita lasten kasvatukseen
- tuki vanhemmuuteen

Nuorison huomioiminen, nuorten hyvinvointi, mielen hyvinvointi, liikkuminen

- velvollisuudet ja oikeudet
- vastuunottamisen haasteet

- työelämän pelisäännöt

*Huolipuhelimesta tulisi tiedottaa enemmän! Huolipuhelin kaupungin sivuille markkinointiin.
Potilasjärjestöjä mukaan vanhustyön viestintään mm. syrjäytymisen ehkäisy.
Hyte-kertoimen kautta rahoitusta syrjäytymisen ehkäisyyn.*

Vahvuudet	Heikkoudet
<p>Ikääntyvien asumisalueet on suunniteltu lähelle keskustaa, jossa palvelut lähellä (muistiystävällinen keskustan alue) Tuttuus, ja turvallisuus Yhteisöllisyys, kansalaistoiminnan vireys Toimelias ja vahva kyläverkosto ja järjestöt Monipuoliset liikuntapalvelut, luonto Pyöräilyreitit (vielä vaiheessa) Koskireitti/-t Laajat kulttuuripalvelut Paljon tapahtumia Uusi koulu ympäristöineen aktivoi lapsiperheitä ja nuoria Kauppapalvelut hyvät (ruokapalvelut) Seutukeskus Yhteisöllisen asumisen mahdollisuuksia mm. Omatoimi Asuntojen hinnat ovat maltilliset, isot asunnot, hyvä tonttitarjonta Puhdas luonto</p>	<p>Pitkät matkat Heikkokuntoiset tiet Palvelut etäällä Terveyspalveluiden siirtyminen kauemmas Taksipalveluiden ja julkisen liikenteen vähäisyys Palveluihin pääseminen haastavaa, joka aiheuttaa hoitovajetta ja mahdollisesti sairauksien pahenemisen Henkilöstövaje sotepalveluissa Osalla kylistä puhelut /tietoliikenneyhteydet eivät toimi (laajoja katvealueita ja huonoja yhteyksiä) Osa väestöstä jää kotiin ja kokee yksinäisyyttä. Linja-autoaseman tai bussin paikka on epäselvä</p>
Uhat	Mahdollisuudet
<p>Tietoturva, huijausviestit => osaaminen/palvelut etäällä Yksinäisyys ja syrjäytyminen Digitaalisten palveluiden lisääntyminen, joka saattaa jättää osan kuntalaisista syrjään Väestön ikääntyminen ja palveluiden väheneminen Lasten ja nuorten mielenhyvinvointi on heikentynyt ja hoitoon on vaikeaa päästä Lasten ja nuorten monialaiset arjen haasteet (väkivalta, vape, päihtee</p>	<p>Tiedottaminen riskeistä, osaamisen vahvistaminen "Koko kylä kasvattaa" ajatusmaailman uudelleen "brandäys" Digitortotoiminnan käytön vahvistaminen tiedottaminen Kehitetään matalan kynnyksen palveluja lapsille, nuorille ja perheille</p>

Kunta – tilastot Sotkanet

Työ ja toimintakyky	Saarijärvi	Hyvinvointialue/ Koko maa	Indikaattori
Koulutuksen ulkopuolelle jääneet 17–24-vuotiaat, % vastaavan ikäisestä väestöstä 2022	10,1	7,3 / 8,3	ind. 3219
Toimeentulotukea pitkäaikaisesti saaneet 25–64-vuotiaat, % vastaavan ikäisestä väestöstä 2023	1,6	2,7 / 2,4	ind. 234
Vaikeasti työllistyvät (rakennetyöttömyys), % 15–64-vuotiaista (2023)	6	5,4 / 4,2	Yhteinen vähimmäistieto ind. 3071
Työkyvyttömyyseläkettä saavat, % 16–64-vuotiasta 2023	8,5	5,7 / 5,2	ind. 2424
Työttömien terveystarkastukset, % työttömistä 2023	7,6	9,2 / 8,3	ind. 5274

Toimeentulotukea pitkäaikaisesti saaneet lapsiperheet, % lapsiperheistä (2023)	1,3	2,1 / 2,6	Yhteinen vähimmäistieto ind. 5097
Työkyvyttömyysindeksi, ikäväkioitu (2022)	132,3	108,3 / 100,0	Yhteinen vähimmäistieto ind. 5663
Omaishoidon tuella kotona hoidettavat 75 vuotta täyttäneet vuoden aikana, % vastaavan ikäisestä väestöstä (2023)	4,2	4,3 / 4,1	Yhteinen vähimmäistieto ind. 3262

<i>Arjen turvallisuus</i>	Saarijärvi	Hyvinvointialue / koko maa	Indikaattori
Kokenut vanhempien tai muiden huolta pitävien aikuisten fyysistä väkivaltaa vuoden aikana, % 4. ja 5 luokan oppilaista, 8. ja 9. luokan oppilaista, AOL 1. ja 2. vuoden opiskelijoista, lukion 1. ja 2. vuoden opiskelijoista (2023)	15,1 11,6 4 7,8	14,0 / 15,8 11,3 / 12,3 5,1 / 6,9 7,0 / 7,6	Yhteinen vähimmäistieto ind. 4890, 4956, 4958, 4957
Oppilaitoksen fyysiset työolot häirinneet opiskelua, % 8. ja 9. luokan oppilaista, AOL 1. ja 2. vuoden opiskelijoista, lukion 1. ja 2. vuoden opiskelijoista (2023)	17,7 6,7 4,7	21,9 / 25,6 8,0 / 10,9 10,7 / 13,1	Yhteinen vähimmäistieto ind. 5368, 5370, 5369
Syrjäytymisriskissä (ei työssä, ei opiskele, ei ole varusmiespalveluksessa) olevat 18 - 24-vuotiaat, % vastaavan ikäisistä (2022)	25,4	16,5 / 14,7	Yhteinen vähimmäistieto ind 5387
Vammojen ja myrkytysten vuoksi sairaalassa hoidetut potilaat / 10 000 asukasta (2023)	134,7	97,0 / 91,8	Yhteinen vähimmäistieto ind 3037
Yksinasuvat 75 vuotta täyttäneet, % vastaavan ikäisestä asuntoväestöstä (2023)	46,8	45,0 / 45,3	Yhteinen vähimmäistieto ind 237

<i>Liikunnalliset elämäntavat</i>	Saarijärvi	Hyvinvointialue / Koko maa	Indikaattori
Lasten ja nuorten fyysinen toimintakyky (MOVEI-mittaus), % 5. ja 8. luokan oppilaista, joilla heikko fyysinen toimintakyky (2023)	45,6 56,1	34,4 / 37,0 37,9 / 40,1	Yhteinen vähimmäistieto ind. 5477, 5478
Liikunnan edistäminen kunnissa – TEA, pistemäärä 2022	55	70/72	ind. 4094
Ylipainon (ml. lihavuuden) yleisyys (%) 2 - 6 sekä 13-16 -vuotiailla (2022)	26,7 28,4	Koko maa 19,1 ja 24,8	Yhteinen vähimmäistieto ind. 3231, 3235
Koulussa noudatetaan Valtion ravitsemusneuvottelukunnan kouluruokailusuositusta koululounaan ja välipalojen järjestämisessä, % alueen kouluista (2022)	92	81/70	Yhteinen vähimmäistieto ind. 5317
Ei syö koululounasta päivittäin, % 8. ja 9. luokan oppilaista, AOL 1. ja 2. vuoden opiskelijoista, lukion 1. ja 2. vuoden opiskelijoista (2023)	27,6 34,7 29,7	33,0 / 38,0 32,2 / 38,8 22,5 / 31,4	Yhteinen vähimmäistieto ind 3904 ind 3938 ind 3923

<i>Mielen hyvinvointi</i>	Saarijärvi	Hyvinvointialue / koko maa	Indikaattori
Kohtalainen tai vaikea ahdistuneisuus, % 8. ja 9. luokan oppilaista, AOL 1. ja 2. vuoden sekä lukion 1. ja 2. vuoden opiskelijoista (2023)	24,4 15,3 23,4	20,6 / 21,4 15,7 / 18,0 17,8 / 21,1	Yhteinen vähimmäistieto ind. 328 ind 346 ind 337
Tyytyväinen elämäänsä tällä hetkellä, % 4. ja 5. luokan, 8. ja 9. luokan oppilaista, AOL 1. ja 2. luokan sekä lukion 1. ja 2. luokan oppilaista (2023)	83,3 66 68,6 71	86,0 / 85,1 66,8 / 65,7 69,4 / 66,2 70,5 / 66,9	Yhteinen vähimmäistieto ind 4811 ind. 4700 ind 4701 ind 4702
Mielenterveyden ja käyttäytymisen häiriöiden vuoksi työkyvyttömyyseläkettä saavat 18–34-vuotiaat, % vastaavan ikäisestä väestöstä (2023)	3,4	1,9 / 1,8	ind. 5032
Erittäin heikko osallisuuden kokemus % 8 ja 9 luokan oppilaista (2023)	15,3	11,7 / 12,3	Yhteinen vähimmäistieto ind. 5680
Kokee terveydentilansa keskinkertaiseksi tai huonoksi, 8. – 9. luokan oppilaista, AOL 1. ja 2. luokan opiskelijoista, lukion 1. – 2. vuoden opiskelijoista (2023)	23,9 24,3 30,2	26,0 / 26,6 25,7 / 28,6 23,3 / 25,2	Yhteinen vähimmäistieto ind. 286, 3931, 3916
Kokenut vahvaa positiivista mielenterveyttä viimeisen kahden viikon aikana, % 8. ja 9. luokan oppilaista, AOL 1. ja 2. vuoden opiskelijoista, lukion 1. ja 2. vuoden opiskelijoista (2023)	25,9 27,4 21,9	23,6 / 22,5 27,0 / 25,0 28,8 / 25,3	Yhteinen vähimmäistieto ind. 4715, 4716, 4717
Huolta herättävää päihteiden tai tupakka- ja nikotiinituotteiden käyttöä tai rahapelaamista, % 8. ja 9. luokan oppilaista, AOL 1. ja 2. vuoden opiskelijoista, lukion 1. ja 2. vuoden opiskelijoista (2023)	4,3 20 1,6	6,8 / 7,7 17,7 / 18,2 4,7 / 7,2	Yhteinen vähimmäistieto ind. 5362 ind 5364 ind 5363
Kulttuurin edistäminen kunnissa – TEA, pistemäärä 2023	80	65/71	ind. 4224

19. Toivakan kuntakortti

Muodostuu hyvinvointialueen sekä kunnan yhteisistä vähimmäistieto indikaattoreista
– hyvinvoinnin kuntakortti

Lisätietoja: Satu Korhonen, 040 192 7817, satu.korhonen@toivakka.fi

	Toivakka	Keski-Suomi	Huomioita
Väestömäärä	2368 (v.-23 lopussa) Tuorein 2352 (8/2024)	273 271	Vuoden 2023 lopussa (Keski-Suomen liitto)
Väestöennuste 2030 ja 2040 (laskettu 2024)	2300/2233	274 570 / 274 724	Sotkanet
Ikärakenne 2023	Alle 15 v. 18% 15-64 v. 53 % Yli 65 v. 30 % Väestökehitys - Keski-Suomi ennakoi		Ikäryhmittäinen ennuste (Keski-Suomen liitto)
Alle 15-vuotiaiden osuus väestöstä	18 %	15 %	
16–64-vuotiaiden osuus väestöstä	53 %	61 %	
65 vuotta täyttäneiden osuus väestöstä	30 %	25 %	

	Toivakka	Keski-Suomi / Koko maa	Huomioita
Koulutustasomittain 2022	342,9	387,20 / 391,30	ind. 180
Huoltosuhte, demog. 2023	90	64,60 / 61,9	ind. 761
Taloudellinen huoltosuhte 2022	158,8	145,9 / 129,6	ind. 182
Sairastavuusindeksi, ikävakioitu 2022	99,3	101,6 / 100,0	Yhteinen vähimmäistieto ind. 5641

Erityispiirteet
<p>Toivakassa yhdistyvät luonnonläheinen asuminen ja monipuolinen harrastaminen lähellä Jyväskylää. Toivakan keskustassa ovat palvelut, niin kaupalliset kuin julkisetkin päiväkodista vanhustenhoitoon kävelymatkan päässä toisistaan.</p> <p>Edullisen tonttitarjonnan lisäksi Toivakan kunta tukee perheitä ja kuntaan rakentamista. Meillä on käytössä v. 2024 Raksaraha ja vuoden 2025 alusta Suomen suurin kotihoidontuen kuntalisä Muksuraha.</p>
Hyvinvoinnin ja terveyden edistämisen painopistealueet
<p>Lasten ja nuorten hyvinvointisuunnitelman painopistealueet:</p> <p>Lasten ja nuorten osallisuuden ja kuuntelemisen turvaaminen Lasten ja nuorten liikunnallisen elämäntavan edistäminen Lasten ja nuorten mielen hyvinvoinnin tukeminen</p> <p>Hyvinvointisuunnittelussa ja –raportoinnissa huomioidaan eri väestöryhmien hyvinvoinnin ja terveyden edistäminen.</p>

Vahvuudet	Heikkoudet
<p>Hyvä maantieteellinen sijainti. Elinvoimaiset kylät sekä harvinaisuutena yhtenäiskoulun lisäksi toimiva vireä kyläkoulu. Turvallisuus.</p>	<p>Eri organisaatioiden haavoittuvuus henkilöresurssin ja vastuiden kasautumisen vuoksi. Ohjatun liikuntatoiminnan vähäinen tarjonta, soveltavaa liikuntaa ei juurikaan tarjolla.</p>

<p>Aio yhteisöllisyys ja yhteen hiileen puhaltaminen. Hyvät luontoliikuntamahdollisuudet. Korkea työllisyysprosentti. Kolmas sektori tekee aktiivista ja laadukasta hyvinvointityötä. Kunnan kokoon nähden riittävät vapaa-ajanpalvelut eri palveluntarjoajilta. Pienen kunnan ketteryys (esim. lupa-asiat). Kuntalaisten mielestä Toivakassa parasta on turvallisuus, ulkoilu, luonto, Päijänne, hiljaisuus, yhteisöllisyys ja ystävälliset ihmiset. Laadukkaat kunnan peruspalvelut. Laadukkaat varhaiskasvatus- ja perusopetuspalvelut, meillä esim. kyläkoulu Kankaisilla.</p>	<p>Vähäiset omaehtoisen liikkumisen paikat nuorille. Vähäiset vapaa-ajan oleskelupaikat nuorille. Julkiset kulkuyhteydet edelleen heikot parannuksista huolimatta. Sosiaali- ja terveystalveluiden henkilöresurssi hva:lla. Monenlaiset hyvinvointialueen palvelut eivät ole kehittyneet meillä, esim. Seniorikeskustoiminta, senioreiden hyvinvointineuvola. Tunne, että jäämme monessa asiassa hyvinvointialueen palveluiden marginaaliin. Pieni koko, pienet resurssit. Yhdistystoimijoita ei ole isojen paikkakuntien malliin. Toisen asteen oppilaitosten puute, nuoret aikuiset muuttavat muualle.</p>
<p>Uhat</p>	<p>Mahdollisuudet</p>
<p>Sosiaali- ja terveystalveluiden häviäminen. Sijainti Jyväskylän lähellä, loputkin palvelut karkaavat sinne. Kolmannen sektorin haavoittuvuus: monet toiminnot ovat yhden henkilön varassa ja henkilöillä on päällekkäisiä rooleja eri yhdistyksissä. Tekijät loppuvat eri sektoreilla kesken ja kuormittuvat liikaa. Samat haasteet kuin muuallakin: esim. kuntalaisten liikkumattomuus / vähäinen liikunta haasteena. Omaehtoiseen toimintaan nuorten liikuntapaikat vähäiset. -> ei saada nuoria liikkumaan omaehtoisesti ja fyysisen ja psyykkisen terveyden haasteet kasvavat. Nuorten oleskelupaikat ovat vähäiset. -> pahoinvointi näyttäytyy erilaisilla nuorten epävirallisilla areenoilla aiheuttaen erilaisia uhkia. Maahanmuuttajia vähän ->monikulttuurisuus säilyy vieraana ja jopa pelottavana.</p>	<p>Sijainti Jyväskylän lähellä. Alueellinen / kuntarajat ylittävä yhteistyö. Oikeiden yhteistyökumppaneiden kanssa on mahdollista saada paljon aikaan. Mahdollisuus reagoida asioihin ketterästi ja nopeasti. Lämmin yhteisöllisyys ja pienen kunnan edut houkuttavat muuttajia. Potentiaalia on kasvaa elinvoimaisena ja veto- sekä pitovoimaisena kuntana. Alhainen työttömyysprosentti verrattuna muihin Keski-Suomen kuntiin kertoo osaltaan kunnan elinvoimaisuudesta</p>

Kunta – tilastot Sotkanet

<i>Työ ja toimintakyky</i>	Toivakka	Hyvinvointialue/ Koko maa	Indikaattori
Koulutuksen ulkopuolelle jääneet 17–24-vuotiaat, % vastaavanikäisestä väestöstä 2022	7,9	7,3 / 8,3	ind. 3219
Toimeentulotukea pitkäaikaisesti saaneet 25–64-vuotiaat, % vastaavanikäisestä väestöstä 2023	0,6	2,7 / 2,4	ind. 234
Vaikeasti työllistyvät (rakennetyöttömyys), % 15–64-vuotiaista (2023)	3,6	5,4 / 4,2	Yhteinen vähimmäistieto ind. 3071
Työkyvyttömyyseläkettä saavat, % 16–64-vuotiaista 2023	6,3	5,7 / 5,2	ind. 2424
Työttömien terveystarkastukset, % työttömistä 2023	-	9,2 / 8,3	ind. 5274
Toimeentulotukea pitkäaikaisesti saaneet lapsiperheet, % lapsiperheistä (2023)	-	2,1 / 2,6	Yhteinen vähimmäistieto ind. 5097
Työkyvyttömyysindeksi, ikävakioitu (2022)	103,7	108,3 / 100,0	Yhteinen vähimmäistieto ind. 5663

Omaisshoidon tuella kotona hoidettavat 75 vuotta täyttäneet vuoden aikana, % vastaavanikäisestä väestöstä (2023)	3,7	4,3 / 4,1	Yhteinen vähimmäistieto ind. 3262
--	-----	-----------	-----------------------------------

<i>Arjen turvallisuus</i>	Toivakka	Hyvinvointialue / koko maa	Indikaattori
Kokenut vanhempien tai muiden huoltapitävien aikuisten fyysistä väkivaltaa vuoden aikana, % 4. ja 5 luokan oppilaista, 8. ja 9. luokan oppilaista, AOL 1. ja 2. vuoden opiskelijoista, lukion 1. ja 2. vuoden opiskelijoista (2023)	11,5 - - -	14,0 / 15,8 11,3 / 12,3 5,1 / 6,9 7,0 / 7,6	Yhteinen vähimmäistieto ind. 4890, 4956, 4958, 4957
Oppilaitoksen fyysiset työolot häirinneet opiskelua, % 8. ja 9. luokan oppilaista, AOL 1. ja 2. vuoden opiskelijoista, lukion 1. ja 2. vuoden opiskelijoista (2023)	14,9	21,9 / 25,6 8,0 / 10,9 10,7 / 13,1	Yhteinen vähimmäistieto ind. 5368, 5370, 5369
Syrjäytymisriskissä (ei työssä, ei opiskele, ei ole varusmiespalvelussa) olevat 18 - 24-vuotiaat, % vastaavanikäisistä (2022)	19,3	16,5 / 14,7	Yhteinen vähimmäistieto ind 5387
Vammojen ja myrkytysten vuoksi sairaalassa hoidetut potilaat / 10 000 asukasta (2023)	87,9	97,0 / 91,8	Yhteinen vähimmäistieto ind 3037
Yksinasuvat 75 vuotta täyttäneet, % vastaavanikäisestä asuntoväestöstä (2023)	46,9	45,0 / 45,3	Yhteinen vähimmäistieto ind 237

<i>Liikunnalliset elämäntavat</i>	Toivakka	Hyvinvointialue / Koko maa	Indikaattori
Lasten ja nuorten fyysinen toimintakyky (MOVEI-mittaus), % 5. ja 8. luokan oppilaista, joilla heikko fyysinen toimintakyky (2023)	34,4 41,4	34,4 / 37,0 37,9 / 40,1	Yhteinen vähimmäistieto ind. 5477, 5478
Liikunnan edistäminen kunnissa – TEA, pistemäärä 2022	18	70 / 72	ind. 4094
Ylipainon (ml. lihavuuden) yleisyys (%) 2 - 6 sekä 13-16 -vuotiailla (2022)	- -	Koko maa 19,1 ja 24,8	Yhteinen vähimmäistieto ind. 3231, 3235
Koulussa noudatetaan Valtion ravitsemusneuvottelukunnan kouluruokailusuositusta koululounaan ja välipalojen järjestämisessä, % alueen kouluista (2022)	100	81/70	Yhteinen vähimmäistieto ind. 5317
Ei syö koululounasta päivittäin, % 8. ja 9. luokan oppilaista, AOL 1. ja 2. vuoden opiskelijoista, lukion 1. ja 2. vuoden opiskelijoista (2023)	10,6 - -	33,0 / 38,0 32,2 / 38,8 22,5 / 31,4	Yhteinen vähimmäistieto ind 3904 ind 3938 ind 3923

<i>Mielen hyvinvointi</i>	Toivakka	Hyvinvointialue / koko maa	Indikaattori
Kohtalainen tai vaikea ahdistuneisuus, % 8. ja 9. luokan oppilaista, AOL 1. ja 2. vuoden sekä lukion 1. ja 2. vuoden opiskelijoista (2023)	10,6	20,6 / 21,4 15,7 / 18,0 17,8 / 21,1	Yhteinen vähimmäistieto ind. 328

			ind 346 ind 337
Tyytyväinen elämäänsä tällä hetkellä, % 4. ja 5. luokan, 8. ja 9. luokan oppilaista, AOL 1. ja 2. luokan sekä lukion 1. ja 2. luokan oppilaista (2023)	88,5 62,2 - -	86,0 / 85,1 66,8 / 65,7 69,4 / 66,2 70,5 / 66,9	Yhteinen vähimmäistieto ind 4811 ind 4700 ind 4701 ind 4702
Mielenterveyden ja käyttäytymisen häiriöiden vuoksi työkyvyttömyyseläkettä saavat 18–34-vuotiaat, % vastaavanikäisestä väestöstä (2023)	1,9	1,9 / 1,8	ind. 5032
Erittäin heikko osallisuuden kokemus % 8 ja 9 luokan oppilaista (2023)		11,7 / 12,3	Yhteinen vähimmäistieto ind. 5680
Kokee terveydentilansa keskinertaiseksi tai huonoksi, 8. – 9. luokan oppilaista, AOL 1. ja 2. luokan opiskelijoista, lukion 1. – 2. vuoden opiskelijoista (2023)	23,4 - -	26,0 / 26,6 25,7 / 28,6 23,3 / 25,2	Yhteinen vähimmäistieto ind. 286, 3931, 3916
Kokenut vahvaa positiivista mielenterveyttä viimeisen kahden viikon aikana, % 8. ja 9. luokan oppilaista, AOL 1. ja 2. vuoden opiskelijoista, lukion 1. ja 2. vuoden opiskelijoista (2023)	17,4 - -	23,6 / 22,5 27,0 / 25,0 28,8 / 25,3	Yhteinen vähimmäistieto ind. 4715, 4716, 4717
Huolta herättävää päihteiden tai tupakka- ja nikotiinituotteiden käyttöä tai rahapelaamista, % 8. ja 9. luokan oppilaista, AOL 1. ja 2. vuoden opiskelijoista, lukion 1. ja 2. vuoden opiskelijoista (2023)	- - -	6,8 / 7,7 17,7 / 18,2 4,7 / 7,2	Yhteinen vähimmäistieto ind. 5362 ind 5364 ind 5363
Kulttuurin edistäminen kunnissa – TEA pistemäärä 2023	39	65 / 71	ind. 4224

Lisätietoa

Muut huomioon otavat indikaattorit, joita kunta erityisesti haluaa nostaa esille: Kaatumisiin ja putoamisiin liittyvät hoitojaksot 65 vuota täyttäneillä (ind. 3959) ovat olleet parina viime vuonna lähellä kuntien tavoitetilaa ja kuntien vertailussakin tuloksemme on ollut hyvä.

Muut huomioon otavat asiat: Meillä on hyvin vähän saatavilla olevaa indikaattori- tai kokemustietoa 2. asteen opiskelijoista ja nuorista aikuisista.

TEAvisarin osalta/pohjalta on tehty kehittämistä ja sitä jatketaan tulevaisuudessakin.

20. Uuraisten kuntakortti

Muodostuu hyvinvointialueen sekä kunnan yhteisistä vähimmäistieto indikaattoreista
– hyvinvoinnin kuntakortti

Lisätietoja: Mari Sivill, puh 040 585 7784, Mari.Sivill@uurainen.fi

	Uurainen	Keski-Suomi	Huomioita
Väestömäärä	3615	273 271	Vuoden 2023 lopussa (Keski-Suomen liitto)
Väestöennuste 2030 ja 2040 (laskettu 2024)	3564/3253	274 570 / 274 724	Sotkanet
Ikärakenne 2023			Ikäryhmittäinen ennuste (Keski-Suomen liitto)
Alle 15-vuotiaiden osuus väestöstä	24 %	15 %	
16–64-vuotiaiden osuus väestöstä	55 %	61 %	
65 vuotta täyttäneiden osuus väestöstä	21 %	25 %	

	Uurainen	Keski-Suomi / Koko maa	Huomioita
Koulutustasomittain 2022	349,1	387,20 / 391,30	ind. 180
Huoltosuhde, demog. 2023	83,4	64,60 / 61,9	ind. 761
Taloudellinen huoltosuhde 2022	158,6	145,9 / 129,6	ind. 182
Sairastavuusindeksi, ikävakiointu 2022	93,2	101,6 / 100,0	Yhteinen vähimmäistieto ind. 5641

Erityispiirteet
<i>Uurainen on energinen kunta, jossa on paljon lapsia ja nuoria. Ympäristö on turvallinen ja rauhallinen. Välitetään toisista ja halutaan muille hyvää. Aktiivinen kunta.</i>
Hyvinvoinnin ja terveyden edistämisen painopistealueet
<i>Lapsiperheet, varojen säilyttäminen ja viihtyisä ympäristö, terveellinen ravinto, ystävät</i>

Vahvuudet	Heikkoudet
Aktiivinen järjestötoiminta, yhteisöllisyys, hyvin toimivat terveyskeskus, monipuoliset liikuntapaikat ympäri vuoden, aktiiviset seurat, ikärakenne, lapsia ja nuoria on paljon, aktiivista elämää, sijainti, asiointi on helppoa päättäjiin, joustava organisaatio, Uuraisilta pääsee helposti pois mutta myös takaisin, paljon tilaa, koulut ovat voimavara, pienet luokat, työstään kiinnostuneet opettajat, hyvä perusopetus	Aktiivisia järjestötoimijoita kaivattaisiin lisää, Vanhus- ja vammaisneuvostolla ei ole valtaa, kuntalaiset hajallaan ympäri kuntaa (välimatkat), ohjaajakapasiteetin rajallisuus, pyörätieverkoston puute, keskustan sijainti suhteessa asutukseen, nuoret lähtevät opiskelemaan muualle peruskoulun jälkeen, koska Uuraisilla ei ole toisen asteen oppilaitoksia, pienet resurssit
Uhat	Mahdollisuudet
Terveyspalvelujen heikkeneminen, terveysasema pitää säilyttää, liikaa yksilösuojaa (ei saa kertoa nimiä), talouden heikentyminen, palveluiden väheneminen, ilkeä, aktiivien ikääntyminen, yleisten tilojen puute (Selmalla kuitattu), rahoituksen (valtio) heikkeneminen, kuntaliitokset, palvelujen väheneminen Nuorilta: Uimahallin puuttuminen	”vaikka mitä”, yhteisöllisen asumisen keskus, järjestöjen ja julkisen puolen yhteistyö, aktiivinen järjestötoiminta, osallistaminen, yhdessä tekeminen, paluumuutto, tilaa ja puhdas luonto, uusien kuntaan muuttaneiden asukkaiden huomioiminen palvelujen suunnittelussa ja päätöksenteossa, potentiaalia löytyy Nuorilta: Kauppa, pitseria, Nuokkari, harrastusmahdollisuudet, 4H ansiosta pari kertaa viikossa ilmaiseksi kuntosalille, kunnanjohtaja

Kunta – tilastot Sotkanet

<i>Työ ja toimintakyky</i>	Uurainen	Hyvinvointialue/ Koko maa	Indikaattori
Koulutuksen ulkopuolelle jääneet 17–24-vuotiaat, % vastaavanikäisestä väestöstä 2022	4,9	7,3 / 8,3	ind. 3219
Toimeentulotukea pitkäaikaisesti saaneet 25–64-vuotiaat, % vastaavanikäisestä väestöstä 2023	0,8	2,7 / 2,4	ind. 234
Vaikeasti työllistyvät (rakennetyöttömyys), % 15–64-vuotiaista (2023)	4,3	5,4 / 4,2	Yhteinen vähimmäistieto ind. 3071
Työkyvyttömyyseläkettä saavat, % 16–64-vuotiasta 2023	5,1	5,7 / 5,2	ind. 2424
Työttömien terveystarkastukset, % työttömistä 2023	5,6	9,2 / 8,3	ind. 5274
Toimeentulotukea pitkäaikaisesti saaneet lapsiperheet, % lapsiperheistä (2023)	-	2,1 / 2,6	Yhteinen vähimmäistieto ind. 5097
Työkyvyttömyysindeksi, ikävakioitu (2022)	89,9	108,3 / 100,0	Yhteinen vähimmäistieto ind. 5663
Omaishoidon tuella kotona hoidettavat 75 vuotta täyttäneet vuoden aikana, % vastaavanikäisestä väestöstä ? (2023)	2,8	4,3 / 4,1	Yhteinen vähimmäistieto ind. 3262

<i>Arjen turvallisuus</i>	Uurainen	Hyvinvointialue / koko maa	Indikaattori
Kokenut vanhempien tai muiden huoltapitävien aikuisten fyysistä väkivaltaa vuoden aikana, % 4. ja 5 luokan oppilaista, 8. ja 9. luokan oppilaista, AOL 1. ja 2. vuoden opiskelijoista, lukion 1. ja 2. vuoden opiskelijoista (2023)	14,4 6,4 - -	14,0 / 15,8 11,3 / 12,3 5,1 / 6,9 7,0 / 7,6	Yhteinen vähimmäistieto ind. 4890, 4956, 4958, 4957
Oppilaitoksen fyysiset työolot häirinneet opiskelua, % 8. ja 9. luokan oppilaista, AOL 1. ja 2. vuoden opiskelijoista, lukion 1. ja 2. vuoden opiskelijoista (2023)	16,1 - -	21,9 / 25,6 8,0 / 10,9 10,7 / 13,1	Yhteinen vähimmäistieto ind. 5368, 5370, 5369
Syrjäytymisriskissä (ei työssä, ei opiskele, ei ole varusmiespalvelussa) olevat 18 - 24-vuotiaat, % vastaavanikäisistä (2022)	22,9	16,5 / 14,7	Yhteinen vähimmäistieto ind 5387
Vammojen ja myrkytysten vuoksi sairaalassa hoidetut potilaat / 10 000 asukasta (2023)	74,9	97,0 / 91,8	Yhteinen vähimmäistieto ind 3037
Yksinasuvat 75 vuotta täyttäneet, % vastaavanikäisestä asuntoväestöstä (2023)	37,4	45,0 / 45,3	Yhteinen vähimmäistieto ind 237

<i>Liikunnalliset elämäntavat</i>	Uurainen	Hyvinvointialue / Koko maa	Indikaattori
Lasten ja nuorten fyysinen toimintakyky (MOVEI-mittaus), % 5. ja 8. luokan oppilaista, joilla heikko fyysinen toimintakyky (2023)	27 28,2	34,4 / 37,0 37,9 / 40,1	Yhteinen vähimmäistieto ind. 5477, 5478

Liikunnan edistäminen kunnissa – TEA, pistemäärä 2022	66	70/72	ind. 4094
Ylipainon (ml. lihavuuden) yleisyys (%) 2 - 6 sekä 13-16 -vuotiailla (2022)		Koko maa 19,1 ja 24,8	Yhteinen vähimmäistieto ind. 3231, 3235
Koulussa noudatetaan Valtion ravitsemusneuvottelukunnan kouluruokailusuositusta koululounaan ja välipalojen järjestämisessä, % alueen kouluista (2022)	67	81/70	Yhteinen vähimmäistieto ind. 5317
Ei syö koululounasta päivittäin, % 8. ja 9.luokk. oppilaista, AOL 1. ja 2. vuoden opiskelijoista, lukion 1. ja 2. vuoden opiskelijoista (2023)	10,6 - -	33,0 / 38,0 32,2 / 38,8 22,5 / 31,4	Yhteinen vähimmäistieto ind 3904 ind 3938 ind 3923

<i>Mielen hyvinvointi</i>	Uurainen	Hyvinvointialue / koko maa	Indikaattori
Kohtalainen tai vaikea ahdistuneisuus, % 8. ja 9. luokk. oppilaista, AOL 1. ja 2. vuoden sekä lukion 1. ja 2. vuoden opiskelijoista (2023)	9,8 - -	20,6 / 21,4 15,7 / 18,0 17,8 / 21,1	Yhteinen vähimmäistieto ind. 328 ind 346 ind 337
Tyytyväinen elämäänsä tällä hetkellä, % 4. ja 5. luokk., 8. ja 9. luokk. oppilaista, AOL 1. ja 2. luokk. sekä lukion 1. ja 2. luokk. oppilaista (2023)	86,5 76,7 - -	86,0 / 85,1 66,8 / 65,7 69,4 / 66,2 70,5 / 66,9	Yhteinen vähimmäistieto ind 4811 ind. 4700 ind 4701 ind 4702
Mielenterveyden ja käyttäytymisen häiriöiden vuoksi työkyvyttömyyseläkettä saavat 18–34-vuotiaat, % vastaavanikäisestä väestöstä (2023)	1	1,9 / 1,8	ind. 5032
Erittäin heikko osallisuuden kokemus % 8 ja 9 luokk. oppilaista (2023)	6,6	11,7 / 12,3	Yhteinen vähimmäistieto ind. 5680
Kokee terveydentilansa keskinkertaiseksi tai huonoksi, 8. – 9. luokk. oppilaista, AOL 1. ja 2. luokk. opiskelijoista, lukion 1. – 2. vuoden opiskelijoista (2023)	21,3 - -	26,0 / 26,6 25,7 / 28,6 23,3 / 25,2	Yhteinen vähimmäistieto ind. 286, 3931, 3916
Kokenut vahvaa positiivista mielenterveyttä viimeisen kahden viikon aikana, % 8. ja 9. luokk. oppilaista, AOL 1. ja 2. vuoden opiskelijoista, lukion 1. ja 2. vuoden opiskelijoista (2023)	29 -	23,6 / 22,5 27,0 / 25,0 28,8 / 25,3	Yhteinen vähimmäistieto ind. 4715, 4716, 4717
Huolta herättävää päihteiden tai tupakka- ja nikotiini tuotteiden käyttöä tai rahapelaamista, % 8. ja 9. luokk. oppilaista, AOL 1. ja 2. vuoden opiskelijoista, lukion 1. ja 2. vuoden opiskelijoista (2023)	2,1 - -	6,8 / 7,7 17,7 / 18,2 4,7 / 7,2	Yhteinen vähimmäistieto ind. 5362 ind 5364 ind 5363
Kulttuurin edistäminen kunnissa – TEA, pistemäärä 2023	40	65/71	ind. 4224

Lisätietoa

Muut huomioitavat indikaattorit, joita kunta erityisesti haluaa nostaa esille:

Muut huomioitavat asiat:

21. Viitasaaren kuntakortti

Muodostuu hyvinvointialueen sekä kunnan yhteisistä vähimmäistieto indikaattoreista
– hyvinvoinnin kuntakortti

Lisätietoja: Pauliina Koivisto, 0405424443, pauliina.koivisto@viitasaari.fi (yhteyshenkilö kunnassa)

	Viitasaari	Keski-Suomi	Huomioita
Väestömäärä	5877	273 271	Vuoden 2023 lopussa (Keski-Suomen liitto)
Väestöennuste 2030 ja 2040 (laskettu 2024)	5359 / 4914 https://stat.fi/til/vaenn/2004/vaenn_2004_09-20_tau_002.html	274 570 / 274 724	Sotkanet
Ikärakenne 2023	https://info.keskisuomi.fi/vaestokehitys/		Ikäryhmittäinen ennuste (Keski-Suomen liitto)
Alle 15-vuotiaiden osuus väestöstä	11 %	15 %	
16–64-vuotiaiden osuus väestöstä	50 %	61 %	
65 vuotta täyttäneiden osuus väestöstä	39 %	25 %	

	Viitasaari	Keski-Suomi / Koko maa	Huomioita
Koulutustasomittain 2022	293,3	387,20 / 391,30	ind. 180
Huoltosuhde, demog. 2023	101,3	64,60 / 61,9	ind. 761
Taloudellinen huoltosuhde 2022	182,6	145,9 / 129,6	ind. 182
Sairastavuusindeksi, ikävakioitu 2022	110,9	101,6 / 100,0	Yhteinen vähimmäistieto ind. 5641

Erityispiirteet
<i>Aktiivinen järjestökenttä, kaupungin laajat liikuntapalvelut (mm. uimahalli ja kuntosalit, liikuntaneuvonta, ulkoliikuntamahdollisuudet) ja runsas kulttuuritarjonta, aktiivinen kansalaisopisto ja kirjasto, kyläkydyt sivukyliltä keskustaan, toiseen asteen koulutusmahdollisuudet, maantieteellinen sijainti kahden valtatie risteyksissä ja järven ympäröimänä, ikäihmisten avoin päivätoiminta, perhekeskus, älysalit, pinta-alaltaan laaja kunta, kylät kaukana keskustasta, palveluiden saavutettavuuden haasteet, digitaalisten yhteyksien riittämättömyys, verkkoyhteyksien haasteet,</i>
Hyvinvoinnin ja terveyden edistämisen painopistealueet
Kaupunkistrategia: päämääränä hyvinvoiva ja osallistuva kuntalainen Talousarvio 24: palvelu- ja kiinteistöstrategian luominen (palvelumuotojen linjaaminen ja kehittäminen), hyvinvointipalveluiden uudelleenorganisointi (kokonaisuuden hallinta) Hyvinvointisuunnitelma 21-25: terveyttä edistävien elämäntapojen vahvistuminen, mielenterveysongelmien ja syrjäytymisen ennaltaehkäisy, vanhemmuuden vahvistuminen, osallisuuden edistäminen, yksinäisyyden lieventäminen, kuntalaisten oman vastuun vahvistuminen hyvinvoinnin ja terveyden edistämisessä

Vahvuudet	Heikkoudet
Hyvät peruspalvelut, aktiivinen kansalaisopisto ja kirjasto, Digikeskus & Lennätin, kaupungin hyvä resurssointi hyvinvointityöhön, kaupungin sijainti,	Osaavan työvoiman saatavuus, pitkät välimatkat, huoltosuhde

korkea työpaikkaomavaraisuus, väestön sairastavuus laskenut, monipuoliset liikunta- ja kulttuuripalvelut	
Uhat	Mahdollisuudet
Väestörakenne, valokuituhankkeen epäonnistuminen, palveluiden pysyminen, palveluverkon säilyttäminen, isojen työnantajien äkilliset rakennemuutokset, kuntatalous, investointihankkeiden epäonnistumiset	Aktiivinen järjestökenttä, laajat liikuntamahdollisuudet, kehittämishalukkuus, hankkeet, tasapainoinen talouden rakenne, suhteellisen vakaa taloustilanne, kokemus usean kunnan yhteistoiminnasta, myönteinen kuntakuva,

Kunta – tilastot Sotkanet

<i>Työ ja toimintakyky</i>	Viitasaari	Hyvinvointialue/ Koko maa	Indikaattori
Koulutuksen ulkopuolelle jääneet 17–24-vuotiaat, % vastaavanikäisestä väestöstä 2022	11,6	7,3 / 8,3	ind. 3219
Toimeentulotukea pitkäaikaisesti saaneet 25–64-vuotiaat, % vastaavanikäisestä väestöstä 2023	1,4	2,7 / 2,4	ind. 234
Vaikeasti työllistyvät (rakennetyöttömyys), % 15–64-vuotiaista (2023)	4,9	5,4 / 4,2	Yhteinen vähimmäistieto ind. 3071
Työkyvyttömyyseläkettä saavat, % 16–64-vuotiasta 2023	9,6	5,7 / 5,2	ind. 2424
Työttömien terveystarkastukset, % työttömistä 2023	2,7	9,2 / 8,3	ind. 5274
Toimeentulotukea pitkäaikaisesti saaneet lapsiperheet, % lapsiperheistä (2023)	-	2,1 / 2,6	Yhteinen vähimmäistieto ind. 5097
Työkyvyttömyysindeksi, ikävakioitu (2022)	150	108,3 / 100,0	Yhteinen vähimmäistieto ind. 5663
Omaishoidon tuella kotona hoidettavat 75 vuotta täyttäneet vuoden aikana, % vastaavanikäisestä väestöstä ? (2023)	6,3	4,3 / 4,1	Yhteinen vähimmäistieto ind. 3262

<i>Arjen turvallisuus</i>	Viitasaari	Hyvinvointialue / koko maa	Indikaattori
Kokenut vanhempien tai muiden huoltapitävien aikuisten fyysistä väkivaltaa vuoden aikana, % 4. ja 5 luokan oppilaista, 8. ja 9. luokan oppilaista, AOL 1. ja 2. vuoden opiskelijoista, lukion 1. ja 2. vuoden opiskelijoista (2023)	20,5 11,6 - -	14,0 / 15,8 11,3 / 12,3 5,1 / 6,9 7,0 / 7,6	Yhteinen vähimmäistieto ind. 4890, 4956, 4958, 4957
Oppilaitoksen fyysiset työolot häirinneet opiskelua, % 8. ja 9. luokan oppilaista, AOL 1. ja 2. vuoden opiskelijoista, lukion 1. ja 2. vuoden opiskelijoista (2023)	14,5 - -	21,9 / 25,6 8,0 / 10,9 10,7 / 13,1	Yhteinen vähimmäistieto ind. 5368, 5370, 5369
Syrjäytymisriskissä (ei työssä, ei opiskele, ei ole varusmiespalvelussa) olevat 18 - 24-vuotiaat, % vastaavanikäisistä (2022)	21,1	16,5 / 14,7	Yhteinen vähimmäistieto ind 5387
Vammojen ja myrkytysten vuoksi sairaalassa hoidetut potilaat / 10 000 asukasta (2023)	133,6	97,0 / 91,8	Yhteinen vähimmäistieto ind 3037

Yksinasuvat 75 vuotta täyttäneet, % vastaavanikäisestä asuntoväestöstä (2023)	45,9	45,0 / 45,3	Yhteinen vähimmäistieto ind 237
---	------	-------------	---------------------------------

<i>Liikunnalliset elämäntavat</i>	Viitasaari	Hyvinvointialue / Koko maa	Indikaattori
Lasten ja nuorten fyysinen toimintakyky (MOVE!-mittaus), % 5. ja 8. luokan oppilaista, joilla heikko fyysinen toimintakyky (2023)	34,2 38,2	34,4 / 37,0 37,9 / 40,1	Yhteinen vähimmäistieto ind. 5477, 5478
Liikunnan edistäminen kunnissa – TEA, pistemäärä 2022	70	70/72	ind. 4094
Ylipainon (ml. lihavuuden) yleisyys (%) 2 - 6 sekä 13-16 -vuotiailla (2022)	17,9 35,4	Koko maa 19,1 ja 24,8	Yhteinen vähimmäistieto ind. 3231, 3235
Koulussa noudatetaan Valtion ravitsemusneuvottelukunnan kouluruokailusuositusta koululounaan ja välipalojen järjestämisessä, % alueen kouluista (2022)	93	81/70	Yhteinen vähimmäistieto ind. 5317
Ei syö koululounasta päivittäin, % 8. ja 9. luokan oppilaista, AOL 1. ja 2. vuoden opiskelijoista, lukion 1. ja 2. vuoden opiskelijoista (2023)	27,5 - 17	33,0 / 38,0 32,2 / 38,8 22,5 / 31,4	Yhteinen vähimmäistieto ind 3904 ind 3938 ind 3923

<i>Mielen hyvinvointi</i>	Viitasaari	Hyvinvointialue / koko maa	Indikaattori
Kohtalainen tai vaikea ahdistuneisuus, % 8. ja 9. luokan oppilaista, AOL 1. ja 2. vuoden sekä lukion 1. ja 2. vuoden opiskelijoista (2023)	29 - 25,5	20,6 / 21,4 15,7 / 18,0 17,8 / 21,1	Yhteinen vähimmäistieto ind. 328 ind 346 ind 337
Tyytyväinen elämäänsä tällä hetkellä, % 4. ja 5. luokan, 8. ja 9. luokan oppilaista, AOL 1. ja 2. luokan sekä lukion 1. ja 2. luokan oppilaista (2023)	77,9 56,7 79,1 68,1	86,0 / 85,1 66,8 / 65,7 69,4 / 66,2 70,5 / 66,9	Yhteinen vähimmäistieto ind 4811 ind. 4700 ind 4701 ind 4702
Mielenterveyden ja käyttäytymisen häiriöiden vuoksi työkyvyttömyyseläkettä saavat 18–34-vuotiaat, % vastaavanikäisestä väestöstä (2023)	3,8	1,9 / 1,8	ind. 5032
Erittäin heikko osallisuuden kokemus % 8 ja 9 luokan oppilaista (2023)	13,8	11,7 / 12,3	Yhteinen vähimmäistieto ind. 5680
Kokee terveydentilansa keskimääräiseksi tai huonoksi, 8. – 9. luokan oppilaista, AOL 1. ja 2. luokan opiskelijoista, lukion 1. – 2. vuoden opiskelijoista (2023)	29,4 - 21,3	26,0 / 26,6 25,7 / 28,6 23,3 / 25,2	Yhteinen vähimmäistieto ind. 286, 3931, 3916
Kokenut vahvaa positiivista mielensterveyttä viimeisen kahden viikon aikana, % 8. ja 9. luokan oppilaista, AOL 1. ja 2. vuoden	17,9 30,2 36,2	23,6 / 22,5 27,0 / 25,0 28,8 / 25,3	Yhteinen vähimmäistieto ind. 4715, 4716, 4717

opiskelijoista, lukion 1. ja 2. vuoden opiskelijoista (2023)			
Huolta herättävää päihteiden tai tupakka- ja nikotiinituotteiden käyttöä tai rahapelaamista, % 8. ja 9. luokan oppilaista, AOL 1. ja 2. vuoden opiskelijoista, lukion 1. ja 2. vuoden opiskelijoista (2023)	2,9 22,7 -	6,8 / 7,7 17,7 / 18,2 4,7 / 7,2	Yhteinen vähimmäistieto ind. 5362 ind 5364 ind 5363
Kulttuurin edistäminen kunnissa – TEA, pistemäärä 2023	55	65/71	ind. 4224

Lisätietoa

Muut huomioitavat indikaattorit, joita kunta erityisesti haluaa nostaa esille:

- huolta herättävä päihteiden tai tupakka- ja nikotiinituotteiden käyttöä tai rahapelaamista ammatillisen oppilaitoksen 1. ja 2.vuoden opiskelijoista (Vts: 22,7 / Keski-Suomi: 17,7)
- huoltosuhde (Vts: 101,3 / K-S: 64,6)
- kohtalainen tai vaikea ahdistuneisuus 8. ja 9. luokkalaisilla (Vts 29 / K-S: 20,6)
- kohtalainen tai vaikea ahdistuneisuus lukion 1. ja 2. vuoden opiskelijoista (Vts 25,5 / K-S 17,8)
- kokee terveydentilan keskinkertaiseksi tai huonoksi 8. ja 9. luokka (Vts 29,4 / K-S 26)
- kokenut vahvaa positiivista mielenterveyttä viimeisen kahden viikon aikana 8. ja 9. luokka (Vts 17,9 / K-S 23,6)
- kokenut vanhempien tai muiden huoltajien fyysistä väkivaltaa 4. ja 5.luokka (Vts 20,5 / K-S 11,3)
- mielenterveyden ja käyttäytymisen häiriöiden vuoksi työkyvyttömyyseläkettä saavat 18-34-vuotiaat (Vts 3,8 / K-S 1,9)
- tyytyväinen elämäänsä 4. ja 5.luokka (Vts 77,9 / K-S 86)
- tyytyväinen elämäänsä 8. ja 9.luokka (Vts 56,7 / K-S 66,8)
- työkyvyttömyyseläkettä saavat 16-64 vuotiaat (Vts 9,6 / K-S 5,7)

Mielenterveyden tukeminen yleinen teema tulevina vuosina Muut huomioitavat asiat:

22. Äänekosken kuntakortti

Muodostuu hyvinvointialueen sekä kunnan yhteisistä vähimmäistieto indikaattoreista
– hyvinvoinnin kuntakortti

Lisätietoja: hyvinvointikoordinaattori Päivi Kivelä, puh. 040 557 7070, paivi.kivela@aanekoski.fi
(yhteyshenkilö kunnassa)

	Äänekoski	Keski-Suomi	Huomioita
Väestömäärä	17 971	273 271	Vuoden 2023 lopussa (Keski-Suomen liitto)
Väestöennuste 2030 ja 2040 (laskettu 2024)	16 748 / 15 539	274 570 / 274 724	Sotkanet
Ikärakenne 2023			Ikäryhmittäinen ennuste (Keski-Suomen liitto)
Alle 15-vuotiaiden osuus väestöstä	14 %	15 %	
16–64-vuotiaiden osuus väestöstä	56 %	61 %	
65 vuotta täyttäneiden osuus väestöstä	30 %	25 %	

	Äänekoski	Keski-Suomi / Koko maa	Huomioita
Koulutustasomittain 2022	314	387,20 / 391,30	ind. 180
Huoltosuhte, demog. 2023	78	64,60 / 61,9	ind. 761
Taloudellinen huoltosuhte 2022	168,1	145,9 / 129,6	ind. 182
Sairastavuusindeksi, ikävakioitu 2022	110,1	101,6 / 100,0	Yhteinen vähimmäistieto ind. 5641

Erityispiirteet (hyvinvointierojen näkökulma)

Polarisaatio:

- *Kaupungin alueellinen pirstaleisuus, väestön kulttuurinen moninaisuus, asuinalueiden eriytyminen (monitaajamaisuus, vahvat kyläidentiteetit, tehdasyhdyskuntien ja kuntaliitosten historia, uusäänekoskelaiset, vähemmistöt ja kotoutujat)*
- *Huoltosuhteen synkistymisen ja sosiaaliekonomisen eriarvoisuuden korostuminen myönteisestä investointikehityksestä huolimatta: yhtäältä erittäin hyvin pärjäävät perheet ja toisaalta ne, joilla menee todella huonosti*
- *Kasautuva sosiaalinen huono-osaisuus ja palvelutarpeet, päihteidenkäyttöön liittyvät haitat ja elämäntapasairauksien ylisukupolvisuus (matala koulutustaso, pienituloisuus ja tulosiirrot, pitkäaikaistyöttömyys)*

Hyvinvoinnin ja terveyden edistämisen painopistealueet

1. **Kuntalaisten hyvä arki** (kunnan tuottamien palveluiden laatu ja asiakaslähtöisyys, sidosryhmäosallisuus ja yhteiskehittäminen)
2. **Kuntalaisten osallisuus ja yhteisöön kuuluminen** (Kehitetään rakenteita, joilla vahvistetaan kuntalaisten kuulluksi tuleamista ja kansalaisdemokratiaa; Vahvistetaan kuntalaisten mahdollisuuksia osallistua elinympäristönsä kestäväan kehittämiseen (taloudellinen, ekologinen ja sosiaalinen kestävyys)
3. **Yhteisöllisyyden vahvistaminen** (Tuetaan yhdistysten ja vapaaehtoistoimintaan pohjautuvien ryhmien toiminnan mahdollisuuksia; tuetaan perheyhteisöjä; edistetään yhteisöön kiinnittymistä ja paikallidentiteetin kehittymistä; ehkäistään asuinalueiden eriytymistä)

Vahvuudet	Heikkoudet
<p>Kaupunkistrategia (Äänekoski-ilmiö) mahdollistaa toimialarajat ylittävän, kuntalaisten omaehtoisen hyvinvoinnin ylläpitämiseen ja vahvistamiseen tähtäävän työn toteuttamisen</p> <p>Kestävä kehitys huomioitu monipuolisesti strategiassa</p> <p>Kaupungin korkea työpaikkaomavaraisuus</p> <p>Houkuttelevuus investointikohteena</p> <p>Kaupungin koko luo hyvät puitteet yhteisöllisyyden rakentamiselle ja vahvistamiselle: yhteistyö voi olla sujuvaa, kun toimijat tuntevat toisensa</p> <p>Harrastamisen puitteet, vahvat seurat, liikunta- ja kulttuuritoimijat, kyläyhdistykset ja yritykset</p> <p>Laadukkaat peruspalvelut, osaava henkilöstö ja kehittämismyönteisyys</p> <p>Toimitilainvestoinnit, terveet ja nykyaikaiset tilat</p>	<p>Alueellinen pirstaleisuus kustannusrasitteena</p> <p>Asukasluvun lasku, väestön voimakas ikääntyminen</p> <p>Asuinalueiden sosiaalinen eriytyminen (ylisukupolvisuus, kotoutujat) – ruokkii polarisaatiota</p> <p>Äänekosken ristiriitainen maine asuinpaikkakuntana (esim. tehtaas vs maisema- ja luontoarvojen hyödyntäminen), vaikka mielikuva Äänekoskesta asuinkuntana on muuttunut aiempaa positiivisemmaksi</p>
Uhat	Mahdollisuudet
<p>Ikärakenteen kehittyminen huolestuttavaan suuntaan</p> <p>Asuinalueiden voimistuva eriytyminen asuntopolitiikan seurauksena</p> <p>Polarisaation kärjistyminen voi johtaa väestösuhteiden kärjistymiseen, näköalattomuuden, osattomuuden ja turvattomuuden syveneviin kierteisiin</p> <p>Työvoiman saatavuus</p> <p>Leikkaukset ammatilliseen koulutukseen (Poke), aikuiskoulutukseen ja elinikäiseen oppimiseen paikkakunnalla, jolla ennestään matala koulutustaso</p> <p>Järjestöjen toimintaresurssien heikkeneminen samalla, kun Äänekoskelta puuttuu yhdessä tekemistä ja sosiaalisia innovaatioita aktiivisia tilaratkaisuja ja muita tukirakenteita</p>	<p>Toteutetaan systemaattinen ja läpileikkaava kaupunkistrategian jalkauttaminen ja sitouttaminen (henkilöstö, asukkaat, sidosryhmät)</p> <p>Kaupungin yhteisöroolin vahvistaminen ja asukkaiden omaan elinympäristöön liittyvän toimintaosallisuuden tukeminen</p> <p>Suunnitelmallinen asuntopolitiikka</p> <p>Kaupunkiorganisaation toimialojen siiloutumisen vähentäminen, osallisuusrakenteiden selkiyttäminen ja eri toimialoilla kertyvän tietovarannon hyödyntäminen hyte-työssä</p> <p>Toimintakulttuurin uudistaminen asiakaslähtöisyyttä, sidosryhmien ja asukkaiden aktiivista toimijuutta tukevaksi</p> <p>HYTE-työn tehokkaampi koordinointi ja kohdentaminen erityisesti haavoittuvassa asemassa olevien tukemiseksi</p> <p>Lakisääteisten vaikuttamiselinten (nuorisovaltuusto, vammaisneuvosto, vanhusneuvosto) tehokas kuulemisjärjestelmän hyödyntäminen ja aito yhteistoiminta</p> <p>Otetaan käyttöön soveltuvia menetelmiä ennalta ehkäisevän työn pitkäntähtäimen kustannusvaikutusten osoittamiseksi</p> <p>Ehkäisevän päihdetyön ja rahapelaamisen ehkäisyn koordinointi, toimialarajat ja eri väestöryhmät huomioivat käytännöt</p> <p>Rohkeus tunnistaa ilmiöiden taustat ja kohdentaa hyvinvointia edistävät toimenpiteet ja priorisoida eriarvoisuuden lievittämiseksi</p> <p>Työllisyysalueudistus ja Äänekoski sen veturina: jatkuvaan oppimiseen, täsmäkoulutuksiin ja työllisyyspalveluiden räätälöintiin panostaminen</p>

Kunta – tilastot Sotkanet

<i>Työ ja toimintakyky</i>	Äänekoski	Hyvinvointialue/ Koko maa	Indikaattori
----------------------------	-----------	---------------------------	--------------

Koulutuksen ulkopuolelle jääneet 17–24-vuotiaat, % vastaavanikäisestä väestöstä 2022	11	7,3 / 8,3	ind. 3219
Toimeentulotukea pitkäaikaisesti saaneet 25–64-vuotiaat, % vastaavanikäisestä väestöstä 2023	2	2,7 / 2,4	ind. 234
Vaikeasti työllistyvät (rakennetyöttömyys), % 15–64-vuotiaista (2023)	5,5	5,4 / 4,2	Yhteinen vähimmäistieto ind. 3071
Työkyvyttömyyseläkettä saavat, % 16–64-vuotiasta 2023	8,2	5,7 / 5,2	ind. 2424
Työttömien terveystarkastukset, % työttömistä 2023	8	9,2 / 8,3	ind. 5274
Toimeentulotukea pitkäaikaisesti saaneet lapsiperheet, % lapsiperheistä (2023)	2,2	2,1 / 2,6	Yhteinen vähimmäistieto ind. 5097
Työkyvyttömyysindeksi, ikävakioidu (2022)	134,6	108,3 / 100,0	Yhteinen vähimmäistieto ind. 5663
Omaishoidon tuella kotona hoidettavat 75 vuotta täyttäneet vuoden aikana, % vastaavanikäisestä väestöstä ? (2023)	5,1	4,3 / 4,1	Yhteinen vähimmäistieto ind. 3262

<i>Arjen turvallisuus</i>	Äänekoski	Hyvinvointialue / koko maa	Indikaattori
Kokenut vanhempien tai muiden huoltapitävien aikuisten fyysistä väkivaltaa vuoden aikana, % 4. ja 5 luokan oppilaista, 8. ja 9. luokan oppilaista, AOL 1. ja 2. vuoden opiskelijoista, lukion 1. ja 2. vuoden opiskelijoista (2023)	16,4 15,3 3,8 9,2	14,0 / 15,8 11,3 / 12,3 5,1 / 6,9 7,0 / 7,6	Yhteinen vähimmäistieto ind. 4890, 4956, 4958, 4957
Oppilaitoksen fyysiset työolot häirinneet opiskelua, % 8. ja 9. luokan oppilaista, AOL 1. ja 2. vuoden opiskelijoista, lukion 1. ja 2. vuoden opiskelijoista (2023)	25,5 8 4,5	21,9 / 25,6 8,0 / 10,9 10,7 / 13,1	Yhteinen vähimmäistieto ind. 5368, 5370, 5369
Syrjäytymisriskissä (ei työssä, ei opiskele, ei ole varusmiespalvelussa) olevat 18 - 24-vuotiaat, % vastaavanikäisistä (2022)	23,7	16,5 / 14,7	Yhteinen vähimmäistieto ind 5387
Vammojen ja myrkytysten vuoksi sairaalassa hoidetut potilaat / 10 000 asukasta (2023)	121,3	97,0 / 91,8	Yhteinen vähimmäistieto ind 3037
Yksinasuvat 75 vuotta täyttäneet, % vastaavanikäisestä asuntoväestöstä (2023)	44,8	45,0 / 45,3	Yhteinen vähimmäistieto ind 237

<i>Liikunnalliset elämäntavat</i>	Äänekoski	Hyvinvointialue / Koko maa	Indikaattori
Lasten ja nuorten fyysinen toimintakyky (MOVEI-mittaus), % 5. ja 8. luokan oppilaista, joilla heikko fyysinen toimintakyky (2023)	45,8 53,9	34,4 / 37,0 37,9 / 40,1	Yhteinen vähimmäistieto ind. 5477, 5478
Liikunnan edistäminen kunnissa – TEA, pistemäärä 2022	56	70/72	ind. 4094

Ylipainon (ml. lihavuuden) yleisyys (%) 2 - 6 sekä 13-16 -vuotiailla (2022)	21,9 26,1	Koko maa 19,1 ja 24,8	Yhteinen vähimmäistieto ind. 3231, 3235
Koulussa noudatetaan Valtion ravitsemusneuvottelukunnan kouluruokailusuositusta koululounaan ja välipalojen järjestämisessä, % alueen kouluista (2022)	96	81/70	Yhteinen vähimmäistieto ind. 5317
Ei syö koululounasta päivittäin, % 8. ja 9.luokan oppilaista, AOL 1. ja 2. vuoden opiskelijoista, lukion 1. ja 2. vuoden opiskelijoista (2023)	34,4 32,7 21,6	33,0 / 38,0 32,2 / 38,8 22,5 / 31,4	Yhteinen vähimmäistieto ind 3904 ind 3938 ind 3923

<i>Mielen hyvinvointi</i>	Äänekoski	Hyvinvointialue / koko maa	Indikaattori
Kohtalainen tai vaikea ahdistuneisuus, % 8. ja 9. luokan oppilaista, AOL 1. ja 2. vuoden sekä lukion 1. ja 2. vuoden opiskelijoista (2023)	23,6 14,8 13,5	20,6 / 21,4 15,7 / 18,0 17,8 / 21,1	Yhteinen vähimmäistieto ind. 328 ind 346 ind 337
Tyytyväinen elämäänsä tällä hetkellä, % 4. ja 5. luokan, 8. ja 9. luokan oppilaista, AOL 1. ja 2. luokan sekä lukion 1. ja 2. luokan oppilaista (2023)	82 63,1 66,2 70	86,0 / 85,1 66,8 / 65,7 69,4 / 66,2 70,5 / 66,9	Yhteinen vähimmäistieto ind 4811 ind. 4700 ind 4701 ind 4702
Mielenterveyden ja käyttäytymisen häiriöiden vuoksi työkyvyttömyyseläkettä saavat 18–34-vuotiaat, % vastaavanikäisestä väestöstä (2023)	3,5	1,9 / 1,8	ind. 5032
Erittäin heikko osallisuuden kokemus % 8 ja 9 luokan oppilaista (2023)	13,5	11,7 / 12,3	Yhteinen vähimmäistieto ind. 5680
Kokee terveydentilansa keskimääräiseksi tai huonoksi, 8. – 9. luokan oppilaista, AOL 1. ja 2. luokan opiskelijoista, lukion 1. – 2. vuoden opiskelijoista (2023)	28,3 25 23,2	26,0 / 26,6 25,7 / 28,6 23,3 / 25,2	Yhteinen vähimmäistieto ind. 286, 3931, 3916
Kokenut vahvaa positiivista mielenterveyttä viimeisen kahden viikon aikana, % 8. ja 9. luokan oppilaista, AOL 1. ja 2. vuoden opiskelijoista, lukion 1. ja 2. vuoden opiskelijoista (2023)	19,3 29,4 28,2	23,6 / 22,5 27,0 / 25,0 28,8 / 25,3	Yhteinen vähimmäistieto ind. 4715, 4716, 4717
Huolta herättävää päihteiden tai tupakka- ja nikotiini tuotteiden käyttöä tai rahapelaamista, % 8. ja 9. luokan oppilaista, AOL 1. ja 2. vuoden opiskelijoista, lukion 1. ja 2. vuoden opiskelijoista (2023)	10,4 18,9 8,9	6,8 / 7,7 17,7 / 18,2 4,7 / 7,2	Yhteinen vähimmäistieto ind. 5362 ind 5364 ind 5363
Kulttuurin edistäminen kunnissa – TEA, pistemäärä 2023	64	65/71	ind. 4224

Lisätietoa

Muut huomioon otavat indikaattorit, joita kunta erityisesti haluaa nostaa esille:

- päihdehaitat

- asuinalueiden eriytyminen

Muut huomioitavat asiat:

- Äänekoski-ilmion / kaupunkistrategian systemaattinen jalkauttaminen läpi organisaation ja kuntayhteisön - aidon osallisuuden hyödyntäminen isona potentiaalina

